

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 20 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 9 korona. Egy hónapra 3 korona 40 fillér.
Egyes szám hatáiban és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTÁN

Szerkesztő
EÖTVÖS KÁROLY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI. Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 782. Kiadóhivatal 708.

Justh.

Írta: Dr. Kmetz Károly.

Lázás izgalomban tartja a képviselőházat a horvát obstrukcióból kinőtt elnökválság. Justh Gyula, ez az intakt jellemű politikus, kinek disz az elnöki szék, de aki maga is diszt kölcsönöz az elnöki dignitásnak, a magyar birodalom alaptörvényében biztosított joggal ellentétesnek tartja a horvát nyelv használatának Návay által legujabban meghonosított azon korlátozását, mely szerint a házszabályokhoz való felszólalásoknál a horvát nyelvvél élni nem szabad. Návay és Rakovszky ragaszkodnak e korlátozáshoz. Justh lelkiismeretes jogi meggyőződésére és az eddigi praxisra utalva, az újítás ellen sikra száll.

Tény, hogy Justh Gyula álláspontja népszerűtlen álláspont és pedig népszerűtlen egy az országgyűlésen, mint a nagy magyar publikumban. Am a törvényszerűség is más, a népszerűség is más.

A magyar publikum érthetően indulatos haragra lobbant azon a szokatlan és bántó jelenségen, hogy országgyűlésünkön hetek óta majdnem kizárólagosan a horvát nyelv hangzik és türelmetlenül követeli, hogy e felháborító állapotnak minél előbb vége szakítsassék. A képviselőknél úgy látszik túlnyomó többsége hiven tolmácsolja és közvetíti a közhangulat szenvedélyes és hazafias türelmetlenségét.

Justh Gyula azonban mint „justus ac tenax propositi vir“, ki azt vallja, hogy az igazság a politikának is legbiztosabb fundamentuma, elszánt határozottságával szembehelyezkedik a türelmetlenkedőkkel, nem törődve a népszerűséggel, melyet komolyan veszélyeztet ez alkalommal, a törvénykönyvre utal, melyben írva van, hogy

„a horvát-szlavonországi képviselők a magyar országgyűlésen úgy mint ennek delegációjában a horvát nyelvet is használhatják.“ (1868. XXX. 59. §.)

Tagadhatatlan az, hogy a jelenlegi horvát képviselők oktan és eszélytelen módon érvényesítik a horvát nyelv jogát; tagadhatatlan az is, hogy ezen visszaélés miatt mi, magyarországi képviselők szinte pirulunk magunk előtt és a világ előtt; de másrészt alig fér komoly kétség hozzá, hogy amíg az a törvénybeli rendelkezés, melyre Justh mutat, annak alkotmányos útja és módja szerint el nem töröltetik, nincs módunkban a horvát nyelv túltengésével szemben jogos korlátozást emelni. Alaptörvényadta jogot csak alaptörvény veheti el s a legjobb indulatu, a leghazafiasabb lélekből eredő alelnöki korlátozások nélkülözök a teljes jogszerűség kriteriumát.

Justh mellett szól az, hogy az idézett törvényi rendelkezés önmagában teljesen világos és félre nem magyarázható; magyarázatához távolabbról vett racionalis

szempontok felállítása szükségtelen és megengedhetetlen.

Ahol, amikor s amihez horvát-szlavonországi képviselőtársaink felszólalási, hozzászólási avagy nyilatkozási joggal birnak, mindenütt használhatják a magyar nyelvet, de használhatják a horvátot is, tetszés szerinti választással. Szólási joguk lévén, akár horvátul, akár magyarul szólhatnak és pedig akkor is, ha birják a magyar nyelvet, melynek birása nélkül a törvényhozói feladatuk betöltésére itt képtelenek.

Meg nem védhető ötlet hát a vita egy neménél vagy fájánál, a házszabályvitánál teljesen kizárni a horvát nyelvet vagyis még kiegészítő gyanánt sem engedni meg.

Ehhez a korlátozáshoz nem járulhatnak azok sem, kik az „is“ szócskának azon jelentőséget tulajdonítják, hogy vele a törvényhozó nem két nyelv közötti szabad választást akart adni, hanem azt akarta kifejezni, hogy csak segédnyelvvül használtassék a horvát nyelv, avagy pedig pusztá jogfenntartás gyanánt, quasi a horvát nemzet politikai egyéniségének elismerése, jeleképen, a magyar állam egységén belül.

A ház-alelnökök disztingváltak, azon elemi jogmagyarázati szabály figyelmen kívül hagyásával, hogy

„Ubi lex non distinguit, nec nobis distinguere licet.“

Aladin lámpája.

Írta: Timár Szaniszló.

(Műanyomsz. ill.)

— Nehéz az élet, kedvesem és azt, amit községesen boldogságnak nevezünk, nem adják ingyen.

Elvira bárónő, aki imígyen panaszkodott, végigterült a chaise longue-on s szőke fejét a kezevet selyemvankosán pihentette. Tündöklő szép arcán a fáradtság szimptomái látszottak. Nagy, fényes szeméit behunyta, amit mindig megtett, ha benső nyugtalanság gyötörte. Ő is egyike volt azoknak a nőknek, akik behunyt szemmel néha többet látnak, mint mások nyitott szemekkel. Legalább azt, ami lelkük láthatárán kerengett, így mindig jobban látta.

Az előtte ülő hölgy valamicskével korosabb volt; de oly korosabb még sem, hogy az élet örömeiről le kellett volna mondania.

— Semmit sem adnak ingyen ezen a világon, Elvira, — mondotta, — csak meg kell alkudni a viszonyokkal.

— Megalkudni! Hisz amióta tudatos életet élek, jóformán egyebet sem teszek, mint megalkuszom. De kivel alkudjam? Mivel alkudjam, mikor a boldogságot keresem? Mily árt szabjak s mily teljesítményt ígérjek, ha el akarom érní azt, amit keresek?

— Oly nagyon boldogtalan vagy?

— Érts meg, kedvesem! Nem vagyok a szó igazi értelmében boldogtalan. De az a baj, hogy nem vagyok boldog. Lelki világot élő nő nem éri be azzal, hogy egyszerűen nem boldogtalan.

Nekem valóságos, igazi boldogságra van szükségem s ha ezt meg nem találom, éppen úgy vagyok, mintha boldogtalan volnék. Finom disztinkció ez; csak meg kell érteni.

— Igazságtalan vagy a sors iránt, Elvira. Hány nő áhítozik oly sors iránt, mely neked jutott osztályrészül!

— Igazán, Mili, ne hozakodj elő ilyen kopott dolgokkal! Hát boldogságot jelent az a gondolat, hogy más nők boldogtalanok? Legfőlebb sajnálom őket. De az csak nem kárpótolhat engem! Am legyen boldog mindenki, csak én ne legyek boldogtalan.

— Meg van mindened, amit szem-szaj kíván.

— Az meg van, igen. Enni-innivalóban nem szenvedek hiányt. Vagyonom is bőségesen van. A garde-robe-om páratlan a maga nemében. Ékszerem vagyont reprezentálnak. Csak intennem kell és husz inas, cseléd, szobalány ugrik elé, várva parancsaimat. Ugynevezett előkelő nő vagyok; méltóságos bárónő a czimem. Vigye öröög a czimet és vagyont. Unok már mindent, mert a testem jóllakik ugyan, de a lelkem és szívem éhes és szomjas marad.

— A férjed derék ember; a közélet egyik tényezője. Csinos férfi is s a társaság szép asszonyai irigyelnek érte. Téged pedig szeret.

— Itt a hiba, kedvesem. Mikor az intézetből kikerültem, a szüleim azt mondták, férjhez kell mennem. Mit tudtam én akkor, mi a házasság? Jóllehet az intézetben a lányokkal egyébről sem beszélünk, mint a házasságról, még sem tudtuk megközelítően sem, mit jelent az. Azt hittük, hogy az a földi boldogság netovábbja. A vőlegényemet csak futólag láttam; csinos fiu volt. A szüleink elvégeztek mindent. A felesége

lettem. Ez az egész. Megtudtam tehát, hogy mi a házasság; de hogy mi a boldogság, azt mai napig sem tudom. Csak sejtem.

— Nőnek az a hivatása, hogy férjhez menjen — felelt némi melankóliával a barátnő — s ha ezt a hivatást teljesítette, rezignálnia kell minden másról.

— Aki rezignálni tud. De én nem tartozom azok közé. Mert látod, meglehetősen soká tart, amíg kitudódik, hogy a házasságban megismerkedünk ugyan a házassággal, de nem a szerelemmel; legalább nem mindig. A mézesetek elmultak s azokkal együtt a kábulat és a mámor is. Kibontakozott előttem a lesújtó tudat, hogy nincs semmi mondani valónk egymásnak, már tudniillik nekem és a férjemnek. S miután nem volt és nincs közölni valónk egymással, miután nem fedezünk föl egymáson semmi újat, az érzelmeink pedig nem tudtak összekapcsolódni; nem tudtak egészszé, valóvá lenni, vajjon milyen élet lehet ez az én életem? Egész nap itt vagyok ezekben a fényes szobákban s nézhetem a butoraimat. Látogatásokat fogadok, vagy látogatásokat teszek. Oly emberekkel érintkezem, akik egyáltalában nem érdekelnek; beszélnek divatról, színházról, művészetről, emberekről. De a szó csak a nyelvemen van; a szivemből nem bontakozik ki semmi. A világ valósággal üresnek látszik. Pedig tudom, hogy van benne tartalom, csak meg kell találnom azt. Ezt a tartalmat keresem. Ezt és semmi mást. Ha életemnek tartalmat tudok adni, akkor megtaláltam a boldogságot. Addig nem.

Kicsi szünet állt be. Mindkét asszonyon észre lehetett venni, hogy szeretne még valamit

Kimondjuk tartózkodás nélkül azt, amit még Justh véleményének ismerése előtt is nyíltan hangoztattunk tisztelt pártfeleink között, hogy a Justh által vallott jogi álláspont igen erős, szinte megdönthetetlen és mivel Justh Gyula hazafisága sem gyengébb, mint az alelnöké, teljes meggyőződéssel és tartózkodás nélkül merünk igazságos álláspontja mellett pálcát törni; noha megvalljuk, ezt a kérdést nem taglaltuk volna e hasábokon részünkről, ha Justh álláspontját némely más sajtóorganumok, mint jogilag helytelenül el nem ítélték, meg nem támadták volna.

De még egy fontos körülmény veendő itt figyelembe a tiszta jog kérdésén túl.

A cél a siker kérdése. Azt a felfogást, amely a horvát nyelvet a házszabályvitákból kizárná, a cél sem szentesíti, mert az obstrukció letörésére nem vezet, lévén annak a házszabályvitákon kívül más ezer módja és eszköze rendelkezésre. De tovább megyünk. Lélektanilag valószínű, hogy az alelnököknek téves felfogása erőhatalmi eljárásnak minősítették a mostani horvát-szlavon képviselők által és így azoknak alkalmas ürügy lesz a technikai obstrukcióra vetemedéshez. Justh helyes álláspontjának elfogadásával tehát még a vámtarifa és kigyezés javaslatainak gyorsabb, talán kellő időben való elintézését is várhatjuk.

Nem szabad végül egy fontos politikai szempontot a horvát-kérdés üdvös megoldása tekintetéből sem figyelmen kívül hagyni.

A horvát nép főleg az ő nyelvi jogaira érzékeny és féltékeny. E tekintetben rémképekkel van tele. Még azon néprétegek, illetőleg magasabb színvonalú népelemek is, melyek a jelenlegi képviselők magartását, főleg obstrukcióját mint oktalan és káros hóbortot elítélik, szolidárisak ezekkel azon felfogás tekintetében, hogy az alelnöki újításban a horvát nemzet

egészének biztosított jog van érintve. Ezt vallják még az unionisták is és egyéb legmérsekeltebb magyarbarát elemek is. Ha tehát Justh igazsága nem győz, ki vagyunk téve annak is, hogy elfordulnak tőlünk a Drávántuli legjőzanabb elemek is, és kutba esik mindazon fáradozás, melyet ott kifejt a kormány és a bán egészségesebb pártalakulás és jőzanabb, jogtisztelő felfogás előmozdítása végett; más szóval még súlyosabbá válik derék horvát miniszterünk és a bán politikai helyzete is.

Igy a rendkívüli nagy veszteséghez, mely Justh esetleges lemondásával parlamentünket és még közvetlenebbül a függetlenségi pártot érné, másik nagy politikai kalamitás is csatlakozhatik, pedig ennek a szegény országnak eléggé kijutott már az idén a kalamitásokból.

Vajha megtalálnák a kivezető utat a vezérek, hogy a függetlenségi párt töredézi procezsusa ez incidensből kifolyólag ne öltene nagyobb mérvet. Nem kívánjuk mi azt, hogy a függetlenségi párt Justh Gyulával vállaljon szolidaritást, de igen is azt, hogy tartsa tiszteltben azok meggyőződését, kik úgy vélekednek, hogy az elnök részén van a jogszerűség és a célszerűség egyaránt!

Budapest, november 19.

A képviselőház holnap, e hó 20-án, délelőtt 10 órakor ülést tart, melyen folytatják az autonóm vámtarifáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Napirenden vannak a kigyezési javaslatok is.

A horvát koalíció veresége a községi választásokon. Zágrábról írják, hogy a horvát községi választásokon, amelyek a legtöbb városban a közelmúltban zajlottak le, a horvát koalíció jelentékeny vereséget szenvedett. Így Eszéken és Pozsegában, bár a koalíciós pártok hihetetlen agitációt fejtettek ki, a régi nemzeti párt jutott túlnyomó többségre. Belovárban a rezolúcionista a legnagyobb erőfeszítés mellett sem tudták

— Igen. Tudod, az az a bűvös lámpa, mely megvilágítja a rejtett dolgokat is. Hisz ősméred az ezeregy éj meséjét. Az én végzetem az, hogy ezt az Aladin-lámpát a szívemben viselem. Valahányszor egy férfi közeledik hozzám, ez a lámpa világitani kezd s megmutatja nekem a férfi egész jellembeli mivoltát. S mily férfiak közelednek hozzám! Valóban, olybá tűnik föl, mintha az a társaság a majmok gyülekező-helye volna. Itt van Mihály báró. Ugy viselkedik, mintha halálosan szerelmes volna belém. Oly komikusan nyög és nyöszörög, hogy nevetés nélkül nem halgathatom meg. Ha egy asszony nevet, amikor a férfi szerelmet vall, akkor a szerelmemek befelegzett. Vagy beszéljek talán Gaszton grófról? Ez olyan kevély az őseire, hogy amikor epedve néz rám, akkor is egyik úkanyjára látszik gondolni. Egészen clofval az őseibe. Hát még a lovag! Tudod, mire gondolok. Ez olyan ostoba, mint a lovagló-páleza, amelyet sulintáim szeltek. Ez is szerelmet vall. Nem kedvesem. Ilyen emberek nem kelnek nekem. Ha tartalmat akarok adni életemnek, akkor ez a tartalom valamely tökéletes férfi legyen. Olyan legyen, akit egy nő komolyan vehessen. Ez az Aladin-lámpa pedig, mely bennem ég és világit, még eddig nem mutatott tökéletes férfit. Divatbolondok, politikai smekkek, nagyvási hóbortban szenvedők, önimádók. Van közöttük olyan, aki mindennap leborul önmaga előtt és imádjá magát. Olyan is beszél nekem szerelmemről, aki rendszeren beszélni sem tud. Ugy gondolkozok, hogy beszélni minden boltosegény is tud. Mi különböztetné meg tehát őt, az arisztokratát a plebejusoktól? Nem tanult meg tehát rendszeren beszélni, mert ez nagyon demokratikus. Említem talán a lósmokkakat? Derényi például oly elragadtatással beszél a versenylovairól, mint szerelméről, melyet én gyújtottam benne. Most különösen kevély a

egyetlen jelöltjüket sem bejuttatni a képviselőtestületbe. A koalíció veresége legerősebben Varrasdon jutott kifejezésre, ahol Magdics Péró képviselő pártjával együtt hasztalan erőlködött, hogy csak egyetlen egy hívét is becsempészsze a törvényhatósági testületbe.

Küldöttség Kossuth Ferencznél. Sopron vármegye küldöttsége tiszteltet ma délelőtt a képviselőházban Rakovszky István képviselőházi alelnök vezetésével Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszternél. A küldöttségben résztvettek Baán Endre főispán, számos sopronmegyei képviselő és sokan a megye és város előkelőségei közül. A küldöttség a vasúti menetrend megváltoztatása dolgában járult kérelemmel a miniszter elé. Kossuth Ferencz miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, megígérte, hogy a kérelmüket jóindulatul fogja tanulmányozni és a város, valamint a megye érdekeinek szemelött tartásával fog dönteni a kérdésben.

A fiumei kormányzó Budapestben. Gróf Nádkó Sándor fiumei kormányzó tegnap este Budapestre érkezett s ma délelőtt megjelent a képviselőházban, hol Wekerle Sándor miniszterelnökkel s gróf Andrássy Gyula belügyminiszterrel tanácskozott. A kormányzó még ma éjjel visszatér Fiuméba.

Az adóreform. Egy reggeli lap mai számában azt állítja, hogy a pénzügyminisztérium egyenesadó-osztálya nagy memorandumban leplezte le az adóreform-javaslat gyengéit és hibáit, úgy, hogy az adóreformot a képviselőházi tárgyalás előtt alaposan át fogják dolgozni. A Budapesti Tudósító illetékes helyről vett felhatalmazás alapján kijelenti, hogy a pénzügyminisztérium egyenesadó-osztálya semmiféle memorandumban nem leplezte le az adóreform-javaslatok állítólagos gyengéit és hibáit, úgy, hogy ez az állítás a maga egészében csak rosszakaratu koholmány. Aki ismeri a minisztériumok ügykezelését és az egyenes adók reformjának előkészítő munkáját, az ilyen állítást józanul nem is kockáztat meg.

A közös pénzügyminiszter a királynál. Báró Burján közös pénzügyminiszter — mint bécsi tudósítónk táviratozza — tegnap kihallgatáson volt a királynál s az audiencia ötnegyed óra hosszat tartott. Nyilvánvaló, hogy ezen a kihallgatáson az okupált tartományokban legutóbb előfordult eseményekről volt szó, amelyekből kiderült, hogy Bosznia-Hercegovinában nagy mozgolódás észlelhető, amely nem annyira a belső viszonyokra, mint inkább kívülről jövő politikai befolyásokra vezethető vissza.

mondani. De az is nyilvánvaló volt, hogy egyik sem mert a tulajdonképpeni tárgyra térni.

Végre is Elvira báróné vendége törte meg a csendet.

— Bizonyára nagyon tiszteled a törvényt, amely a nemességet és a házasságot kötelezi.

A visszhang, amely ezekre a szavakra támadt, a vendéget úgy meglepte, hogy szinte megdöbben tőle.

Elvira bárónő kacagni kezdett. Kacagása oly átható és csengő volt, mintha a kétségbeesés váltotta volna ki. A szőke asszony beletemette arcát a chaise-longe vánkósába és folyton nevetett, mintha nevetőgörcse lett volna.

— Tudom, mit gondolsz, kedvesem — mondotta végre, amikor kissé megnyugodott — azt akarod mondani, miért nem keresem a szerelmet, mely tartalmat adhatna életemnek? Miért nem keresem a szerelmet a házasságon kívül, ha már a házasságon belül nem találom? Ugy-e? És azt hiszed, ettől a törvénytisztelet tart vissza? Nagyon jó, nagyon jó! Annyira tisztelem a házassági törvényt, melyet a szentség jellegével ruháztak föl, hogy inkább végig vánszorgok az életen öröm és boldogság nélkül, semhogy e törvény ellen vétkezzem. Engedj meg, hogy tovább nevessek ezen. Azt hiszem, hogyha holnap reggel nevetnék, akkor sem volna elég.

— És tovább kacagott mindaddig, amíg vendége is nevetni nem kezdett. Aki látta volna ezt a két szép asszonyt a törvényen nevetni, az könnyen tisztába juthatott volna vele, hogy ezekre a lelkekre a törvény szellemének nem nagy hatása lehetett.

— Ha a törvénytisztelet nem tart vissza, kedvesem, akkor hát miért? ... És miért nem? ...

— Megmondom: Aladin lámpája miatt.

— Aladin lámpája?

sárga kanczájára, mely a derbyre nevezve van. Pontosan tudom, mennyi pénzébe került és megösmertette velem szerelmi ömlengései közepette a sárga kancza egész genealogiáját. Valószággal lóheraldikussá akar tenni. Mondd igazán: ilyen férfiak között az én Aladin-lámpám megmutathat-e nekem azt a férfit, aki életemnek tartalmat tudna adni? Aki lelketem betöltheti? Aki bevezethetne a boldogság országába? Megvárom inkább békében, amíg majd valahol jelentkezik magától. Mert sejttem, hogy jelentkezni fog és akkor adieu törvény és hagyomány! Én követni fogom.

Még huzamos ideig csevegtek így tovább, amikor a libériás inas belépett s tiszteletteliesen megállva az ajtó előtt, jelentette:

— A titkár ur kérdezteti, teheti-e tiszteltét.

— Jöhet — válaszolt a bárónő. Az inas eltávozott.

— A férjem titkárja — világosította föl Elvira bárónő a vendéget. — Semmitmondó, jelentéktelen ember. Sánta is. Bizonyosan a férjem igen valamit.

A titkár belépett. Középtermű, harminczkét-harminczöt éves férfi volt. Kissé biczegve járt, mert az egyik lába valamivel rövidebb volt, mint a másik.

— Mi jót hoz, Robert ur! — kérdezte Elvira bárónő és Milhez fordulva, hozzátette:

— Mi csak rövidség okáért Robert urnak nevezük. Régi meghitt emberünk.

Robert ur meghajította fejt; azután sötét szeméit a bárónőre fordította:

— A méltóságos báró ur megbízott, jelentsem a méltóságos asszonynak, hogy ma este nem jöhet haza vacsorára. A pártklubban kell megjelennie.

Ejhalasztották az elnökválságot.

— A horvát obstrukció ellen. —

Budapest, november 19.

A képviselőház elnökségében tegnap támadt válságot ma elodázták. Találtak egy olyan formulát, amely föntartja úgy Justh Gyulának, mint a két alelnöknek, Ná v a y Lajosnak és R a k o v s z k y Istvánnak az álláspontját és kimondja, hogy a mikor elnökölnek, úgy értelmezhetik a házszabályokat, ahogyan helyesnek tartják. Így tehát a válságot egy időre elhalasztották. Megoldásnak azonban ezt nem tartja senki.

A megnyugvás is csak pillanatnyi volt. Alig lett köztudomású a képviselők között, hogy milyen módon intézték el a konfliktust, nyomban megindult a gáncsolódás, a melyből azután az a fölfogás alakult ki, hogy az elnökség tagjai között nem lehet differenzia a házszabályok kezelését és értelmezését illetően. Ebből aztán újabb izgalom támadt, a mely a hangulatoit Justh Gyula ellen fordította. A Házban is nagy volt a türelmetlenség a végtelen horvát szóáradat miatt és a képviselők hangosan zúgolódtak Justh Gyula engedékenysége miatt. A függetlenségi párt tagjai is nagyobb részt arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a horvát obstrukciót minden áron le kell törni és a törvénynek azt a rendelkezését, hogy a magyar törvényhozás nyelve a magyar, kiforgatni nem szabad. Ná v a y és R a k o v s z k y alelnökök egész korrektilt alkalmazták a törvényt és házszabályokat, senkivel szemben jogtalanságot el nem követtek. Az ellenben törvénytörés, amit a horvátok nap-nap mellett a magyar törvényhozás szabadsága ellen véghezvisznek és azt vissza kell verni a jognak fegyverével, mert ezt az ország és parlament méltósága egyaránt megköveteli.

A függetlenségi pártkörben este is ez volt a hangulat és különösen azt magyarázták, hogy a Justh által elfoglalt álláspont a házszabályok revíziójára vezetne, ami ellen pedig a párt a leghatározottabban tiltakozik. A párt tagjai nagyobb részt Justh Gyula ellen nyilatkoztak és

A bárónő, mialatt Robert beszélt, ami pedig mindössze csak másodpercekig tartott, elnélyedt a titkár szeméinek nézésébe. S Mili bámulva látta, hogy Elvira bárónő arca kigyul, szeméi fényesebbekké, ragyogóbbakká lesznek, mint eddig voltak. Maga Elvira bárónő sem tudta, mi megy végbe benne; csak azt állapította meg, hogy ily szelid és mégis férfias fényt, ily intenzív, lángoló kifejezést még nem látott szemekben, mint most Robert ur szemében. S olyasformát érzett, mintha vértkeringése hirtelen megakadna, majd kettőzött gyorsasággal rohanna végig vércsatornáin.

— Mi ez — gondolta magában — hisz látam én már máskor is ezt az embert! Sőt nagyon is sokszor láttam! Hogyan történhetik, hogy csak most veszem észre.

S hogy még kissé nézhesse ezeket a szemeket, kérdezte:

— Mit mondott a férjem? Mikor jő haza?

— Nem tudja, mikor lesz vége a párttervezletnek. De azután pártvacsora lesz. Tetszik tudni: a heti pártvacsora.

— Jól van, Robert ur; majd egy óra múlva jelentesse be magát. Valami mondanivalóm lesz.

Néhány napra rá Mili megint elítogatott Elvira bárónőhöz. Amint az meglátta vendégét, feléje szökött, karjait nyaka köré fonta s égő arcát vendége arcához szorította.

— Te vagy az egyetlen, Mili, akinek nem rég lelkemet föltártam. Nem volnék teljesen boldog, ha nem közölném veled, mi történt azóta.

— Hát most már boldog vagy? Még pedig teljesen?

— Az vagyok.

— Van életednek tartalma már?

— Egy nő életének akkor van tartalma, ha

mind határozottabban hirdették, hogy Tóth János kultuszminiszteri államtitkár lesz a képviselőház elnöke.

A béketárgyalás a horvátokkal ilyen körülmények között kevés reménységgel biztat. Justh holnap tárgyal először Medakovic Bogdánal, de a horvátok folytatják az obstrukciót, a míg a megegyezés létre nem jön. Ha pedig az alelnökök megvonják tőlük a szót, technikai obstrukcióval felelnek. Így tehát a helyzet minden irányban kritikus.

A disszidensek csoportja ma két taggal szaporodott. Babocsay Sándor és Csépany Géza léptek ki a függetlenségi pártkörből.

A mai nap eseményeiről részletes tudósításunk a következő:

Az elnökválság elhalasztása.

Az elnökválságot egyelőre sikerült elhalasztani. Ezt eredményezte az a tanácskozás, amely a képviselőház ülésének megnyitása előtt folyt le Justh Gyulánál. Még tíz óra előtt Wekerle Sándor miniszterelnök, Kossuth Ferencz, Justh Gyula, Ná v a y Lajos és R a k o v s z k y István az elnöki szobában tanácskozássra gyűltek össze. Majdnem háromnegyed óra hosszat tartott ez a tárgyalás, amelynek végétével Justh Gyula a szavakkal jött ki a folyosóra:

— Nincs semmi baj, megvan a formula!

A formula pedig a következő:

Justh Gyula a legelső alkalommal, amikor valamelyik horvát a házszabályokhoz vagy személyes megtámadtatás czimén szót kér, megadja neki a szót, de egyben elnöki enuncziációt is tesz. Ki fogja jelenteni, hogy az a tény, amelylyel a horvát házszabályvitát megengedte, az ő házszabálymagyarázatának következtetése s egyáltalában nem kötelezi elnöktársait. Az alelnökök, amikor elnököknek, ugyanazokat a jogokat gyakorolják, amelyeket az elnök. Interpretálhatják a házszabályokat a saját felfogásuk szerint s kizárólag csak a Ház ellenőrzése alatt állanak.

Ez természetesen nem végleges megoldása a válságnak, csak elhalasztása a válság kitörésének, más szóval a kérdés nyitva maradt.

Justh Gyulát a miniszterek is követték az

betölti a szerelem. Ugy van. Tartalmat adhatam életemnek.

— Ha már annyit mondtál, mondd meg azt is, ki az a tökéletes férfi, aki érdemes ily nő szerelmére, mint te vagy.

— Láttad itt akkor a férjem titkárját.

— Az? Csakugyan az? — kérdezte Mili bámulva. — Elvira, hisz az, bocsáss meg, legtökéletlenebb valamennyi között. Hát Aladin lámpája? Mi van Aladin lámpájával?

— Kedvesem! Aladin lámpáját elfújta a szerelem. Nem világít többé. Beláttam egy szempillantás alatt, hogy nem azért szeretünk valakit, mert tökéletes, vagy nem tökéletes. Szeretjük önmagáért; szeretjük az individuális melegségért, mely bennünket hevít, boldogít és felmagasztal. Szeretjük talán, mert sorsunk az, hogy szeressük s mert szeretnünk kell. Ennek az embernek a lábai tökéletlenek lehetnek, de azért nálánál különb férfit még soha sem láttam. Van most kiért élnem; van, kiért alakoskodiam férjem előtt. Van, kinek kedvéért piperezkedjem, akinek mindenképpen tetszeni akarok. Aladin lámpája pedig vagy nem világít már, vagy nagyon is jól világít. S ha úgy világítana, hogy őt tökéletlennek mutatná, kitépném szívből azt a lámpát s inkább sötétben botorkálnék, semhogy hinni akarnék átkozott fényének.

— Kedvesem — szóló vendége, hizelegve simitva végig Elvira lángoló arcát — hát nincs-e igazuk azoknak, akik azt mondják, hogy a női szív kiszámíthatatlan s mélységei megmérhetetlenek?

— Akár igazuk van, akár nincs — válaszolt szenvedélyesen Elvira — most már a magam életét élem, nem a másét és az életemnek tartalma van. Többet nem kívánhatok a sorstól s nem is kívánok.

ülésterembe, de Rakovszky Istvánnak és Ná v a y Lajosnak utját állották. Rakovszky ezt a kijelentést tette:

— Az iménti értekezlet a kérdést nyitva hagyta. Mi alelnökök távolról sem vallunk olyan merev álláspontot az elnök eljárásával szemben, mint amelyet nekünk tulajdonítanak. Az elnök jogköre csak annyival tágabb az alelnökökéénél, hogy akkor veheti át az elnöklést, amikor akarja, míg az alelnökök csak akkor, ha sor kerül rájuk, vagy ha az elnök erre fölszólítja őket. Ha az alelnökök az elnöki székben ülnek, ugyanazokat a jogokat élvezik, ugyanazokat a kötelességeket teljesítik, mint az elnök. Belátásunk szerint kezelhetjük a házszabályokat s azok interpretálásában csak és kizárólag a Ház ellenőrzése alatt állunk. Ebből az következik, hogy a horvátoknak éppen úgy respektálniuk kell a mi intézkedéseinket, mint Justh Gyulát, még ha azok ellentétesek is.

Ná v a y Lajos mindenben helyeselte Rakovszky fejtegetéseit s a hazzáintézt kérdésekre csak azt felelte:

— Igen, a kérdés nyitva maradt.

Később Ná v a y Lajos így nyilatkozott a konfliktusról:

— Nem igaz, hogy én Justh Gyulával szemben frontot csináltam volna. Ellenkezéleg. Szeretem őt, tisztelem, hálás vagyok iránta. Eszem ágában sem volt precedenst alkotni, amikor a horvát házszabályvitát nem engedtem meg. Arra a lehetetlen állapotra gondoltam csak, hogy a horvátok horvátul, olyan nyelven, amelyet nem értek, mondják el vélt sérelmeiket a házszabályok alkalmazása dolgában. Az egy képtelen állapot. A tolmács fordítására vagyok ráutalva, holott olyan finom disztinkciókról lehet szó, amelyeket hirtelen is, pontosan is, nem lehet lefordítani. A horvát házszabályvita azért is céltalan, mert viszont a horvátok sem értik meg az elnök magyar válaszát. Sajnálom, hogy differenciák merültek föl az elnök és az alelnökök közt s eltökéltem, hogy lemondok az alelnöki tisztségről, ha ezzel elejét vehetem a bonyodalmaknak. Örülök, hogy a differenciákat sikerült áthidalnunk. Csütörtökön Rakovszky és én meglátogattuk Justh Gyulát. Referáltunk neki a délelőtti törtétekről s ő egy szóval sem aprehendált. Lehet ugyan, hogy a betegsége indiszponáltta tette és hogy ezért nem szólt. A hiba ott van, hogy a horvát unióista-párt letört és a mai horvát koalíció jutott többségre. Már akkor csodálkoztam azon, hogy az unióisták bukásán magyar politikusok örültek. Nem tartom magam föltétlenül előrelátó államférfiúnak, de már akkor láttam az elkövetkezőket. Az unióistákkal lehetett békésen együtt működni, ezekkel nem lehet.

Az izgalom nem szűnik meg.

Az elnöki konferencián létrejött megállapodás és az alelnökök nyilatkozata nem szüntette meg az izgalmat. A képviselők állandóan a formulával foglalkoztak és tarthatatlan álláspontnak mondták, hogy az elnökségben differenciák legyenek a házszabályok magyarázatát illetően. Sokan azt követelték, hogy Justh úgy kezelje a házszabályokat, mint Ná v a y vagy R a k o v s z k y.

Erről a kérdésről folyt a vita abban a csoportban is, amelyben ott voltak Rakovszky István alelnök és Josipovich horvát miniszter is.

— A ti dolgotok — mondta Burgyán Aladár Rakovszkyhoz — másdrangu jelentőségű. A földolog az, hogy letörjük a horvát obstrukciót. Az országban óriási az elkeseredés a horvátok ellen, de ellenük is, mert azt hiszik, gyengék vagyunk vagy gyávák a horvát garázdálkodás megszüntetésére.

— Ugy van, mi is tapasztaltuk — mondták többen.

Rakovszky István pedig hozzátette:

— Ha rajtam állott volna, a legvadabb erőszakot alkalmaztam volna a horvátokkal szemben. Itt nincs tekintet, amely olyan fontos volna, mint az állami érdek.

— Tulságba vinni a dolgot nem szabad — vetette közbe Szász József. — A hiba már nehezen korrigálható.

— Egyébként is úgy látszik — szóló most Kmety Károly — hogy Justh politikája a helyes. Látnod, az ő elnöklése alatt röviden is beszélnek a horvátok s névszerint való szavazás sincs.

— Ez csak látszólagos eredmény — mondta

Rakovszky. — Annyi bizonyos, hogy csak az én módszeremmel lehet rendet csinálni. Kérlelhetetlen erővel le kell tiporni a horvátokat. Ha ez nem tetszik a többségnek, szavazzanak le.

— Már pedig Justh Gyulának igaza van. — jelenti ki harsányan Kmety Károly. — Én a közjog professzora, mondom azt. Én mellé állok. Nem áll, hogy az intéző-bizottság egyértelműen foglalt Justh Gyula ellen állást. Én mellette állok.

— De nem voltál jelen az intéző-bizottság ülésén — vetik közben a csoportban.

— Az igaz, hogy nem voltam jelen — felel Kmety. — Most is azt mondom, hogy Justh-nak igaza van. Hangoztatom, még ha magam maradok is.

Ebben a perczen lépett a csoporthoz Josipovich Géza horvát miniszter, aki meghallgatta Kmety Károly álláspontját és neki adott igazat.

— Minden tekintetben helyeslem Justh álláspontját. Csak így lehet a kérdést megoldani. Nem lehet elképzelni olyan házszabályszerűséget, amely csak a horvátokat sújtja. Ha a Ház Justh helyes politikája miatt dezavualná, én is levonnám a konzekvenciákat. Nem engedhetem meg, hogy a házszabályokat a horvátok ellen magyarazzák.

Rakovszky nemsokára otthagyta a csoportot, amely izgatott hangon tovább tárgyalta a horvátok okozta parlamenti mizériák fölött.

Gróf Batthyány Tivadar gróf Semsey Lászlóval diskurál az egyik sarokban, a másikban Jekelfalussy honvédelmi miniszter ült több képviselővel. E pillanatban érkezik a baloldali folyosóra gróf Andrássy Gyula belügyminiszter, aki elé Rakovszky és Návay alelnökök sietnek. Andrássy a miniszteri szobába megy, majd fölkeresi Wekerlét és Kossuthot, akikkel hosszabb ideig tanácskozik.

A folyosón pedig egyre izzóbb a hangulat és egyre nagyobb az elkeseredés a horvátok ellen.

A társalgóterem bejáratánál Semsey László, Kállay Tamás, Mérey Lajos, Szmracsányi György, Nagy Emil képviselők veszik körül Návay Lajost, aki szótlanul hallgatja a vitatkozást.

— Eh — szól közbe Visontai Soma — valahányszor a magyar közvélemény felháborodik és ennek kifejezést mer adni, mindig akadnak, akik ellenkeznek. Szeretném azt látni, hogy az angol, francia vagy német parlamentben megtűrnék-e az ilyen idegen nyelvű, lehetetlen alapon álló obstrukciót.

A szenvedélyes hangú vitatkozás akkor csillapodik le, amikor a csoport felé közeleg Justh Gyula és a két alelnököt magához kéri. Justh közli velük, hogy e hét végéig ő szándékozik elnökölni.

A nagy szünet alatt Justh Gyula visszavonult a szobájába. Kijövet az újságírók a helyzetről kértek tőle felvilágosítást.

— A helyzet az — felelte Justh Gyula — hogy én a házszabályokhoz ragaszkodom és valahányszor láрма támad a teremben, annyiszor függesztem fel az ülést.

A hangulat azonban nem csillapodott le és Justh ellenzői már híresztelték is, hogy Hoitsy Pál vagy Tóth János lesz a képviselőház elnöke.

A békétárgyalás a horvátokkal.

A horvát békén ma is tovább fáradozott Justh Gyula. Amikor az elnöki konferencia véget ért, átsietett a horvátokhoz és Popovics Dusánt kérte magához. Közölte vele az elnökség határozatát, majd ezekkel a szavakkal távozott el tőle:

— Azonnal megnyitom az ülést. Medakovic jöjjön fel hozzám az elnöki emelvényre, ott majd megbeszéljük, hogy mikor találkozhatunk.

Később Justh úgy állapodott meg Medakoviccsal, hogy holnap reggel a képviselőház ülése előtt fogják megkezdeni a békétárgyalásokat.

A horvátok ma rendkívüli módon nyilvánították Justh Gyula iránt való szimpátiájukat. Miután Justh Popovics Dusánnal megüzente a mai konferencia megállapodását, Budiszavlyevics Bude magyar nyelven szólt

a házszabályokhoz. A horvátok közben folyton tanácskoztak, sűrűtek-forogtak a folyosón és tárgyalásukból csak annyi szivárgott ki, hogy Justh Gyulának azt a javaslatát, hogy utasítsák az összes vitás kérdéseket a regnikoláris bizottság elé, hajlandók volnának elfogadni. Justh Gyula maga úgy nyilatkozott, hogy nincs bizodalma a békében, inkább csak a békés parlamenti tárgyalás lehetőségéről kíván tanácskozni a horvátok bizalmi emberével. A horvátok ellenben az ülés végén ujra meg ujra kifejezték békés szándékukat, sőt több horvát képviselő így szólott munkatársunkhoz:

— Minden áron békét akarunk, mert elismerjük, hogy a mi helyzetünk éppen olyan tartóhatatlan, mint aminő a magyar képviselőházi.

A horvátok köréből jelentik: A horvát konfliktus békés megoldásának ügye ma egy lépéssel se haladt előre. Medakovic Bogdán, a horvát-szerb koalíció elnöke csak holnap reggel keresi fel Justh Gyulát, a képviselőház elnökét és közölni fogja vele, hogy a koalíció az esetleg meginduló tárgyalásokra nézve neki teljesen szabad kezét engedte. A hétfőn tartott értekezleten a horvát képviselők megállapították ugyan a feltételeket, amelyek az esetleg folyamatba teendő tárgyalásoknál a kibontakozás kiindulási pontjául szolgálhatnának, ezeket azonban titokban tartják és Justh képviselőházi elnökkel is csak akkor fogják közölni, ha a megkísérelt akció annyira haladt, hogy érdemben is nyilatkozhatnak. Bár a készség a horvátok részéről meg van, hogy tisztességes alapon a kibontakozást lehetővé tegyék, mégis konstatálni kell, hogy sem a horvátok, sem a képviselőház többségi pártjai vérmes reményeket a kísérlethez nem fűznek. A horvátok tapasztalják lépten-nyomon a többségi pártok ingerültségét, mely szerintők kizárja azt, hogy a többség elfogulatlanul méltányolhassa különleges helyzetüket. Egyes horvát képviselők a velük folytatott magánbeszélgetés közben kijelentik, hogy ők maguk annyira exponált helyzetben vannak, hogy ma más kibontakozási út nem lehetséges, mint ha a horvát országgyűlést azonnal feloszlatnák és az új választásokat kiírnák. Ennek előfeltétele, hogy tiszta választások legyenek, amelyeket azonban nem Rakodczay bánnak volna szabad vezetnie, hanem bármely más semleges, ha nem is a koalícióhoz tartozó locum tenensnek, ki a választások után helyét otthagyná, a választások eredményéhez képest kinevezendő új bannak engedné át állását. Ez esetben a horvátok bevárnák a nép ítéletét és bár a kiegyezéssel szemben továbbra is ragaszkodnának ellenzéki álláspontjukhoz, az obstrukciót abba hagynák. A kormány ez esetben időt nyerne, mert esetleg új képviselők kerülnének Horvátországból a parlamentbe, kikkel a kibontakozás útját könnyebben lehetne megtalálni.

Amíg megegyezés nincs, a horvátok folytatják az obstrukciót. Taktikájuk csak a szerint változik, amint Justh elnök, vagy az alelnökök egyike vezet a tanácskozást. Justh eljárását azzal honorálják, hogy rövidre fogott beszédekre szorítkoznak, úgy, mint az ma történt, midőn némely szónok alig két percet beszélt. Ha azonban az alelnökök egyike vezet a tanácskozást és fölük a szót megvonja, akkor a horvátok a technikai obstrukcióval fognak felelni és minden szakasznál névszerűtlen szavazást fognak kérni.

A horvát képviselők egyébként ma este nem tartottak formális értekezletet. Rendes gyülekező helyükön, a Continental-kávéházban összejöttek és megbeszéltek a mai nap eseményeit. Sok kommentárral kísérték a békehireszteléseket, melyekre vonatkozólag többen azon nézetiknek adtak kifejezést, hogy igazságos megegyezés elől nem térnek ki. Viszont azonban érzik felelősségük súlyos voltát, mely arra kényszeríti őket, hogy e küzdelemben továbbra is kitartsanak. A holnapi nap szónokait kijelölték.

Tomasics volt horvát miniszter ma Budapestre érkezett.

Justh Gyula üdvözlése. —

Justh Gyula, a képviselőház elnöke, ma Varasdról a következő táviratot kapta:

„Fogadd férfias magatartásod miatt őszinte baráti üdvözlémet.

Josipovich Imre.”

Rakodczay Budapestén

Rakodczay Sándor horvát bán a jövő hét elején Budapestre érkezik, hogy a szerb gör. kel. egyház kongresszusa által hozott határozatok és patriarkaválasztás ügyében a miniszterelnökkel értekezzen.

Zágrábból jelentik, hogy gróf Pejacsevich Tivadar, a volt bán, aki tegnap ideérkezett, ma délelőtt meglátogatta Rakodczay bánt.

A disszidensek.

Ma Babocsay Sándor és Csépany Géza kilépett a függetlenségi pártból. Kilépő levélükben elhatározásuk okául a kiegyezést és a kvótaemelést mondják. Levelük így hangzik:

Nagyméltóságú pártelnök ur! Tisztelettel bejelentjük, hogy a függetlenségi és 48-as pártkörből kilépünk. Okunk, mert ez a pártkör a kiegyezés komplexumát elfogadta. Ez pedig a mi, több, mint harmincz éve vallott politikai alapelveinkkel és felfogásunk szerint az ugynevezett paktum rendelkezéseivel is ellenkezik. Biztosítjuk azonban Nagyméltóságodat, hogy a függetlenségi és negyvennyolczas politikai elveket jövőre is hiven és rendületlenül fogjuk követni. Fogadja Nagyméltóságod kitünő tiszteletünk őszinte kifejezését. Budapest, 1907. november 19. Babocsay Sándor, Csépany Géza.

A képviselőház mai ülésén Polónyi Géza is benn volt a Házban. Járt-kelt az üléssteremben is, a folyosón is és beszélgetett a disszidensekkel, főként a függetlenségi pártból ma kilépett két képviselővel, Babocsayval és Csépany Gézával tárgyalt feltünő hosszú ideig, majd felkereste a disszidensek elnökét, az öreg Szapanost és vele is hosszabban beszélgetett. Polónyi Gézának ezt a forgolódását úgy magyarazzák, hogy ő akar lenni a disszidensek vezére.

Budapest, november 19.

Wekerle a temesvári kereskedőkhöz. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök, akit a Temesvári Kereskedők Egyesülete a széninség ellen tett intézkedések alkalmából feliratilag üdvözölt, a következő levelet intézte lovag Vest Ede udvari tanácsoshoz, az egyesület elnökéhez:

Méltóságos elnök ur! Őszinte örömmel vettem a Temesvári Kereskedők Egyesületének azon szívélyes üdvözlő iratát, melyben az osztrák kormányval folytatott gazdasági kiegyezés megkötése, valamint a gazdasági kiegyezés megkötése, valamint a gazdasági s különösen gyári iparunk fejlődésére oly fontos szénkérdés megoldása körül kifejtett működésért a m. kir. kormányt üdvözölni szives volt. Van szerencsém kérni Méltóságodat, hogy a Temesvári Kereskedők Egyesülete előtt e nagybecsű megemlékezésért őszinte köszönetemet tolmácsolni sziveskedjék. Fogadja méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánítását. Budapest, 1907. nov. 16. Wekerle.

Beszámoló. A Nagylétei 48-as Polgári Olvasókör rendkívüli közgyűlésén Guba József pártelnök indítványozta, hogy az országos függetlenségi pártnak folyó hó 11-ikén tartott értekezletén kifejtett s a kiegyezés s főleg a kvóta felemelése ellen a pártban elfoglalt állásáért a kerület országgyűlési képviselője, Marjay Péter üdvözöltessék. Az egyhangulag, lelkesedéssel elfogadott indítványból kifolyólag 3 tagból álló küldöttség ment a képviselőért, kit Guba József pártelnök üdvözölt. Jól esett — ugymond — a lapokból olvasnom, hogy a függetlenségi párt értekezletén, ama kevés kiválóak között, kik a jelen kiegyezést meg nem szavazzák, a mi képviselőnk is ott van. Az üdvözlő beszéd elhangzása után Marjay Péter megköszöni a kitüntető bizalmat és másfél óras beszédében ismertette a kiegyezés történetét. Sőtének, felhőkkel takartnak látja a függetlenségi párt már-már teljesen tiszta egét. Még csak az önálló magyar bank felállításának reménye a horgony, melybe a párt kapaszkodhatik. És ha még ebben is csalódás érhetné a pártot, a kiegyezést s főleg a fölemelt kvótát meg nem szavazó képviselők már most, eleve megbeszéltek, hogy ott hagyva a sok ígéretet tevő, de keveset megvalósítható pártot, más, radikálisabb program alapján fognak szervezkedni. Végül kijelenti, hogy a politikai bizonytalanságban nem találván meg a kivezető utat, elhatározták, hogy a pártból nem lépnek ki, de a fölemelt kvótát semmi körülmények közt megszavazni nem fogják s ezt nyílt levélben közölni fogják megbízóikkal. Guba József pártelnök megköszöni a beható ismertetést, a gyűlés nevében még egyszer üdvözli a képviselőt, kit a hallgatóság továbbra is a legnagyobb bizalommal tisztel ki.

A t. Házból.

I. A vizontszolgálat.

Eppen a Ház előtt találkoztunk báró Dóczy Lajossal, a költővel, aki a satirairásban is első-rangu.

— Megtörténhetett-e valjon, — kérdezi, — amit a lapban olvastam, hogy a függetlenségi párt értekezletén a képviselők felszólaltak és panaszkodtak amiatt, hogy a miniszterek az ő protegálásukat nem részesítik kellő figyelemben.

— Igen. A tudósítások egybehangzóak. A képviselők szemrehányásokat tettek és követelték, hogy a miniszterek az ő általuk beajánlott ügyeket gyorsan és javukra intézzék el, máskülönben a miniszterek iránti bizalmuk megszűnik.

Báró Dóczy csodálkozott az eseten. Ő hosszú ideig kényes diplomáciai szolgálatban volt. Tehát tudja, hogy mik a titkos dolgok és mik egyebek. De esetleg ő se tapasztalta még, hogy olyan ügyeket tárgyaljanak nyilvánosan, amelyek még négy szem közt is zsenirozzák a diskurálókat. Az ügyet azonban nem bírálta. Csak azt mondta, hogy amióta az országnak van valami, mindig csak kapni akarnak a hazától, de gyarapítani a javakat senkinek se jut eszébe.

Mintha csak e megjegyzésre lenne válasz, az első képviselő, akivel szembekerültem, így szólt:

— Megmondottuk a tisztelt miniszter urakról véleményünket. Sokkal szigorubban mondtuk meg, mint ahogy az az értekezleti tudósításokban olvasható. Megmondottuk, hogy „Hallgasson!” „Ne beszéljen!” „Ne okoskodjék!” És dörömböztünk az asztalon, mint . . .

— Mint amikor a képviselők közbenjárásának az eltiltását követelték a volt nemzeti pártiak, jelenleg függetlenségek?

— Nem tudom. De dörömböztünk. Mert az még sem járja, hogy mi adunk mindig nekik, mi adjuk a két perccentes kvótaemelést és mi soha sem kapunk semmit. Mivel dugjuk be a választók száját, ha annyit se tehetünk, hogy protegáltjainkat kineveztessük, ügyeinket elintéztessük és tekintélyünket emeljük azáltal, hogy minden úgy történjék a minisztériumokban, amiképpen mi akarjuk. Ugy kiabáltunk, úgy dörömböztünk, hogy a jelen volt Günthernek már ebből le kellett volna vonnia a konzekvenciákat. Günthernek már ma le kellett volna mondania.

— A protekció megtagadása miatt . . .

— Nem miatta, hanem az ennek következtében megnyilvánult bizalmatlanság folytán.

— És az lehetséges volna, hogy egy minisztert megbuktassanak ilyen okokból?

— Nemcsak hogy lehetséges, de úgy is van. A mi szemünkben már megbukott. Mert mi képesek vagyunk arra is, hogy leszavazzuk a törvényjavaslatait. Vége.

Körültkintett. A képviselők kisebb-nagyobb csoportokban összebujva sugdolóztak.

— Mind arról beszélnek, — folytatta. — Ne higye, hogy az elnökválságról, avagy a horvát ügyről. Más a kormányválság. Vagy pariroznak a miniszterek, vagy menjenek. Most csak az a kérdés, ki legyen az új igazságügyminiszter. Mit gondol, kit kellene kiszemelni?

— Egy előzékeny férfit, ugy-e?

— Igen. Egy feltétlenül gavallér tulajdonságú ember. Akinek ne legyenek külön bogarai. Aki, ha a képviselő közjegyzőnek ajánl valakit, hát azt nevezze ki, ne pedig Fogarásról, vagy Isten tudja honnan hozzon valakit. És ne azt léptesse elő, akit ő akar, hanem akit mi akarunk.

— Baj. Baj. Ezen csakis egy módon lehetne segíteni. Alapos korszakos reformmal. Nevezetesen, hogy parallel miniszterek legyenek. Az ország dolgainak az intézésére legyen egy állandó

minisztérium. Emellett azonban állíttassék fel egy változó minisztérium a képviselő urak ügyeinek elintézésére. Legbiztosabban kielégítő az lenne, ha mindenik képviselő egy-egy napra miniszteri jogkörrel ruháztatnék fel és ekkor a saját ügyeit úgy intézhetné el, amint neki leginkább tetszik.

. . . A terv bizonyára sokak guszthusának megfelelne. Így mindenki saját magával szemben gyakorolhatná a vizontszolgálatot és beszédhetné a kétszázalékos kvótaemelést ellenértékét.

Együttal alig akadna valaki, aki ne sietne emelni a kvótát és gyorsan elkészülnének a számadással, hogy mit adnak a hazának és mit kapnak a hazától.

Az eszme felől élénken vitatkoztak a folyosón. Egy csoporthoz, melyben hírlapírók is voltak, odalépett Polónyi Géza is, a most bukott alatt lévő igazságügyminiszter elődje. Hallgatta, hogy miről van szó és néhány megjegyzést is tett a közjegyzői esetre és más esetekre. Praxisa lehetett a dologban, mert ellene is sok panasz volt.

— Te azt még sem tetted meg, — szölt az egyik, — amit Günther, hogy a képviselő, aki azelőtt koma és puszpajítás volt, egyszerre „ön” lett, ha kérni ment.

— Én, hogy én mit tettem? . . .

Egy pillanatra körülnézett s hirtelen hangosan így szólt:

— Megyek innen, mert még rám találják fogni, hogy én mondtam azt, amit önök mondtak.

(. . . Nevezetesen a szomszéd pamlagon ült szerényen meghuzódva, szivaria füstjének és szemüvege keretének az árnyékában fanyarul mosolyogva Günther — a vádlott.)

II. A kézlegyintés.

Szemere Miklóssal a politikai rovatokban foglalkoznak a lapok. Elmondják, hogy amikor a horvátok ügye szóba került, Szemere Miklós szólt valamit Wekerlének. Többnyire úgy adják elő, hogy Szemere azt mondta:

— Első a törvény és a becsület, kegyelmes uram.

Erre aztán Wekerle legyintett a kezével s azt felelte:

— De tenni mégis kell valamit.

A kézlegyintésnek a magyarázata a hozzáfüzött kijelentésben foglaltatott. Magyarázták is eléggé, hogy ámbár törvénynek is kell lennie, meg becsületnek is, tenni mégis kell valamit, vagyis hiába a törvény és a becsület, mégis más dolog kerül előbbre.

Szemere ma is bejött a Házba. Tehát szóba hoztuk előtte e párbeszédet.

— No igen, — felelte, — így érdekes lett volna. Csakhogy éppen amire legkiváltképpen súlyt fektettek, az nem történt meg. Én mondtam a törvényt és a becsületet, a miniszterelnök azonban a kézlegyintéshez nem fűzött semmi megjegyzést.

S nyomban másképpen hangzik a magyarázat, mihelyt nincs élő szó. Az ilyen kézlegyintés nem ellentmondás, sem nem megerősítés. Sem azt nem jelenti, hogy „de”, sem azt, hogy „mégis”. Hanem inkább:

— Mit tegyünk?

A kézlegyintések e helyzetben a tanácstalanság jellemzői. Szemerének magának lennének ötletei. Vannak tapasztalatai a Balkánról, a Keletről. Bizonyára nem annyira legyinteni kell a kézzel, mint inkább a nyitott kezekbe csusztatni valamit.

Notabene: béketárgyalások vannak.

III. A trifolium.

Meglehető meglepetést keltett, hogy az elnök és a két alelnök abban egyeztet meg, hogy

mind a hárman külön-külön a horvát obstrukció alatt úgy vezeték a tanácskozásokat, amint külön-külön helyesnek vélik, még ha eljárásuk egymással homlokegyenest ellenkezik is. Eszerint Justh megengedi, hogy házszabályvitát horvátul is csináljanak, Návay nem engedi meg. Rakovszky haragosan ülteti le a horvátokat, Návay udvariasan. Az alelnökök az obstruálókat utasítják rendre, Justh ellenben Visontait, Hoffmann Ottót és a többi magyarokat. A Ház aztán kedve szerint zajong, helyesel, protestál és a változatos zenekari kíséretet szolgáltatja a tarka-barka jelenetekhez.

Felvetődött a kérdés, hogy valjon nem tulságosan természetellenes ez a trifolium.

Különbözők voltak a felfogások. De akadt, aki megmagyarázta, hogy ha a koalíció három pártból állhat, az elnökség is működhetik három irányban.

A parlamenti humor-ellátó szövetkezet elnöke továbbá eképpen vélekedett:

— Ez olyan, mint a lóhere. Együtt van is a három levél, mégis három irányban ágazik el.

Egy birtokos képviselő visszaszólt:

— De ügyelni kell, nehogy baj érje őket. A november hónapra szóló gazdasági teendők közt ott van, hogy a gyenge terményeket be kell takarni, hogy meleg alatt legyenek.

— Akkor mégis huzzuk rá inkább a horvátokra a pokróczot, semmint az elnökök alul rántanak ki a lepedőt.

Valószínű, hogy ez lesz a vege.

Felhők a Ház egén.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, november 19.

Ha az ülés előtt az elnöki szobában tanácskoznak, (elnökök, miniszterek) mindig van valami baj. Ma nagyon sokáig tanácskoztak az elnöki szobában, amiből azt következtették, hogy igen nagy baj lehet. Már olyasmiféle is rebesgettek, hogy Justh Gyula még a mai ülésen dobja oda elnöki méltóságát.

Képzeltető, milyen szemeket meresztettek rá, mikor megnyitotta az ülést. A naivabbak azt hitték, hogy most valamilyen teatrális jelenet fog következni; dörgéstől, remegő hangtól, szikrázó szemektől kísérve. (Nem igen hittek a formula csudaerejében!) De Justh a világ legtermészetesebb hangján konstatálta, hogy az ülést megnyitja, s hogy ilyen meg ilyen jelentések érkeztek be hozzája.

Azután megindult a vita az autonóm vámtarifáról — helyesebben, a horvátok tovább hájszolták az obstrukció szilaj paripáit. De konstatálni kell, hogy Justh Gyulára való tekintettel, visszafogták a gyepölőszárazakat. Sőt egyikük, Budiszavlyevics Bude, annyira tapintatos volt, hogy személyes kérdésben való fölszólalását magyar nyelven olvasta föl — nehogy az elnöki székben is föllobogion az elnökök között dúló kontroverzia.

De hiábavaló volt a kimelet. Mikor a magyar képviselők látták, hogy a horvát szónokok egymás sarkába lépnek, fölforrt bennük az indulat:

— Hát sohasem lesz ennek vége!

S abban az arányban, a mint szaporodtak a horvát beszédek, abban az arányban nőtt a láva. A függetlenségi képviselők fölháborodása oly erős volt, hogy a horvátok perczekig nem juthattak szóhoz. Justh flegmatikusan várta az egymásra tornyosuló jeleneteket; megnevezte a hevesebben kiáltozó képviselőket, egyiket-másikat pedig rendre is utasította. Ekkor a vihar éle ellene élesedett ki. Néhányan visszaszóltak, a rendre utasított képviselőket pedig megélejtették. Nyilvánvaló volt, hogy a zajt nem a hor-

vátok, hanem az elnök ellen való demonstráció-
nak szánták: a miért erősebben nem akarja
előjteni a horvát obstrukciót.

— Legyen vége a komédiának! — kiáltot-
ták vagy ötvenen egyszerre.

Szándékosan választották ezt a mondást,
mintegy jelezni akarván ezzel, hogy a kép-
viselőház nem hajlandó tovább tűrni a horvátok
vakmerőségét. A magyar állam szuverenitása
előtt el kell törpülnie minden kicsinyes gondol-
kozásnak.

Justh Gyula nyugodtan epresidálta az
ülést három óráig.

Részletes tudósításunk ez:

A képviselőház ülése.

— Kezdődött délelőtt fél tizenegy órákor. —

Elnök: Justh Gyula.

Jegyzők: Zlinszky István és Vertán Endre.

Az elnök: Az ülést megnyitja.

Napirenden van az autonóm vámtarifáról szóló
javaslat tárgyalása.

A negyedik cikkhez

cisőnek Popovics Dusan szolt hozzá.

Budiszavlyevics Bude volt a következő szónok.
Védekezett tegnapi felszólalása alkalmával közbe-
szólások alakjában tett azon vádakkal szemben,
hogy ő Belgrádban délszláv politikusokkal konspi-
rált. Belgrádba szölv, mint újságíró utazott, fog ez-
után is utazni, de minden konspirálási szándék nélkül.
Belgrádban a multkor épp azon politikusokkal érint-
kezett, akikkel annak idején a magyarok tárgyaltak.
A védekezést magyarul mondta el a szónok, jobban
mondva olvasta egy papírlapról.

Mazuranics Bogoszláv, Lorkovics Iván, Tuskán
Gergely, Lukinics Odón rövid beszédeket mondtak.
Supiló Ferencz azzal végezte felszólalását, hogy
Szerényi államtitkár jobban ért a pezsögéshez, mint
a tengerészeti ügyekhez.

Az elnök rendreutasította.

Szokoly Tamás: Ki kell utasítani a Házból, nem
rendeutasítani!

Felkiáltások balfelől: Már negyedik hónapja,
hogy szemtelenkednek! Ezt nem lehet tűrni! (Zaj.)

Surmin György, Brlics Vatrosláv, Modrusán
Gusztáv, Vinkovics Bozsó, Zagorac István és Babics-
Gjelski Ljuba beszéltek ezután.

Muacevics Vazul horvát beszédebe kezd.

Eber Antal: Vén komédiás!

Hoffmann Ottó: Üljön le, vagy kidobjuk! (Nagy
zaj. Elnök csenget.)

Az elnök: Csendet kérek, különben névszerint
fogom megnevezni a közbeszólókat.

Gróf Batthyány Tivadár: Menjenek Zágrábba
horvátul beszélni! Ez magyar országgyűlés! (Nagy
zaj.)

Felkiáltások: Elég volt! (Zaj.)

Az elnök (csenget): Ha nem lesz csend, fel fog-
m függeszteni az ülést!

Muacevics Vazul tovább beszél, de a szava a
nagy zajban teljesen elvész.

Visontai Soma: Nem vagyunk gyerekek, nem
hagyhatjuk ezt!

Az elnök Visontai Somát rendreutasítja.

Hoffmann Ottó: Szemtelenség! Nem tűrhetjük to-
vább!

Az elnök Hoffmann rendreutasítja.

Felkiáltások: Eljen Hoffmann!

Muacevics Vazul: A nagy zajban befejezi be-
szédét. (A horvátok megdöbbennek.)

Rojic Milán horvát beszéde alatt a zaj újból ki-
tört.

Eber Antal: Nem hallgathatjuk meg ezt az emb-
ert! Ez Horvátországban becsukatta a magyar is-
kolákat! (Nagy zaj.)

Nagy György: Kulturbandita!

Felkiáltások: Üljön le, komédiás!

Rojic Milán: Nyugodtan áll a nagy zajban.

Nagy György: Ne kishájunk annyit, hanem jöj-
jetez, verjük ki őket, akkor majd lesz béke, másként
nem! (Zaj a horvátoknál.)

Az elnök: (csenget.)

Rojic Milán a nagy zajban leül.

Gróf Thorotzkay Miklós jegyző: Novoszel Má-
tyás!

Novoszel Mátyás: (horvát pap.)

Eber Antal: Menjen a szószerkebe, ott beszéljen a
hiveinek!

Eitner Zsigmond: Bepiszkítja a reverendát!
(Folyton tartó zaj.)

Az elnök: Kétszer figyelmezteti Novoszel, hogy
térjen a tárgyra. (Tetszés.)

Felkiáltások: Eljen az elnök!

Az elnök tíz perc szünetet ad.

Szünet után

Grahovac Mirkó, Banjanin János és Budiszav-
lyevics Bude beszéltek.

Ezután a Ház megszavazta a negyedik cikket.

Az ötödik cikket

Tuskán Gergely, Zagorac István, Vinkovics Bo-
zsó, Surmin György, Popovics Dusan, Lorkovics
Iván, Novoszel Mátyás, Prilicsevics Szvetozár, Gra-
hovác Mirkó és Supiló Ferencz szoltak hozzá.

A Ház ezt a cikket is megszavazta, valamint
a hatodik cikket,
melynél Mazuranics Bogoszláv, Surmin György,
Lukinics Odón beszéltek.

Szavazás után az elnök megállapítván a követ-
kező ülés idejét és napirendjét, az ülést 3 órákor be-
zártá.

A büntető novella.

— Az igazságügy bizottság ülése. —

Budapest, november 19.

Az igazságügyi bizottság ma délután 5 óra-
kor tartott ülésén foglalkozott a büntető novel-
lával Holló Lajos elnöklete alatt. Jelen voltak
Günther Antal miniszter, Meskó László,
Tóry Gusztáv államtitkárok és Szász Béla
osztálytanácsos.

Elnök bejelenti, hogy Markhot Aladár le-
mondott a jegyzői tisztról. A bizottság Heinrich
Antal választotta meg jegyzővé.

A második paragrafusnál Petrogally Oszkár
az 1. pont kihagyását javasolta. A bizottság Csiz-
mazia Andre, Bizony Akos, Visontai Soma,
Nagy Dezső és Günther Antal igazságügyminisz-
ter felszólalásai után a szakaszt változatlanul elfo-
gadta.

A negyedik paragrafusnál Petrogally Osz-
kár azt a módosítást ajánlja, hogy a paragrafus utolsó
mondata kihagyassék, amely szerint a felfüggesztett
ítélet végrehajtható abban az esetben is, ha az új
bűnvádi eljárás során a bíróság a főtárgyaláson fel-
mentő ítéletet hozott azon okból, mert a magánindít-
vány visszavonott.

Csizmazia Andre előadó ellenzi a módosítást.
Visontai Soma helyesli Petrogally módosi-
tását.

Bizony Akos a paragrafus változatlan fentar-
tását kívánja.

Günther Antal igazságügyminiszter hozzá-
járul az „új” szó kihagyásához, egyébként a szakasz
változatlan elfogadását kéri.

Bakonyi Samu szerint a Petrogally indítvá-
nya diszkreditálná a törvény által kontemplált egész
intézkedést. Ellenzi annak elfogadását.

A bizottság a paragrafust Heinrich és Bi-
zony Akos stílus módosításával fogadta el.

Az 1. fejezet végén Szivák Imre utal az 1883.
évi I. törvénynek azon paragrafusára, amely szerint
a nyereségvágyból elkövetett bűncselekményért el-
ítelt egyén közhivatalt nem viselhet. Elmond több
esetet, amelyből azt a szomorú tanulságot vonta le,
hogy Magyarországon ha valaki egyszer botlást kö-
vet el, annak a terhét egész életén keresztül viseli.
Ha már a jelen javaslattal megtettünk a filantropi-
ai irányban egy jelentős lépést, akkor ne álljunk meg.
Ohaitaná, hogy ha valaki letöltötte büntetését, évek
hosszu során át a legkifogástalanabb módon él, re-
habilitáltassék, becsületébe visszahelyeztessék, ami a
magyar törvények szerint jelenleg teljesen ki van
zárva.

Günther Antal miniszter: Ezzel a kérdéssel
már régen foglalkozom. A kodifikációs osztály
már dolgozik is ilyen javaslaton és azt hiszem, hogy
ez a kérdés, amely szerintem szoros kapcsolatban
van a napirenden levő javaslattal, legközelebb meg-
oldást fog nyerni.

A bizottság nagy megnyugvással fogadta az
igazságügyminiszter kijelentését.

Visontai Soma a gyermekvédelmi intézkedé-
seket ajánlja a miniszter figyelmébe.

Günther Antal miniszter kijelenti, hogy e te-
kintetben a belügyminiszterrel állandóan kontaktus-
ban van és azok a gyermekvédelmi intézkedések,
amelyekről már az igazságügyi bizottság mult ülésén
tett említést, már a közel jövőben megvalósulást
nyernek.

A 17. §-nál hosszabb eszmecsere volt, amelyben
Visontai Soma, Nagy Dezső, Bakonyi Samu,
Csizmazia Andre, Petrogally Oszkár vetek
részt és a bizottság kimondta, hogy a 1. dorgálás,
2. próbára bocsátás, 3. javítóintézetbe utalás nem
büntetés.

A 22. §-nál Nagy Dezső felvilágosítást kért az
iránt, hogy minő gyermekvédelmi hivatal lesz fel-
állítva. Sürgeti a gyermekkek bíróság előtti védelmé-
nek intézményes szervezetét.

Günther Antal miniszter előadja, hogy abban
a szervezetben, amelyet a belügyminiszterrel egy-
értelműleg az egész országra kiterjedően kontemplál,
meg fog tenni minden intézkedést a bűnügyi véde-
lem tekintetében is.

A 26. §-nál Visontai Soma indítványára ki-
mondták, hogy olyan esetekben, a mikor a törvény
államtotházat szab ki, a fiatalokru bűnös sem íte-
hető el közönséges fogházra.

A 41. §-nál Bizony Akos indítványára a fey-
hábüntetést mellőzték.

Bakonyi Samu: A rágalmazási szabályoknak
egyirányu kiegészítését szeretné, főleg a kereskedői
hittel elleni támadások szempontjából. Ugyszintén
büntetni kívánja azokat a köztisztviselőket, akik a
törvényhozásilag meg nem szavazott adók besze-
désénél és ujonczok előállításánál hivatalos funkciót
teljesítenek, mint a hogy azt már az 1843-iki büntető
javaslat tárgyalása alkalmával Deák Ferencz és
társai különvéleménye javasolta.

A bizottság ezeket a javaslatokat az általános
revízió keretébe utalta.

Budapest, november 19.

Miskolcz törvényhatósági ioga. A közigazgatási
bizottság ma délután 5 órákor tartott ülésén foglal-
kozott Miskolcz rendezett tanácsu városnak törvény-
hatósági joggal való felruházásáról szóló törvény-
javaslattal. Hammersberg László elnöklete alatt
a bizottság tagjain kívül jelen voltak gróf An-
drácssy Gyula belügyminiszter és Némethy Ká-
roly miniszteri tanácsos.

Melczér Géza ismerteti a javaslatot s elfoga-
dását ajánlja.

Horváthi József (Marosujvár) aggályosnak
tartja, hogy az 1886. évi XXI. törvényen, amely alap-
törvény, kivételes törvényvel változtatást tegyünk
és egy tisztikar hivatali idejét egy évvel meghosz-
szabtsuk.

Kováts Ernő felvilágosítást kér aziránt, hogy
mi történik, ha a javaslat folyó évi december else-
jéig nem válik törvényvé?

Czobor László rövid felszólalása után gróf
Andrácssy Gyula belügyminiszter eloszlatja a fel-
hozott aggodalmakat. A magyar alkotmány nem
ismer alap törvényt, mint pl. az északamerikai, mert
minden törvény, így az 1886. évi XXI. törvény is,
megváltoztatható egy másik törvényvel.

A bizottság a javaslatot általánosságban elfogadta.
A részletes tárgyalás során

Horváth József több stílus módosítást aján-
lott, amelyekhez a belügyminiszter hozzájárult.

Az 5. §-nál Horváth József azt a kérdést veti
fel, hogy a belügyminiszter döntése vonatkozik-e a
vagyonjogi kérdésekre?

Gróf Andrácssy Gyula ugy kontemplálta, hogy
az összes kérdések felett a belügyminiszter döntson.
Gyakorlati szempontból helyes ez, mert a bíróságok
döntése esetleg hosszabb ideig tartana, ez esetben a
bizonytalanság ugy Borsod vármegyére, mint Mis-
kolcz városára káros lehetne. Különbön sincsenek
erre vonatkozó jogszabályaink. A belügyminiszter
mindkét hatóság felettse s kétségkívül egyforma
méltányossággal fogja kezelni mindkettőük ügyét.

Melczér Géza előadja, hogy a vármegyében
már foglalkoztak ezzel a kérdéssel, és megnyugvá-
sal járultak ahhoz, hogy a felmerülhető vagyonjogi
kérdésekben a belügyminiszter döntson. Három kér-
désről lehet szó. A kaszánya 1/3-a a város, 2/3-a a
megye nevére van bekebelezve. Az Erzsébet-kör-
ház ügye sem lesz vitás. Legfeljebb az utadó alap
elosztása tekintetében merülhetne fel differenzia,
amely kérdésben pedig a döntésre tényleg a belgy-
miniszter a legkompetensebb.

A bizottság ugy ezt, mint a többi szakaszokat
változatlanul elfogadta.

Vicználs ügyek. A képviselőház kölekedési bi-
zottsága ma délután 5 órákor gróf Andrácssy
Géza elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság a so-
mogvármegyei egyesült helyi érdekű vasutak r.-t.
tulajdonában egyesült vasutak építésére ugyszintén
a budapesti helyi érdekű vasut r.-t. tulajdonában egye-
sült vasutak építésére vonatkozó javaslatok tárgyalta.
A bizottság rövid felszólalások után a javaslatokat
elfogadta.

Kubik Gyula három kérdést intéz a kereske-
delmi kormány képviselőjéhez. Több helyi érdekű
vasut jelenlegi építése ellentétben van azzal a pro-
grammal, amelyet Szerényi államtitkár a Házban
1907. április 27-én kifejtett. Kérdi ennek az okát. A
vasuti építő-vállalkozók panaszkodtak, hogy a pénz-
ügyi válság miatt az állam részéről járadékban adott
állami hozzájárulást nem számítothatták le és így
mivel az állam ekép indirekt nem teljesítette az épi-
tőkkel szemben vállalt kötelezettségét, a vállalkozók
e miatt tetemes kárt szenvedtek. Kérdi, hajlandó-e a
kereskedelmi kormány ezeken segíteni. Miként ki-
ván a kormány élni a sinek hitelezésére adott meg-
hatalmazással?

Szerényi József államtitkár előrebocsátja,
hogy Kossuth Ferencz gyengékedése miatt nem je-
lenhetett meg. Kubik kérdésére megjegyzi, hogy a
kereskedelmi kormány változatlanul fenntartja a
helyi érdekű vasutak tárgyában a képviselőházban
kifejtett programját. A kérdéses vasutak, amelyre
Kubik ezúoz, egyrészt olyan természetűek, melyek
állami kiépítést nem igényelnek, másrészt ezek en-
gedélyezése korábbi keletű, mint a kormány jelen-
legi programja. A mi a vállalkozók érdekét illeti,
e tekintetben fontos közgazdasági szempont, hogy

minden vállalatnak a polgári haszna biztosításáért, de az állami támogatással óvatosan kell bánni, nehogy helytelen precedens teremtésével és később a vállalkozók indokolatlan követelésekkel lépjenek fel az állammal szemben. A szilitelezés a pénzügyminisztérium hatáskörébe tartozik és itt nagy akadályt képez, hogy az előző kormányok beléptek a kartelbe, azonban úgy tudja, hogy a pénzügyminiszter hajlandó a legmesszebbmenő támogatásban részesíteni a hozzáfutókat, hogy legalább a kartel keretében elérhetőkhöz hozzásegítsenek.

A bizottság ezután tudomásul vett több vasút engedélyezéséről szóló jelentést.

KÜLFÖLD.

Az osztrák képviselőház ülése. Az élelmiszerdrágaságra vonatkozó sürgősségi indítvány folytatódó tárgyalása folyamán az agrár képviselők, ezek között herceg Auersperg is, visszautasítják azt az állítást, hogy a mezőgazdák okozzák a magas élelmiszerárakat. Dr. Ebenhoch földművelésügyi miniszter pártja tagjaitól élénk helyesléssel kísérve, első sorban a tárgyalás alatt lévő sürgősségi indítványokkal foglalkozik. A miniszter később Schrammel indítványának második pontjára tér át, amely felszólítja a kormányt, hogy a magyar kormányval tárgyalásokat folytasson abban az irányban, hogy a gabonára, a hűvelyes veteményekre és a takarmányneműkre a vámok mérsékeltesse. Ha a magyar kormány megtagadná beleegyezését, úgy Ausztriában takarmányneműkre kiviteli tilalom állítható fel. Itt mindenekelőtt arra kell tekintettel lenni, hogy az 1906. február 15-iki vámtarifatorvény 8-ik szakasz alapján elrendelhető kiviteli tilalmak csak általános, nem pedig egyes országrészek lokális rossz aratása esetén léptethetők életbe. A miniszter közli azt is, hogy a magyar kormány tényleg aggodalmat táplál ily kiviteli tilalom elrendelése tekintetében. Ami az oroszországi és a Balkán államokból való állatbehozatal engedélyezését illeti, megemlíti a miniszter, hogy az orosz határ megnyitása, tekintettel az Oroszországban uralkodó marhajárványokra, az osztrák mezőgazdaságra nézve valóságos katasztrófa volna. Ami Szerbiát illeti, a miniszter nem tehet közléseket a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó tárgyalások jelenlegi stádiuma tekintetében, kijelentheti azonban, hogy a téren is lelkiismeretesen fogja megővni az osztrák mezőgazdaság érdekeit. A miniszter aztán a következőképp fejezi be beszédét: A földművelésügyi minisztérium előtt nemzetiségi és valláskülönbség nélkül a parasztság zöld zászlaja leng. Hogy ez a zászló innen el ne tűnjön, legszentebb kötelességemet és legfőbb gondomat fogja képezni.

Bielochlavec képviselő a szociáldemokratákkal vitatkozik, kiknek indítványaiban demagógiát lát. **Jarosch** képviselő a nahodi véres esetről szól és kijelenti, hogy szemtanuk vallomása szerint többeket hátszúrta. **Breiter** képviselő tiltakozik Abrahamovic miniszteri kinevezése ellen és hangsúlyozza, hogy ez nem szerepelhet mint a lengyel nép bizalmi férfija.

Az ülés végén **Mandics** horvát képviselő kifogásolja a trieszti államügyesség és tartományi főbírósnak Radovics volt montenegrói miniszterelnök ellen a montenegrói fejedelmi család ellen tervezett merénylet ügyében való részvétele miatt folytatott eljárását. **Hayn** képviselő az élelmiszerdrágaságról szóló sürgősségi javaslatot nyújt be, **Choc** képviselő pedig Luogernak az egyetemnek katalizálása tárgyában mondott beszéde ügyében interpellál.

Vilmos császár Angliában. A német császár utazása Anglia déli partjaira szakadó esőben történt. A császár déli egy órákor érkezett Wittingbe, ahol Fortley tengernagy várta. A császár automobilba ült és elindult Highlife-Castle felé. Az uton kétszáz iskolás gyermek üdvözölte a császárt. A gyönyörű fasorban angol és német zászlók lengtek. Kétfelől lovas és gyalogos rendőrök állottak sorfalat. A megérkezés után a kastélyban a császár megreggelizett, majd sétakocsizást tett és el volt ragadtatva a pompás tájtól. A kastélyt a császár ottartózkodása idejére táviró- és telefonvezetékekkel kapcsolták össze a brit fővárossal.

Schoen német külügyi államtitkár annak a nézetének adott kifejezést, hogy a londoni látogatás

következtében a viszony a két uralkodó család között minde tekintetben szíves, a félreértések és féltekenykedések címűltak és ez biztos alap arra, hogy a jövőben Berlin és London között minden kérdést bizalommal lehessen megvitatni és dűlőre juttatni.

Beavatott körökben úgy tudják, hogy Edward király alaposan megbeszélte Vilmos császárral a német birodalom és Franciaország viszonyát s a két uralkodó megállapodott abban, hogy Európa békéje függ Németország és Franciaország barátságos viszonyától. Legközelebb tárgyalások fognak megindulni Németország és Franciaország között és Anglia vállalkozott a közvetítés szerepére.

A Hohenzollern a német császárnéval a fedélzetén ma reggel 8 $\frac{1}{2}$ órákor a rakpartokra gyűlt nagy néptömeg éljenzései és az erődök üdvözlései között befutott a Ymuideni kikötőbe. Miután a császárné fogadta Schlöser amsterdami nagykövetet, kiszállt a hajóból. A császárnét Németalföld királynője nevében báró Bentinck üdvözölte. Ymuiden polgármestere is megjelent az üdvözlésre. A császárné ezután báró Bentinck, a német követ és a polgármester kíséretében a pályaudvarra hajtott. Délelőtt 10 órákor indult el a vonat a megjelent közönség éljenzései között Loo-kastély felé. Utközben a vonat az amsterdami központi pályaudvaron állott meg, ahol ez alkalommal Rienacker konzul és az alkonzul jelentek meg. Miután a vonat az állomáson csupán a mozdony kicserélése végett állott meg, a hatóságok képviselői nem várták a császárnét. Délelőtt 11 $\frac{1}{4}$ órákor a vonat elhagyta a pályaudvart.

Brashford angol hírlapírónak, aki tudvalevőleg nyilvánosságra hozta a császár ismeretes nyilatkozatát a kamarilláról, a német nagykövetség tudomására hozta, hogy Vilmos császár felette örült a kérdéses közlemény megjelenésének és azért köszönetét fejezi ki Brashfordnak.

A német császárné délután 1 órákor Apoldoornba érkezett. Vilma királynő a császári vendéget kézzorítással és csókkal üdvözölte. Mindkét kíséret bemutatása után a felségek Henrik herceggel nyitott kocsin Loo-kastélyba hajtottak, ahol az anyakirályné fogadta a német császárnét.

Orosz helyzet. Pétervárról táviratozzák, hogy a legutóbb tartott minisztertanács határozatának megfelelőleg a kormány a dumában a zsidókérdésről nem fog törvényjavaslatot benyújtani, hanem bevárja e részben a дума kezdeményezését. A minisztertanács elvetette egy bürokratának azt a javaslatát, hogy a zsidók Oroszországban külföldieknek tekintendők. Ez a javaslat különben nem új, tavaly vetette fel ezt az eszmét Wassilesikow herceg földművelési miniszter.

A zsidókérdésről a dumában interpelláció lesz, amelyet a jobboldalról fognak már legközelebb a kormányhoz intézni s a minisztérium most dolgozza ki a választ. Az interpellációban azt fogják kérdezni a kormánytól, hogy miért vettek föl a kievi müegyetemre a meghatározott számon tul zsidó hallgatókat. Az interpellációra maga Stolypin fog válaszolni. Ki fogja jelenteni, hogy ez az intézkedés az azóta elhunyt kereskedelmi miniszter-helyettesnek, Stoffnak egyenes meghagyására történt és a mostani kormány nem cselekednék jog szerint, ha a már felvett egyetemi hallgatókat kizárná.

Az októbristák válaszfelirata a csárhöz e szavakkal kezdődik: Legkegyelmesebb uralkodó. Az üdvözlés után kifejezi a válaszfelirat mély hódolatát az orosz birodalom ura előtt és köszönetét az állami alaptörvényekben biztosított népképviselért. Igéri a felirat, hogy a дума minden erejével meg fog fellépni a csár akaratának és meg fogja nyugtatni az országot.

Marokkó. Kazablanka körül és egyáltalában egész Marokkóban szélesend uralkodik. A Matin tudósítója Kazablankában beszélgetést folytatott Drude tábornokkal, aki többek között a következő kijelentéseket tette: A törzsek oly fokú vereséget szenvedtek, különösen október 19-én, hogy bizonyára véglegesen megelégtették működésüket és csak arra gondolnak, hogy rendes életmódjukat ismét folytathassák. A naponkint kétszer felszálló, megkötött léggömbön elhelyezett katonatisztek 55 kilométernyi távolságban nem figyelhettek meg ellenséget. Csúpan az utonállók, akik Muley Hafid Thigiananál táborozó meghallájához tartoznak, nyugtalanítják ott a vidéket. A tudósító azon kérdésre, vajon Muley

Hafid megérkezése nem okozna-e bonyodalmakat, Drude tábornok a következő választ adta: Mindaddig, amig Muley Hafid és Abdul Aziz között a viszály nem lesz elintézve, egyetlen ember sem fogja Kazablankát elhagyni. Pollet francia embernek, aki Muley Hafid követségében jött hozzá, kijelentette, mondaná meg Muley Hafidnak, hogy ne jöjjön nagyon közel Kazablankához, mert ha fegyelmetlen emberei megtámadnának bennünket, akkor igen erőlyesen csapnák közűnk. Támadást csak akkor indítanék, ha a kormánytól erre egyenes utasítást kapnánk. Haderőmet főleg azon eshetőségekre tartom készen, amelyek Muley Hafid esetleges közeledéséből származhatnak. Maguktól a törzsktől nem kell többé aggódnom. Arra a kérdésre, hogy abban az igen valószínűtlen esetben, ha Muley Hafid győzne és csapatait a francziák ellen vezetné, Drude tábornok elég erős lenne-e a támadással szembeszállani, a tábornok a következő választ adta: Mostani hadállással a magaslakok ormain és az emelt erősítésekkel 25.000 emberből álló hadseregnek bárméddig tartó ellenállást képes vagyok kifejteni. Különben is Kazablankától Settatig a vidék teljesen el van pusztítva és egyáltalában nem élemezhet egy hadsereget. Ezért nem aggodom a jövő miatt.

Párisból jelentik, hogy a Fallières elnöklésével tartott minisztertanács Pichon külügyminiszter bejelentette, hogy Ragnault francia követ és Llaberia spanyol követ teljes egyetértésben folytatják Rabatban a tárgyalásokat Abd El Krim Ben Sliman külügyminiszterrel a két hatalom közös feladatai, különösen a kikötői rendőrség újjászervezése, a hadicsempészet elnyomása és a casablancai kártérítés tárgyában. A maghzen élénken törekszik arra, hogy Muley Hafid haderejére, amelynek jelentősége folytonosan kisebbedik, döntő csapást mérjen.

A montenegrói összeesküvés. Cettinjéből megczafolják egyes külföldi lapoknak ama Belgrádból származó híreit, hogy a montenegrói bombamerénylettel kapcsolatban tömeges letartóztatások történének és hogy az ellenzék legkiválóbb tagjait fogságra vetik. Csúpan néhány jelentéktelen egyént, akiket azzal gyanúsítanak, hogy tudtak a merényletről, tartóztattak le. Ezeket is nemsokára valószínűleg szabadlábra fogják helyezni, miután a főbűnösök nincsenek az országban. A kormány nem tett különleges intézkedéseket. Az egész országban nyugalom uralkodik.

EGYHÁZAK.

— (A pápa az osztrák püspökökhöz.) A jelenleg Bécsben ülésező osztrák püspöki konferencia a pápához táviratot intézett, melyben a modernizmusról szóló enciklikáért legmelegebb köszönetét fejezi ki és egyuttal biztosítja a pápát arról, hogy minden rendelkezést híven teljesítették. Erre a táviratra Merry del Val pápai államtitkár a következő válaszlárgönyt küldte:

A szent atya Ausztria egybegyűlt püspökeinek köszönetét fejezi ki nemcsak az engedelmességükről tanuskodó nyilatkozatukért, hanem azért a dicséretes készségükért, amelyet a modernizmusról szóló enciklikával szemben bebizonyítottak. A szent atya apostoli áldását küldi a gyűlekezettnek.

— (Zelenka válaszol Apponyinak.) Zelenka Pál ág. ev. püspök, kapcsolatban azzal a hírlapi közleménnyel, mely szerint gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter a hazai evangélikus két egyházegyetem közgyűlésein az 1907. évi. 27. iskolai törvényben foglaltakra vonatkozó tárgyalásokról és hozott határozatról nyilatkozott és azt mondta, hogy a vezető férfiaknak s azok sorában kivált báró Bánffy Dezsőnek, a református konventen és Zsilinszky Mihály egyházkerületi felügyelőnek, valamint Zelenka püspöknek felszólalása „alaptalan támadás”, kijelenti, hogy ő az egyetemes közgyűlésen egyáltalán nem nyilatkozott, hogy ő gróf Tisza Istvánnal osztja azok felfogását, akik „nemzeti szerencsétlenségnek” tartják általában, most pedig, a nagy számban lévő súlyos helbajokra való tekintettel, még külön is a közbékének már az egyházfelekezetek közt is megzavarását.

Szegény hercegnő!

Szegény Lujza hercegnő feje fölött nőttön nő a gond és pedig a gondok legcsunnyább, leggonoszabb fajtája, az anyagiak fölött való töprekedés. A polgári megélhetés szempontjából határozottan jobb sorsa volt addig, a míg Kóburg herceg mellett tölthette napjait, mert soha sem kellett olyan gondolatot csigázni az agyát, hogy miből kerüljön ki a napi kalácsa és fázánpecsenyéje. A főhercegnőnek azonban romantikus hajlamai voltak, inkább kellett neki egy fiatal főhadnagy, mint az öreg herceg s ezzel oda lett a gondtalan, jólét. Jöttek a piszkos aggodalmak, szűkös és kicsinyes pénzügyi nehézségek, amelyek soha sem szoktak fölmerészkedni az udvari körökig, de nyomban örömmel ölelték hydra-karjukba a főhercegi nőt, aki lesüllyedt a profán emberek nivójára. Tragikus eset ez, a magasrangu nő megirigyelte a földi emberek leányait, akik szabadon követelhetik szívük hajlamát, de a kétes előnyért nyomban nyakába szakadt a pozitív nyomoruság, a föld nem kiváltságos gyermekeinek szokott keresztye.

Szegény hercegnőt azonban bajai közt ime vigasztalni készült egykori hű népe. Terwagne szociálista képviselő a belga kamarában indítványozni fogja, hogy szavazzanak meg a hercegnő részére negyvenezer korona segélyt, hogy hitelezőit, akik immár anyja, a boldogult királyné ékszerait készülnék ádázul elárverezni, kielégíthesse.

Abban, hogy ez az indítvány napirendre került, nincsen semmi csodálatos. Régi dresszura nevelte arra az embernőjét, hogy a királyi vér privát baját közügynek tekintse. A vér marad nemcsak a Kóburg herceg, hanem a főhadnagy oldalán is, hiába választotta Lujza a polgári létet a maga összes konzekvenciáival, az az ország, amelyik öröm-ünnepet ült, amikor biborban megszületett, soha sem felejt el, hogy Mattasich-Keglevich nője eredete szerint a belga király leánya.

Nem hát az indítványban, hanem abban mutatkozik csodálatraméltó ok, hogy éppen egy szociálista képviselő készült letörülni a hercegnő könnyeit. Mióta viselik a vörös forradalmárok ennyire szívükön a biborban születettek jó sorsát? Igaz, hogy a szociálista programban benne van a szenvedő emberiség könnyeinek letörése, de a Terwagne nevezetű ur miért kezdte ezt az akcióit a volt belga királynő ékszerének megmentésén s a Kóburg Lujza könnyein? Ha már negyvenezer korona pénz önként kínálkozik zsebükben samaritánus czélokra, talán szélesebb alapokon is kezdhettek a könnyeket fölszárító akcióit azzal, hogy veszendő ékszer helyett éhen-halókat mentenének meg s egy hercegnő gondjainak csontatása helyett ezer szegény embert tennének boldoggá.

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Megyei választások. Óradnán, Besztercezaszód-megyében most volt a megyebizottsági tagválasztás, a mely minden feltűnés nélkül ment végbe és pedig azért, mert a szászok és az oláhok paktum utján töltötték be a helyeket. Ami kevés, kicsi óhaja volt a főispánnak, azt a szász és oláh korifeusok nagykegyesen teljesítették. Minden körlezősegi kerületben négy megyebizottsági tagot választottak, köztük egy-egy magyart s azzal el van intézve a megye sorsa néhány évre. Felhárított az az elbizakodottság, mely az oláh vezetők részéről tapasztalható.

A községi jegyzői fizetések.

Budapest, november 19.

Az Egyetértés éveken át küzdött az ellen a számos kellemetlen surlódásra vezető és gyakran a jegyzők kárával járó rendszer ellen, hogy fizetésüket a község pénztárából vették föl.

A régi patriarkális szervezésű Magyarországon még volt némi értelme ennek az állapotnak, akkor tudniillik a jegyző természetben kapta a járulékait, tüzfát, közlegelőben, erdőségben való részesedést és készpénzfizetést mentől kevesebbet. Az életviszonyok úgy hozták magukkal, hogy a jegyző abban az időben mindezekkel meg is elégedett, annál inkább, mert a magánmunkálatokból is több jövedelme volt, mint manapság. Azt a 40 vagy 60 váltóforintot, legfeljebb százat, ami a községtől mindezek felett még kijárt, mellék-keresetnek tekintette és nem sokat törődött vele, mikor kapja meg, valamint a község lakosai sem irigyelték meg a csekély salláriumot és a kifizetések alkalmával nem akadékoskodtak.

Vagy 30—40 esztendő óta ez mind megváltozott. A szegényebb községekben a jegyzőnek valóságos harcra vagy legalább is ügyes taktikázásra kell folytatnia, hogy megérdemelt fizetéséhez idejében hozzájuthasson és ha a községi pénztár üres és a jegyző fizetése miatt zaklatni kell a lakosságot, akkor faluhosszant nem hallani egyebet, mint dühös átkozódást a jegyző és egész családja fejére.

Évek óta figyelmeztettük a kormányt azokra a visszasságokra, amit ez a rendszer maga után von, de a szabadelvű párti kormányok uralkodása idején szavunk a pusztában hangzott el.

Az új kormánynak kellett eljőnie, hogy álláspontunk, melyet lassankint az egész közvélemény magáévá tett, végre győzedelmeskedjék. A mi kívánalmunk eredetije az volt, hogy a jegyzők a vármegyei pénztáraktól vegyék föl fizetésüket, most a belügyminiszter a vármegyei körendeletet intézett, melyben arról a szándékáról értesíti ezeket, hogy jövőre a községi jegyzők és segédjegyzők fizetését az állampénztárak fizessék ki. Meg vagyunk győződve, ha a vármegyei pénztárakat valamikor visszaállítják, az állami pénztáraknak ez az új teendője azokra visszazár, a két álláspont között tehát elvi különbség nincsen.

Kütnik ez főképen abból, hogy a szabályrendelet szerint minden törvényhatóság területén egy jegyzői alapot létesítenek, amely a községek járulékait fogja kezelni, s ugyanebből fizeti a jegyzőket. Az állampénztár tehát csak mint ez alap kezelője, vagy ritka esetben mint annak ideiglenes hitelezője fog tehát szerepelni és így nincs mit tartani attól, hogy ebből a jegyzők államosítása nővi ki magát.

Annyit azonban mégis kijelentünk, hogy a megyei pénztárak visszaállításával már most még sem szabad tovább várni, mert egy más elveket valló kormánynak veszedelmes dolog lenne a kezén hagyni a létesítendő jegyzői alapokat. Azok önkormányzati eredetű pénzek lesznek, miért is kezelésüket meg kell hagyni az önkormányzat közvetlen rendelkezése alatt. A körrendeletből kivesszük a következőket:

A községi és körjegyzők, valamint segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. XI. t.-cz. végrehajtása alkalmával, akkori hivatali elődöm az 1904. évi 77.500 B. M. szám alatt kiadott körrendeletben reá mutatott arra, hogy a községi jegyzői kar azon méltányos óhaja, miszerint a jegyzők és segédjegyzők a községektől élvezett pénzbeli javadalmazásukat, úgy amint az állam részéről adott fizetékiegészítésnél is történik, szintén az állampénztárból vehessék fel, előleges részletekben s ekkép a községektől élvezett javadalomnak is pontos határidőkben birtokába juthassanak: egy megfelelő alaprak törvényhatóságoktól való létesítésével lenne elérhető.

Hivatali elődöm ezen kijelentése következtében a vármegyék egy része a jegyzői fizetési alap létesítése tárgyában alkotott is szabályrendeletet. A bemutatott szabályrendeletek azonban részint oly intézkedéseket tartalmaznak, amelyek az állampénztárak (adóhivatalok) kezelési szabályzatával ellentétben állanak, részint nem tartalmazzák mindazokat az intézkedéseket, amelyek az alap fizetési képességének biztosítása szempontjából szükségesek, részint végül a fizetési alappal össze nem függő kérdéseket is felölelnek. Ugy, hogy a szóban forgó szabályrendeletekhez jóváhagyással nem járulhatok,

A fentebb jelzett körülmények tekintetbe vételével arra határozottam tehát magam, hogy azokat az irányelveket, amelyeket a kérdéses szabályrendeletek bírálatánál szem előtt tartok és amelyekből az állami kezelés és állami hozzájárulás szempontjából el nem térhetek, egy szabályrendelet-tervezetbe rendszeresen összefoglalom s a szabályrendelet-tervezet mintaképpen a törvényhatóságok rendelkezésére bocsátom.

Szándékomat a pénzügyminiszter ur hozzájárulásával megvalósítván, a szabályrendelet-mintát oly felhívással küldöm meg, hogy a községi jegyzői fizetési alap létesítésének kérdését vegye mielőbb tárgyalás alá s az alap létesítést tegye mielőbb lehetővé.

Avégből, hogy az alkotandó szabályrendelet felülvizsgálata megkönnyíttessék s a szabályrendelet mielőbbi életbeléptetése részéről is gyors intézkedéssel előmozdítható legyen, felhívom arra is, hogy a szabályrendelet-mintában foglalt rendelkezésektől vagy azok sorrendjétől való esetleges eltéréseket felterjesztésében egyenkint tüntesse fel s tüzetesen indokolja.

Különösen is hangsúlyozom, hogy az alap fizetőképességének szilárd biztosítását tartva szem előtt, nem járulhaték hozzá oly rendelkezéshez, amely:

1. a szabályrendelet-minta 1. szakaszában fel nem vett általányokat vagy fel nem vett állások (írások stb.) illetményeit a fizetési alapba utalná;

2. egy havi fizetési részletnél nagyobb fizetési előleg adhatását engedélyezné;

3. a fizetési alap javára mutakozó esetleges maradványt más mint a 16. szakaszban megjelölt czélra rendelné.

A szabályrendelet-tervezetből kiemeljük a következőket: 1. szakasz. Az alapot a vármegye székhelyén levő kir. állampénztár (adóhivatal) kezeli. Az alaprak a községi (kör-) jegyzők és az 1904. XI. t.-cz. rendelkezéseinek megfelelően rendszeresített állásokon alkalmazott segédjegyzők fizetése, fizetékiegészítése, kor- és személyi pótléka és — amennyiben nem lennének természetbeni lakással ellátva — lakpénze kezeltek.

3. szakasz. A vármegye összes nagy- és községei az 1. szakaszban említett jegyzők és segédjegyzőknek ugyanott jelzett illetményei címén a községi költségvetésekben megállapított összegeket negyedévi előleges részletekben, február, május, augusztus és november hónapok 15-ig a jegyzői fizetési alap részére postatakarékpénztári befizetési lappal, a vármegye székhelyén levő állampénztárba beszoiglatni kötelesek.

Ezen határidő elmulasztása esetén 5 százalék késedelmi kamatot kell fizetni, mely a befizetés napjáig számítható és a befizetésekben első sorban számolandó el.

Jóváhagyott költségvetés hiányában, a községek a befizetéseket az előző évi költségvetésben megállapított összegek szerint teljesítik.

4. szakasz. Indokolt esetben az alispán a folyó évi községi járulékok befizetésére a községeknek 5 százalékos késedelmi kamatot fizetésének kötelezettsége mellett a naptári év végeig halasztást engedélyezhet.

6. szakasz. Az alispán az illetményeket a jegyzők és segédjegyzők lakhelye szerint illetékes kir. adóhivatalnál utalványozza.

A fizetés, fizetékiegészítés, korpótlék és személyi pótlék havi, a lakáspénz negyedévi előleges részletekben esedékes.

4. Az illetmények kifizetése és azok élvezésére jogosultak szabályszerűen bélyegzett nyugtára történik.

5. A fizetés (fizetékiegészítés), kor- és személyi pótlék címén kifizetett összegekből a IV. oszt. kereseti adó levonandó. A fizetést terhelő nyugdíjjárulékok a jegyzői nyugdíjintézet szabályrendelet határozományainak megfelelően vonandók le.

11. szakasz. A jegyzők és segédjegyzők, ha időszaki fegyvergyakorlatra behívotnak, ezen idő alatt, a nyolcz heti katonai kiképzés végett behívott póttartalékosok pedig ezen időtartamra, illetményeik élvezetében maradnak. A hosszabb tényleges katonai szolgálatra bevonuló jegyzők és segédjegyzők illetményeiket csak a katonai szolgálat első nyolcz hétre kapják meg.

13. szakasz. Ha a községi járulékok kellő időre a megfelelő összegben be nem folynának és emiatt az alap kiadásainak teljesítésében fennakadás állana be, az alap fizetőképességének biztosítására szükséges összeg a vármegyének az 1883. XV. t.-cz. 15. szakaszának értelmében rendelkezésére álló más alaprak, első sorban a községi jegyzői nyugdíjalaprak 4 százalékos kamattal kölcsönösen vehető.

16. szakasz. A jegyzői fizetési alap évi számadása szerint, az előirt valódi bevételek és kiadások között mutakozó többlet, az alap javára gyümölcsözöleg kezelendő.

A többletet csak a jegyzői és segédjegyzői illetmények czéljaira és csak belügyminiszteri jóváhagyott közgyűlési határozat alapján lehet igénybe venni.

Az egyes községek terhére a számadási évre megállapított hozzájárulási összegekben felül befizetett többletek az illető községek javára esnek, illetőleg jövőben általuk befizetendő hozzájárulási összegekbe betudandók.

Mozgó képek.

Hiába!

NAGYSÁGA: Végül pedig azt mondom én magának, Mari, ha én dühbe főtök, kijön este az ur és úgy pofonvágja magát, hogy hat hétig emlegeti.

CSELED: Igenis, kezit csókolom...

NAGYSÁGA: Fogja be a száját, tramli, mert megfedkezem uri voltomról és azonnal leszedem a kontyát...

CSELED: Kezit csókolom, Nagysága, ne tessék...

NAGYSÁGA (dühösen): Majd megtanítom én magát, azt a szocialista kutyaafát a ragyogóának... Az argyélusát a tagadójának... Rongyos...

CSELED: Kezit csókolom, Nagysága, én...

NAGYSÁGA: Szentelenség, hogy egy ilyen parasztpizok hogy vissza mer pofálni... Azt a rézfüttyülőjét az istennyilájának...

CSELED: Kérem, Nagysága, a kezit csókolom...

NAGYSÁGA: Kuss... Kuss... Tramli... A mennydörgős fenéjét az ilyen rongynak. Egy szót még és úgy a boglyas fejéhez vágom ezt a tányért, hogy az ördög elviszi...

CSELED: Nagysága kérem, ne tessék...

(Az asszony dühösen bemegy a szobába. A cseléd odakünn nevet.)

AZ UR: Nos?

AZ ASSZONY: Fújd föl a tudományodat. Kimentem a leányhoz, fejéhez vágtam annyi gorombaságot, amennyit csak tudtam s az eredmény semmi.

AZ UR: Káromkodtál?

AZ ASSZONY: Mint egy bakakáplár... Beleizzadtam... Nem bírom tovább...

AZ UR (szomorúan): Hátha kimennék én? Tudok még egy pár válogatot gorombaságot... Azt hiszem, ezek föltétlenül fognak hatni...

AZ ASSZONY (lemondóan): Ne fáradj... Raffinált népség ez!

AZ UR (sóhajtván): Raffinált... Máskor az első görbe nézésre hozzád vágta volna az összes tányérokat. Bezzeg most?

AZ ASSZONY: Hát most mit csináljunk?

AZ UR (komolyan): Hiába, fiam, ha így nem ment, akkor csak ird a többi közé: Marinak karácsonyi ajándékra tíz forint...

(Gondtelt arccal tovább számolja, mennyi pénz fog kelleni karácsonyra.)

Ray.

TÁVIRATOK.

Taft utja.

Pétevár, november 19. Taft amerikai hadügyi államtitkár Irkuckból Pétevárra utazott.

Dalmácia helytartója.

Bécs, november 19. (Saját tudósítónktól.) Dalmácia helytartója, Nardelli Miklós legközelebb le fog mondani, mert súlyos betegsége miatt nem képes hivatalának megfelelni. Nardelli nemrég szélütést kapott, amelytől egész baloldala megbénult. Utódául báró Marcicio Ambrus, a dalmát helytartóság udvari tanácsosa van kiszemelve, aki jól ismeri a dalmáciai viszonyokat s úgy az olaszok, mint a horvátok előtt népszerű.

Az angol miniszterelnök állapota.

London, november 19. Sampbell-Bannerman miniszterelnök állapotáról egy ma reggeli orvosi bulletin a következőket mondja: Habár a miniszterelnök állapota e pillanatban kielégítő, a közelgő parlamenti ülészakra való tekintettel mégis szükséges, hogy még néhány hétig a legnagyobb mértékben kímélje magát.

Közzgazdasági táviratok.

New-York, nov. 19. Terményárak. Gyapok. New-Yorkban 10.80, nov.-re 10.80, februárra 11.12. New-Orleansban 10.75, Petroleum stand withe New-Yorkban 8.70 Filadelfiában 8.70, raffined in cases 10.90, Credit-Balances of oil City 178.— Zsir. Vestern Steam 9.— Rohe testvérek 9.25. — On 30.50—31.50 Réz 13.—13.25.

Csikagó, nov. 19. Gabonárak. Zárlat. Buza irányzata engedő, decemberre 93.62—95.— K., májusra 102.50—103.84 K. Tengeri engedő, decemberre 55.— K. Csikagó, nov. 19. Terményárak. Zsir januárra 7.70, tegnap 7.85, májusra 7.70, tegnap 7.49 Szalonna short clear 7.49, tegnap 7.49. Sertéshus januárra 12.42, tegnap 12.75.

EGYETÉRTÉS.

November hó 15-ével új előfizelést nyitottunk az Egyetértésre. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Minden előfizetőnk teljesen díjtalanul kapja a magyar család számára kiváló gonddal szerkesztett „Magyar Szalon” című folyóiratot.

Az Egyetértés előfizetési ára:

Egy hónapra	2 kor.	40 fill.
Negyedévre	7 kor.	— fill.
Félévre	14 kor.	— fill.
Egész évre	28 kor.	— fill.

UJDONSÁGOK.

A mi hadseregünk.

Megszokhattuk már, hogy a katonai körök évszázadok óta mindig ellentétbe helyezkedjenek nemzetünk érzelmeivel. Ha a történelmet végiglapozzuk, egész sorozatát találjuk azoknak az intézkedéseknek, melyekkel a hadsereg bécsi vezetői, szinte rendszert úgyve, a legkiméletlenebb módon gábolnak a magyar nemzet legszentebb érzelmeibe.

Minden magyar szíve tele van még most is keserőséggel, ha visszaemlékszik arra a jelenetre, amikor a magyar királyi honvédség, élén Fabriczius ezredessel, megjelent a magyar parlamentben, abban a parlamentben, amely oly dühvel szeretettel karolta fel mindig éppen a honvédség érdekeit és puskáikon szuronynyal kikergették az ország képviselőit, kiket a magyar nemzet bizalma rendelt oda.

Azóta sok minden megváltozott ebben az országban. A nemzet kibékült királyával, a parlament ismét megkezdte működését és széles hazában helyreállt a rend és a nyugalom.

De azok a sebek, melyeket magyar szurony ejtett a nemzet szívére, még nem hegedtek be. Épp úgy véreznek és éppen úgy sajognak most is, mint ama végzetes napon, mikor az egész világ figyelme bizonyos részvétellel fordult felénk, akik akkor nagyon meggyűlöltük azokat a szuronyokat.

A hivatalos lap mai száma pedig már egy rövid hirt közöl: Fabriczius ezredesnek tábornoki helyre való ideiglenes beosztását.

Nem tudjuk, érdemeinek elismeréséül szolgál-e Fabricziusnak e kiténtetés, vagy pedig a rendes langlétrán jutott-e a minden tekintetben kiténtető álláshoz; de ezt nem is kutatjuk, mert bárhogyan is álljon a dolog, a tény az, hogy ez az előléptetés ismét figyelmet fordít a magyar nemzetnek.

Eznek a kinevezésnek még akkor sem lett volna szabad megtörténnie, ha Fabriczius érdemei, mint katonának toronymagasságig emelkednének. Feltéve, természetesen, hogy ott fenn, ahol a hadsereg ügyeit vezetik, ezzel az előléptetéssel akarva nem keresik az alkalmat, hogy a magyar nemzet önértetén uira üssenek egyet.

Mert ha a hadsereg vezető köreinek az volna célja — mint azt fenthangon hirdetik — hogy a nemzet és a hadsereg között a jó vi-

szonyt előmozdítsák, akkor kerülniök kellene minden alkalmat, melylyel a nemzet érzékenységet megbántják. Fabriczius előléptetése pedig legkevésbé fogja ezt a célt szolgálni. Mert ki ne látna ebben egy bizonyos foku provokációt.

Ilyen körülmények után aztán ne hivatkozozanak a külföldi példákra. Ne hivatkozozanak a francziákra, hogy azok a hadseregben nemzetük büszkeségét látják, vagy a németekre, kik hadseregüket mindenek fölé helyezik, mert e nemzetek érzése és szívük minden dobbanása ugyanaz, ami az ő nemzeti hadseregüké.

Nálunk állam az államban a hadsereg, mely teljesen kiközösíti magát a polgári társadalomból, mert más légkörben, más nézetek között nevelkedik. És ha üthet egyet a polgári társadalmon, akkor azt katonai virtusnak tekinti. De rendkívül csodálkozik azon, hogy éppen nálunk Magyarországon — melynek népe született katonára — oly kevésse lelkesednek Mars fiaiórt.

Elképzelhető-e ez másként, amikor Fabricziusokat, kiket egy egész nemzet gyűlölete vett keresztüztübe, most kiténtetésben részesítik, ahelyett, hogy nevére örök homályt borítsanak.

S-n.

Napirend. Naptár. Szerda, november 20. — Római kath. V. Bódog hv. — Protestáns: Emilia. — Görög-ország: nov. 7. Hieron és 32 t. — Zsidó: Kisleve 14. — A nap két reggel 7 óra 12 perczkor, nyugszik délután 4 óra 18 perczkor. — A hold két délután 5 órakor, nyugszik reggel 7 óra 18 perczkor.

A horvát miniszter fogad délután 4 órakor. — A közoktatási államtitkár fogad d. u. 4 órakor. — A képviselőház ülése délután 10 órakor. — A főrendiház közzgazdasági, közoktatási és pénzügyi bizottságának ülése délután 10 órakor. — A főrendiház közölgés és törvénykezési bizottságának ülése délután 4 órakor. — Szabad fogadtam Dr. Horváth Gyula estli fél 7 órakor A régi magyar költészet czimű előadás az egyetem Fhg. Sándor-ur czál épületében. — A Lorántffy Zsuzsanna Egylet és a Taolta Nőegylet szokásos estélye a Deák-téri iskolában. — A Természettudományi Társulat választmányi ülése d. u. 5 órakor. — A filharmonikusok második hangversenye. — A Nőtisztviselők Orsz. Egyesületének estélye. — A holo-Club jelölvasó estélye 7 órakor. — Az erzsébetvárosi kaszinó gyermekbálja. — A cseh és brüsszeli vonásnyves hangverseny. — A Képzőművészeti Társulat teli tarata nyitva a Múzeumokban 9-8-ig. Belépő-díj 1 korona. — Márk Lajos gyűjteményes kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9-8-ig. Belépő-díj 1 korona. — Nagy Zsigmond gyűjteményes kiállítás a Könyves Kálmán múntetzelben (Nagyvezérek 37-39. szám) nyitva egész nap. Belépő díj nincs. — Földrajzi Akadémia gyűjteményes kiállítás az Uránia Kirgató-szalonnában nyitva 9-8-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum átványlára nyitva 9-8-ig. — A Szépművészeti múzeum nyitva 10-9-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva d. e. 10-11-ig. — A Néprajzi Múzeum zárva. — A Fővárosi Múzeum zárva. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9-1-ig. — A Történelmi Képcsarnok zárva. — A Földrajzi Intézet múzeuma megtekinthető 1 korona belépő-díjjal. — A Közoktatási Múzeum zárva. — Az aquinumi múzeum nyitva egész nap. — A Technologiai iparmúzeum és könyvtára nyitva 9-4-ig. — Az Akadémia könyvtára nyitva 8-7-ig. — Az Iparművészeti Könyvtár nyitva 9-12-ig és 8-8-ig. — A Kereskedelmi Múzeum könyvtára nyitva 9-2-ig. — A pedagógiai könyvtár és tanszermuzeum nyitva 8-6-ig.

— Személyi hír. Gróf Uxküll-Gyllenband hadtestparancsnok ma este az ujonczok felülvizsgálata végett Pécsre érkezett. A tisztikar a hadtestparancsnok tiszteletére vacsorát rendezett.

— A német császár betegsége. Vilmos német császár nyakra-főre utazgat, résztvesz lakomában, beszédeket mond, de azért tartja magát a hír, hogy beteg. A „Berliner Tagblatt” jól értesült helyről kapott információk alapján erre vonatkozólag a következőket írja: A császárnak makacs katarrusa van, az ettől eltérő híresztelések alaptalanok. Valahányszor a császár katarrusba esik, orvosai arra törekednek, hogy a katarrus más érzékeny szervekre is át ne terjedhessen. Talán éppen ez az előrelátó óvatosság birta rá az orvosokat, hogy a császárt tengerre küldjék. A kirándulás mindenképen jól esett a császárnak, mert élénken óhajtoita, hogy az utolsó események kellemetlen hatása alul kiszabadithassa magát. Nem lehetetlen, hogy a császár mostani kedély-állapotában tényleg megvalósulnak a hadvezetésben várható ama változások, amelyekről már hetek óta becélnék a fővárosban.

— Kihallgatás a királynál. A király ma délelőtt külön kihallgatáson fogadta Hötzendorf Konrad altábornagy vezérkari főnököt. Déliben a felség sétát tett a kamara-kertben, majd háromnegyed óras kihallgatáson fogadta báró Beck osztrák miniszterelnököt. Valószínű, hogy György görög király holnap délelőtt látogatást tesz a királynál Schönbrunnban.

— Arnuli herceg halálához. A Corr. Wilhelm a következő czáfolatot közli: Több bécsi, budapesti és vidéki lap azzal a Velenczéből érkezett jelentéssel foglalkozott, amely szerint Arnulf bajor herceg nem súlyos betegség következtében hanyt el: E hír a bécsi bajor követtség kijelentése szerint teljesen alaptalan. A herceg heves influenza következtében beállt tüdőgyulladásban halt meg.

— **Tüntető egyetemi hallgatók.** A bolognai egyetemen tegnap nagy tüntetés volt az ausztriai egyetemeken tanuló olasz diákok mellett. Az aulában tartott demonstráció után az egyetemi hallgatók az osztrák konzulátus elé vonultak és ott elégették egy fekete-sárga zászlót.

A bolognai tiltakozó gyűlésen több tanár is megjelent, akik azt vitatták, hogy az ausztriai olasz egyetem kérdése európai kérdés, amelyet meg kell oldani. Miután a tüntető diákok elégették egy fekete-sárga zászlót, az osztrák konzulátus elé vonultak. Utközben egy század bersaglieri feltűzött szuronyával utjukat állta, de a diákok áttörték a kordont és a konzulátus előtt lármás tüntetést rendeztek.

— **Rákóczi lovasszobor.** A Rákóczi lovasszobor-bizottság, amelynek Szalay László főispán az elnöke, holnap délután mutatja be a sajtó képviselőinek a lovasszobor javára rendezett tárgysorsjáték főbb nyereménytárgyait, a Royal-szálló külön-helyiségében. A bemutatáson jelen lesz gróf Andrássy Gyula belügyminiszter mint a bizottság védője és gróf Hadik Endre, a bizottság díszelnöke is.

— **Henriette királyné ékszerrel.** Sokat beszélnek mostanában egész Belgium területén az elhunyt Henriette belga királyné ékszereiről, amelyeket tudvalevően el fognak kótyavetyélni. A lefoglalt ékszereket, csipkéket és öltözékeket, köztük azt is, amelyet a brüsszeli hölgyek az elhunyt királynénak menyasszony korában ajándékoztak és amelyben megesküdött Lipót királlyal, közszemlére tették ki még a múlt hónap elején az árverési csarnokban és nagy lett a miatti a felháborodás Lipót király ellen, akitől leánya hiába kérte, hogy ne engedje ezeket a relikviákat prédára jutni. Közben Lujza hercegné szony párisi ügyvédje útján kieszközölte az árverés elhalasztását, mert bizakodott benne, hogy sikerül egyezségre lépnie a hitelezőkkel. De sehonnán se tudott pénzt szerezni és az árverés napja holnap lesz Brüsszelben. Tervagne szociálista képviselő — hír szerint — a kamarában indítványt fog tenni, hogy szavazzanak meg Lujza asszonynak évi 40.000 frank segítséget s így tegye lehetővé a képviselőház, hogy a hercegné visszaválthassa hitelezőitől anyai örökségét.

— **Elsülyesztett vitorlášhajó.** Fiumében ma egy odaérkezett görög hajó kapitánya bejelentette a tengerészeti hatóságnak, hogy a múlt héten egy olasz vitorlášhajóval összeütközött, aminek következtében a vitorlášhajó elmerült. A legénységet a görög hajó kimentette és Fiuméba hozta. A vitorláš kapitánya azonnal az olasz konzulátusi hivatalba ment, ahol kérte, hogy a görög kormányt szólítsák fel 16.000 korona kártérítés fizetésére. A görög hajó kapitánya azt állítja, hogy az összeütközés oka a vitorlášhajó volt, amelynek nem égtek a lámpásai.

— **Halálozás.** Ács György nyugalmazott máv. főkalauz temetése a vasutasok impozánsan megnyilatkozó részvéte mellett kedden délután ment végbe, a MÁV. nyugdíjintézetének épületéből. Az elhunyt-nak végzettségén megjelentek Kotányi Zsigmond udv. tan., máv. igazgató, Ofner Gyula h. üzletvezető, Lachnit János felügyelő-főnök és még számosan.

— **Öngyilkosság a Hűvösvölgyben.** A Hidegkúti-uton, közvetlenül a hadapródkola előtt ma délután öngyilkosságot követett el egy uri külsejű ember. Mellbelőtte magát és néhány perc múlva meghalt. Kitért nem sikerült megállapítani. Az öngyilkos holttestét a rendőrség megérkezéig a hadapródkola katonái vették őrizet alá.

— **A győri vasutas-sztrájk.** A napokban tudvalevőleg a győri teherpályaudvar raktár-munkásai sztrájkba léptek és az üzletvezetés, hogy az összerülődt áruforgalmat lebonyolíthassa, vasárnap éjjel a fővárosi pályaudvarokból hozatott munkásokat. Ezek azonban, amikor megtudták, hogy sztrájkról van szó, szintén megtagadták a munkát és valamennyien visszautaztak. Erre a környék falvaiban toboroztak munkásokat, akik azonban a sztrájkolók fenyegetése miatt nem mertek munkába állni. A vasut mégis reméli, hogy csütörtökön megkezdheti az árufelvételt. Az igazgatóság a felesküdt munkások ellen, akik a sztrájkban résztvettek, feljelentést tett az ügyészségnél.

— **Pisztolypárbaj.** A főváros közelében levő nagykovácsi erdőben ma reggel súlyos feltételi pistolypárbaj volt. Ellenfelekként Zsedényi Aladár fővárosi tanító és Wachsmann Ferenc kabinetirodai tisztviselő állottak egymással szemben. A párbajozók két golyót váltottak, de sebesülés nem történt. Pikantériája a párbajnak, hogy a honvédtisztbíróóság Zsedényit, Fabritius ezredessel való afférja alkalmából párbajképtelennek nyilvánította, míg a közös hadsereg tisztbíróósága, mely elé a ma elintézték úgy került, megállapította Zsedényi párbajképességét.

— **Musset gazdasszonya meghalt.** Musset hírneve gazdasszonya, Collin Adél, ma Párisban meghalt. Egész életét a nagy költő ápolásának szentelte s tavaly kiadta emlékiratait Musset házában töltött éveiről.

— **Baleset a nyomdában.** Ma reggel az Athenaeum, Miksa-utca 4. szám alatti nyomdájában csigán egy huszonnyolc métermáza súlyú vasgépész huztak fel. Közben a lánccsukad és a gépész Horváth István és Molnár Sándor nap-szamosokra esett. Horváth a lábát, Molnár a karját törte.

— **Kegyelem a vesztőhelyen.** Dortmundból táviratozzák, hogy a halálraítélt Kurschuss bányász, akinek esetéről részletesen megemlékezünk, most törvényszéki elmeorvosok figyelik meg. Csütörtökön fog dönteni a birodalmi főtörvényszék afelett, vajjon az utolsó pillanatban elhalasztott kivégzés végrehajtható-e.

— **Egy író rémtette.** Underwood amerikai író rettenetes tettet követett el minap New-Yorkban. A boldogtalan ember az amerikai pénzváltás következtében egész vagyonát elvesztette s ez annyira tönkretette idegrendszerét is, hogy megtébolyodott. Örületében feleségét meggyilkolta, leányát halálosan megsebesítette, maga pedig öngyilkos lett. Lucien Marcus Underwood 1896. óta a newyorki Columbia-egyetemen a növénytan tanára volt. A szerencsétlen véget ért tudóst a tudományos világban sokra becsülték, mint kutatót és mint szakírot, kinek nevét több hatalmas műve tette ismertté.

— **Nagy sikasztás egy gyárban.** A Jerusalemban Vilmos-féle dugaresai gyapju-fonó és szövőgyárnál, amely a legnagyobb a monarchiában, évekre menő sikasztásokra akadtak. A könyvezetel osztályban négy hivatalnok nyolcz év óta rendszeresen meghamisította az üzleti könyveket s az eddigi vizsgálat 100.000 korona hiányt fedezett fel. A könyvek átvizsgálása hosszú ideig fog tartani. A sikasztók ellen, akik Bécsbe menekültek, körözőlevelet adtak ki.

— **Elgázolta a vonat.** Ma éjjel a Szucsány felel Ruttikára jövő tehervonat egy embert elgázolt és mindkét lábát lemetszette. Az illetőt Klimó Máténak hívják és maga sem tudja, mikép került a vonat kerekei alá.

— **Az Anker-udvar újjáépítése.** Megirtuk, hogy a tavasszal lebontják a Károly-köruton álló óriási Anker-udvart a szomszéd bérházakkal együtt, hogy helyükbe hatalmas új palotát emeljenek. A bécsi társaság a bécsi és magyar építészekhez fordult építőtervekért s a pálmát magyar építész, Alpar Ignác nyerte el, amennyiben a legutóbbi igazgatósági ülésen a palota építésére Alpar tervét fogadták el. Lechner Jenő és Wurga László tervét a társaság 3000 koronával megváltotta. Az új palota építése alatt az Anker-udvar üzletei a Deák-téren ideiglenes árucsarnokban nyerneik elhelyezést.

— **Pénzhamisító diák.** A darmstadti műegyetem egyik hallgatóját letartóztatták pénzhamisítás miatt. Ugy jöttek rá, hogy az illető műegyetemi hallgató csupa aranypénzzel fizette a tandíját és az aranypénzekből vegyi uton több perzent arany ki volt olvasztva. Hosszas tagadás után a diák bevallotta a pénzhamisítást.

— **Gyermekgyilkos anya.** Izsó Róza eselődleányt ma délután a rendőrség letartóztatta. A leánynak az a bűne, hogy november 11-én született gyermekét megfojtotta. A kegyetlen anya azzal védekezik, hogy gyermeke halva született. A boncolás azonban mást derített ki.

— **Siessünk!** Ugy van már a magyar ember, hogy ha e szót hallja: kis, akkor menten hozzámondja vagy gondolja: szerencsése nagy. Átment a köztudatba, belevette magát a lelkekbe, a számtalan főnyeremény meggyőződéssé érlelte, hogy Kiss szerencsése Nagy. A legújabb osztálysorsjáték húzása már holnap, 21-én kezdődik. Az idő rövid, siessünk tehát megalapítani anyagi boldogulásunkat, siessünk osztálysorsjegyet venni Kiss-hez, kinek szerencsése Nagy! A Kiss Károly és Társa bankház Kossuth Lajos-utca 13. sz. ma a legnépszerűbb és legkedveltebb osztálysorsjegy-üzlet.

— **Fratelli Deisinger** fiumei cég Budapestén a királyi bérszolgálatban árulja a létező legjobb kávét 3 korona 90 fillérért.

FERENC JÓZSEF KESERŰVIZ
párallan
HASHAJTÓSZER

x Bob hashajtó a legkellemesebb. 10 fillér.
x Zászlók, czimerek, minden kivitelben kaphatók Lihart színház festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyadi-utca 27. sz. Árjegyzék ingyen.

x Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3 szám alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme. Különös gond fordított a gyermektorna és vívásra.

x Lesz még szülő lány kenyér azok részére is, akik hosszú időközön át nem tudtak gyomorbaük miatt étkezni. Ezt pedig csak a híres kecskeméti kereszt gyomorkeserővel érhetik el, mely még a legidősebb gyomorbajt is sikerrel rendbe hozza. Készíti az Első Alföldi Cognacgyár r.-t. Kecskeméten.

x Idegesség, ideggyengeség (neurasthenia, hysteria) képezi a modern kor legáltalánosabb betegségét, melynek minden tünete (fejfájás, feynyomás, szédülés, bágyadság, álmatlanság, szív- és gyomortünetek, bélrenyheség, görcsök, nyomott kedélyállapot, munkakedvhiány, gyengeségi állapot stb.) sikeres gyógykezelést talál dr. Hönig Izsó, elektrotherapiai intézetében (Károly-körut 24). A kezelés kényelmes és teljesen fájdalomtalan.

x Hannibál, a nagy hadvezér mondotta: Jöttem! Láttam! Győztem! A különböző testi bajokban szenvedő emberek pedig ezen szavakat mondják: Alföldi Fehérkeresztes Sósorszesz!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **Hangverseny.** Nagysikerű hangversenyre nyitotta meg estéinek sorát a VII. kerületi függetlenségi kör. Somogyiné B. Karola, a würzburgi opera volt művésznője, finom árnyalással, tisztán csengő hangjának gyönyörű színeivel adta elő koncertszámait, amiket a közönség lelkes tapsaira magyar nótákkal kellett megtoldania. Szentgyörgyi és Virág hatásos számai után Somogyi Mór zongoraművész brillians játéka ragadta magával az est közönségét.

(*) **Arányi Adilo sikere Berlinben.** Arányi Adilo, a nagyhírű hegedűművész, dr. Arányi Taksony fővárosi rendőrtanácsos leánya, aki Hubay Jenőnek legzsensziesebb tanítványa, jelenleg Németországban aratja diadalait. A bájos művésznő legutóbbi berlini hangversenyén mintegy kétezer ember hallgatta s nem győztek betelni csodaszép előadásával. A sikerről tudomást vett a német császár is és meghívatta a művésznőt palotájába, aki a közeli napokban fog a császári pár előtt játszani. Berlinben megismételte a hangversenyét 23-án, azután pedig ismét Bécsben játszik 29-én a Grosser Musikverein-Saalban, ahol szintén a második hangversenye lesz.

(*) **Kabaret estély a VII. ker. függetlenségi körben.** A VII. ker. függetlenségi és 48-as pártkör Almássy-téri helyiségében előkelő közönség részvételével igen sikerült kabaret táncestélyt rendezett. A műsoron Somogyiné B. Carola operanékesnő, Somogyi Mór zongoraművész, a hat éves Garaguly, Karesi hegedűművész, Lakos Alfréd mint gyorsrajzó és Virágh Jenő szerepeltek.

(*) **A kicsapottak.** Az Intim-színház legközelebbi újdonsága Fehér Árpád „A kicsapottak” című egyfelvonásos, amelynek szociális irányja megfelel annak a programnak, amelyet a színház megnyitásakor ígért.

gyomor-, máj-, bél- és vesebajoknál speciálizium. Egyetemi tanárok és gyakorló orvosok mint legjobb természetes gyógyvizet különösen ajánlják. A legszegényebb emberek is ihatják, mert a legolcsóbb gyógyvíz. Tovább elárúsítók minden helységben kerestetnek.

Magyarországi főraktár:
Budapest, Régi posta-utca 10. sz.
Telefon 79-0

A világ legjobb gyomorvize

a Baldóczi

Deák-fonás

(*) Ismeretterjesztő előadás. A Magyar Nemzeti Múzeum igazgatósága előadó sorozattal áldoz a honfoglaló Árpád vezér emlékének. A múlt szombaton dr. Sebestyén Gyula olvasott fel, a jövő szombaton e hó 23-án pedig dr. Hampel József, a régiségtár igazgatója honfoglaláskori emlékeinkről értekezik. Hampel József e hó 30-án folytatja előadását. A felolvasó-estély délután 5 órakor kezdődik a Magyar Nemzeti Múzeum dísztermében.

(*) A Magyar Könyvtár jubiláris sorozata. Az olcsó és jó könyveknek az a nagyerékül gyűjteménye, mely a „Magyar Könyvtár” cím alatt országsszerte ismert és népszerű, most töltötte be fennállásának tizedik esztendejét és egyúttal most bocsátja közzé az 500-ik számmal jubiláris sorozatát. A vállalatnak ugy kiadója, a Lampel-Wodianer cég, mint szerkesztője, Radó Antal, méltó önérettel tekinthetnek végig azon a diadalmas pályán, melyet a „Magyar Könyvtár” ez idő alatt megfutott. Azt a programot, melyet maguk elé tűztek — a magyar közönségnek olcsó áron jó szépirodalmi és ismeretterjesztő olvasmányt adni — oly kiváló sikerrel bírták megvalósítani, amely szinte páratlan az ilyen mű vállalkozások történetében. Örömmel köszöntjük hát a „Magyar Könyvtár”-t pályafutása ez ünnepén, s kívánjuk, hogy az a közkeveltség, melyet meg bírt szerezni, ezután is hű kísérője legyen! — Az új sorozat első száma Beöthy Zsolt három irodalomtörténeti dolgozatát adja „Költők és hősök” címmel. Az újabb magyar beltrisztkát a sorozatban Krudy Gyula képviseli, akitől „Hét szilvafa” címmel néhány pompás történet jelenik meg a vidéki dzsentri életéből. A külföldi munkák sorát Daudet és Wilde gyarapítják — amaz egyik legszebb munkájával, a „Művész-házasságok” című elbeszélésekkel, melyeket Elek Artur fordított le nagyon szépen, a másik pedig híres aforizmáival, melyek Radó Teréz kitűnő magyartásában jelennek meg. Mind a két füzet bizonyára a „Magyar Könyvtár” legkelendőbb számaihoz fog tartozni. A jelen sorozattal együtt jelent meg a gyűjtemény jubiláris jegyzéke, melyben a teljes lajstromon kívül két értékes cikk is van; az egyik a vállalat történetét ismerteti, a másik pedig szózat az ifjúsághoz. Ezt a jegyzéket minden könyvkereskedőnél ingyen lehet megkapni és szívesen megküldi a kiadó cég is: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) Budapest, Andrassy-ut 21. A „Magyar Könyvtár” egy-egy száma 30 fillér.

Nyilt-tér.

E rovalban közlöt'ekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906 állami díj, díszoklevel ar. érem.

Serravallo

Chinsarbo vassal.

Gyengélkedőnek és lábadozóknak.

Filtró izü.-. Eapható gyógy-szertárakban K. 2.60 és 4.80 palackokban

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köcsvény, asztma-, görválykór-, szly-, idült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) is némely fontosabb bőrbajban (pl. Lupus). Biztos védelem eszéhhűdés és elmezavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most száz meg száz teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedül képviselőjének egyet orvosnak (Hemopata) rendel Dr. Kovács J. intézetén van Budapest, V., Váci-körút 18. szám alatt. Rendelés naponta 9-11-ig és 3-5-ig. Díjazott levele és levelezés. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

WIKUS TÁTRA

NYERS EVÉSRE

a legjobb tejcsokoládó

BUDAPEST, DEÁK FERENCZ-UTCA 17.

Gyengélkedő, tanulás miatt vagy bármilyen okból fejlődésünkben visszamaradt gyerekek, ugy szintén városszóny, túlfeszített munka folytán ideges, izgékony és korán kimerült felnőttek mint erősítő szert a legnagyobb eredménnyel használják a Dr. Hommel-féle Haematogen-t.

Ez javítja az étvágyat; fokozza a testi és szellemi erőket, erősíti az egész idegrendszert.

De határozottan valódi Dr. Hommel-féle Haematogen-t kell kérni, az utánzatoktól pedig gondosan óvakodni kell. Kapható a gyógyszerárakban.

FŐVÁROS.

Adóemelés.

— Értekezlet a jövő évi költségvetés ügyében. — Budapest, november 19.

Az értekezlet, melyte Bárczy polgármester a mai napra összehívott, mindenkit meggyőzhet, hogy az a sokmillió hiány, amit a jövő évi költségvetés felmutat, eltüntetni már nem lehet. Minden, amit várni ebben az ügyben lehet, az a pénzügyi és gazdasági bizottságnak az a törekvése, hogy a behozandó adóreform „elviselhetetlen” terheket ne rójjon a fővárosi polgárságra.

Ez az elviselhetetlenség azonban igen tág fogalom, melyet, úgy gondoljuk, lényegesen másként értelmez a fenti bizottság, mint maga a polgárság, akin ezt az elviselhetetlen teherpróbát végrehajthatják. Hogy a főváros háztartása még nem jutott a csődig, megnyugtatósnak ugyan megnyugtatósnak, de hogy a csődöt csak adóemeléssel lehet elkerülni, ez az, ami minden polgármesteri megvigasztalás mellett is vigasztalan.

Részletes tudósításunk ez:

Bódy Tivadar tanácsos bőven részletezi a pénzügyi helyzetet. A múlt év zárószámadata már 2,654.000 korona defizitot mutat. Igyekeztek a legnagyobb takarékossgal megállapítani a jövő évi költségvetést, de az sehogy sem sikerült, ha csak a valósággal mutakozó szükségleteket nem akarnák megszorítani. Ez pedig alig lehetséges. Gondoskodni kell tehát a pénzbeli fedezetről. Gondoskodni kell a drágasági pótlékról, ami egymagában 1,400.000 koronát vesz igénybe; ezenkívül még mintegy 4 millió olyan kiadás mutatkozik, amelyre nincs fedezet. A községi pótdából (25 százalék) 8,000.000 korona bevétel várható. Ennek az adónemnek az emelése több évtized óta nem történt, holott maga a főváros óriás mértékben fejlődött. Hiba volt eddigéig, hogy a költségvetés tárgyalásakor nem gondoskodtak az adóbevételek kulcsáról. Ha a háztartás egyensúlyát egyedül a 25 százalékos községi adópótlék emelésével akarják föntartani, akkor a mostani 25 százalékos pótdát 12 százalékkal kell emelni, vagyis 37½ százalékra, — ha pedig a házbér-krajczárok útján, akkor a mostani 3 krajczárt 6½ krajczárra kell emelni. Ez körülbelül annyit jelent, hogy 100 korona után 50 fillérel emelkedik a terhelés. Ez volna az eszköz a defizit fedezésére.

Palotay Rezső annak ad kifejezést, hogy pótléka a főváros összes lakosságának van szüksége. Kijelenti különben, hogy az általános adó-reform keresztülvitele előtt nem tartaná helyesnek az adóemelést.

Feleki Béla jórészt a multbeli kormányainkat okozza, hogy — noha a főváros egyike a leginkább megdézdatott városoknak — a reá hártott nagy terhek miatt súlyos anyagi helyzetbe jutott.

Báró Herzog Péter azt hiszi, hogy úgy, mint a multban már nem egyszer történt, ezúttal is helyreállítják az egyensúlyt. Csak nem kell tovább folytatni azt a politikát, amely azt a téves hitet tartva szem előtt, hogy Budapest a leggazdagabb város, nem kell takarékoskodni. Székely Ferencz is a takarékossgot hangoztatja.

Hüttel Tivadar hozzájárul ahhoz, hogy a budget összedőlésakor tárgyalják tovább a kérdést, de az ellen sincs kifogása, hogy az ügyosztály te mint polgármester nem tenne ilyen kijelentést, ha dor Pál ugy fogja fel a dolgot, hogy a pénzügyi osztály nem akart előállani kényszerítő helyzettel, hanem azt kívánta, hogy — előre látva a bajt — gondoskodhassék a törvényhatósági bizottság a megfelelő eszközökről. Bíró Henrik és Schubert Sándor hozzászólása után az elnököl polgármester szólalt még fel. Természetesnek találja, hogy egyhangulag amellé volt az értekezlet, hogy ismerni akarja a budgetet s csak azután tehet javaslatot bármely irányban. Arról biztosíthatja az értekezletet, hogy a pénzügyi bizottság nem tehet javaslatot a hiány eltüntetésére, mert az, sajnos, nem lehetséges. Mint polgármester nem tenne ilyen kijelentést, ha meggyőződve nem lenne ennek a valóságáról. A mai budgetből nagyobb töréseket tenni nem lehet; ezt a szükségletek minősége teszi lehetetlenné. Ezért

akarták a bizottság figyelmét ezekre a körülményekre már előzetesen felhívni. Tehát az értekezletnek csupán informatív jellege volt. Az egyes felszólalásokra tett megjegyzései során kijelenti, hogy helytelennek tartaná, ha a főváros háztartásának a rendezését az általános adóreform behozatalától tennék függővé. De résen kell lenni, nehogy az adóreform elviselhetetlen terheket rójjon a főváros polgárságára. A főváros egy nagy beruházási kölcsön felvételéhez közeledik; ezért nagy hiba volna, ha a főváros háztartását addig is rendezetlenül hagynák, mert az kegyetlenül megbosszulná magát. De mindamellett esztelenség volna a főváros háztartásának a csődjéről beszélni. Erről szó sem lehet; csak az a cél, hogy a rendezés ez egyszer gyökeres legyen. Megköszöni a bizottsági tagoknak a megjelenésüket s az ültést berekeszti.

(*) A tanítószáz mozgalma. A fővárosi tanítók között erős mozgalom indult meg fizetésük javítása érdekében. A mozgalom a tanítószáz két csoportra osztozott. Az egyik, a nyugodtabb, bizva a polgármester ígéretében, be akarja várni az általános fizetésrendezést. A másik csoport a várakozásról nem akar tudni. Ez a csoport kétszázharminczöt aláírásával arra kérte a hivatalos tanítótestület elnökségét, hívjon össze rendkívüli közgyűlést, hogy formát adjanak az akciójuknak. Az egyesület alapszabályai kötelezik az elnökséget a közgyűlés összehívására. Trautler Károly, a testület elnöke azonban csak értekezletre hívta össze az aláírókat. A meghívóban azt mondja az elnök, hogy ő lekötötte magát arra, hogy tanítók fizetését a tisztviselők fizetésével együtt rendezzék, az új akció pedig nem tartja helyesnek és célravezetőnek és kijelenti, hogy inkább azonnal lemond az elnöki tisztségéről. Ez az elhatározás fokozta az elkeseredést, amit most már csak valami okos kompromisszummal lehet lecsillapítani. Erre szükség van, mert az elkeseredett, anyagi gondokkal tulterhelt tanító éppenséggel nem alkalmas arra, hogy gyermekeket oktasson.

(*) Bucsu Eszlár Sándortól. A VII. kerületi erzsébetvárosi kör tegnap este vacsorát rendezett a kerület távozó előljárójának, Eszlár Sándornak tiszteletére. A vacsorán dr. Morzsányi Károly mondott szép beszédet, melyre Eszlár Sándor válaszolt. Köszönetet mondott a meghívásért, amelylyel lehetővé tették, hogy elbucsuzhasson szeretett polgártársaitól. Amennyire íj az eltávozás, a régi működési tér és a régi jó barátok köréből való hiánylen kiválás, oly természetes dolognak kell ismerni, hogy amíg a főváros élete állandó és örök, az előjárók élete rövid és mulandó. Az egész lelke, az egész törekvése a kerületé volt, ezt nyugodt öntudattal állapíthatta meg és amit cserébe kapott: polgártársai jagaz szeretetét — ezt tekintette egyetlen jutalmának. És ezt elviszi magával, bárhová helyezi is a sorsa. A kerület polgáira emeli poharát. A zugó tetszéssel fogadott beszéd után a nagyszámu társaság még sokáig maradt együtt.

(*) A gázgyári bizottság ülése. A légszuszvilágítási kérdés megoldásának előkészítésére alakított bizottságnak november 20-án délután 4 és fél órára kitűzött alakuló ülését a polgármester szombatira, ez évi november 23-án délután 4 és fél órára halasztotta. Az ülés a közgyűlési teremben lesz. A polgármester pótlólag kirendelte a bizottságba: Vaszi Levits János dr. alpolgármestert, dr. Bódy Tivadar tanácsost, Holl Jenő műszaki tanácsost és Baló Mátyást, a vegyészeti intézet igazgatóját.

Az Irex-fogpor a lehető leglágyabb finomságu ideális készítmény.

Minden doboz tartalma kb. 60 adag Irex-fogpor. — Ára 1.20 kor.

TÖRVÉNYSZÉK

Benkő Róza hagyatéka.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, november 19.

A budapesti kir. ítélőtábla III.-ik büntető tanácsát ma egy nagyon szövevényes bűnpör foglalkoztatta, amely egy sötét származásu hagyatéki megszerzésével áll pörös összefüggésben: Benkő Róza, a magyar-utcai éjjeli mulató néhai tulajdonosának hagyatékáról van szó, melynek megnyitakor a rokonok között óriási versengés támadt akörül, kire jusson a háromszázezer koronát kitevő örökség. Az örökgyónak tudniillik nem volt sem férje, sem gyermeke, végrendelet pedig nem hagyott hátra. A komplikált helyzetet ki akarta aknázni egy Förster Ferenczné nevű asszony, ki bizalmas barátságban állott Benkő Rózával s a szép jutalom reményében elhatározta, hogy a nagyértékű hagyatékot hamis tanuvallomásokkal a törvényes rokonok kezéről egy törvénytelen gyermek kezére juttatja. Előállott tehát azzal a történettel, hogy ő halotta az örökgyónak egy szóbeli végrendeletét, amelyvel teljesen mellőzte rokonait s egy Blau Adolf nevű szeretőjének törvénytelen gyermekére, Stehmann Rezsőre hagyta volna egész vagyonát. Förster Ferenczné társakat vett magához, kik vele együtt megesküdtek a bíróság előtt, hogy ez a szóbeli végrendelet meg történt. Erre megindult ellenük a büntető eljárás hamis tanulás miatt, de a törvényszék felmentette őket. A táblát ma foglalkoztatta az eset, melynek részletei a következők:

A rendőri felügyelet alatt álló nyilvános házak között a Benkő Rózáé volt a leghirhedtebb. Benkő Róza 1903 szeptember 19-én hirtelen meghalt s mintegy 300,000 koronára rugó vagyont hagyott hátra, amely végrendelet híján, oldalági rokonait illette volna. Az ellunytnak régebben hosszú időn át szerelmi viszonya volt egy Blau Adolf nevű lödömítőval, ennek a Blauak egy másik viszonyból származó törvénytelen gyermeke volt, a kiskoru Stehmann Rezső. Ezt a gyermeket Benkő Róza nagyon megszerette, magához vette és gyakran említette, hogy gondoskodni fog róla.

A temetésre eljött Budapestre Benkő Rózának egyik sógora, Erdős Kálmán, aki azt hitte, hogy a nagy vagyont ő fogja örökölni. Erdősnek ügyvédje tanácsára aztán Esztergomba utazott, s ott közjegyző előtt egyezséget kötött Benkő oldalrokonával, hogy elfogadja az egyetemes részét az örökségnek.

Az egyezés már meg volt kötve, amikor a színre lép egy Förster Ferenczné nevű asszony, aki jelentkezett Erdős Kálmánéval s azt mondta, hogy az elhunyt szóbeli végrendelettel neki (Erdősnek) testálta egész vagyonát. Tanuk erre ő, a férje, ennek édesanyja, Förster Béláné és egy Szabó Ilka nevű leány. Erdősnek kértére ennek jogtanácsosa, dr. Vaisz Sándor ügyvéd, meghallgatta a most említett tanukat s ezek dr. Vaisz két alkalmazottja jelenlétében újra kijelentették előbbi vallomásukat. Dr. Vaisz Sándor gyanusnak találta a tanuk viselkedését s azzal bocsátotta el őket, hogy vallomásuk a szóbeli végrendelet bizonyítására nem alkalmas.

Förster és társai ezek után fölkeresték a már előbb említett Blau Adolfot, s azt mondták neki, hogy Benkő Róza egész vagyonát reá és törvénytelen fiára, Stehmann Rezsőre hagyta szóbeli végrendelettel. Blau elvitte a tanukat a járásbíróhoz, ahol azok megismételték a vallomásukat s arra esküt is tettek. A kihallgatásnál Erdős Kálmáné képviselőben jelen volt dr. Vaisz Sándor helyettese, dr. Weber Salamon ügyvéd is, aki meglepetve hallgatta, hogy ugyanazok a tanuk, akik pár nappal azelőtt Erdős Kálmáné javára akartak vallani, most Blau és Stehmann Rezső javára tesznek vallomást.

Dr. Vaisz Sándor Försterék ellen fenytő feljelentést tett hamis tanulásért. A sok kompromittáló bizonyíték alapján Förster Ferenczét, Förster Ferencznét, Förster Annát és Förster Bélánét le is tartóztatták. A budapesti büntetőtörvényszék egy hétig tartó tárgyalás után mind a négy vádlottat bizonyítékok híján fölmentette. A kir. ügyész felebbezésére a bonyolódott bűnpör a budapesti kir. ítélőtábla elé került, melynek III. büntető tanácsa ma fogott bele az ügy tárgyalásába.

A tárgyalás ma még nem nyert befejezést s előreláthatólag több napig is el fog tartani

§ A szirén. A főváros közbiztonsági állapotára igen jellemző bűnpört tárgyalt ma a budapesti büntető törvényszék esküdtbírósa Sárkány Lajos bíró elnöklelt. Az elsőrendű vádlott Klein Janka 17 éves csavargó utcai leány, aki László Béla, Magel József, Ujvári Ferencz, Szohár Sándor, Imrich Károly, Huszka László, Bodó Ferencz, Klimacsek Gusztáv és Ungár Elemér 18—24 éves csavargó sihederekkel szövetkezve, előre megbeszélte terv szerint rabolták ki Kusche Frigyes nyerges-mestert. A támadók, miután elvették husz korona papírpénzt, három darab tiz koronás aranyát, nyolcvan, vagy száz korona aprópénzt, nickel óráját és lánczát, visszatértek a Fregoli-kávéházba, ahol tizenöt-husz forintot elláltak a jól sikerült éjjeli támadás öröme. A törvényszék az elfogott banda tagjait rablás bűntettéért helyezte vád alá. A tárgyaláson a vádat dr. Böhm ügyész képviseli, vádlottakat dr. Ács Jenő, dr. Baumfeld Lajos, dr. Aczél Géza, dr. Jakobovics Leó ügyvédek védik. Klein Janka tagadta bűnösségét. Tagadását később visszavonta, mert az elnök kérdéseire beismerte a rablást s részletesen elmondta annak előzményeit és lefolyását. A második vádlott, László Béla sem ismerte el bűnösségét. Tagadja, hogy eleve bármit is megbeszélte volna Klein Jankával. A szembesítésnél azonban Klein Janka a vádlott ellen vallott, mire ingerülten ugrott fel helyéről és sértő hangon kiáltott Klein Jankára. Elnök László Bélát ezért 3 napi börtönel szigorított magánzárkára, mint fegyelmi büntetésre ítélte. Ujvári Ferencz vádlott sem érzi magát bűnösnek. Láttá ugyan a támadást, de részt nem vett benne. Szohár Sándor szintén azt vallja, hogy nem vett részt a támadásban. Imrich Károly pedig már csak akkor jött a támadás színhelyére, amikor Kusche már a földön hevert és ütlegelték. Huszka László, Bodó Ferencz, Klimacsek Gusztáv és Ungár Elemér szintén tagadják bűnrészességüket. A tárgyalást délután négy órakor folytatták, amikor a tanuk kihallgatására került a sor. Klein Janka elsőrendű vádlottat fölmentették, a másodrendű vádlottat László Bélát rablás bűntette miatt 2 évi és 6 hónapi fegyházra, a harmadrendű vádlottat Magel Józsefet 1 évi és 6 hónapi börtönrre ítélte és a többi vádlottat fölmentette a bíróság.

§ A szellemidéző vivőmester. A budapesti büntető törvényszék II. ítélőtáncsa január 4-én délelőtt tartja meg a főtárgyalást Gennari József vivőmester ügyében, aki tudvalevőleg azzal van vádolva, hogy szellemek idézésével félrevezette és kifosztotta néhai Eranosz István budapesti ügyvédet. A tárgyalásra, amelyen dr. Tholt bíró fog elnökölni, tizenöt tanút idéznek meg. A vádlottat dr. Friedmann Bernát védi.

§ Pánszláv ügyvéd. Ma foglalkozott a pozsonyi ügyvédi kamara fegyelmi bírósága Valasek János miavai ügyvéd ügyével, kit a nyitrai törvényszék évekkor elzárta egy elmondott programbeszédé miatt egy évi államfogházra és 1000 korona pénzbüntetésre ítélte nemzetiség elleni igazgatás czimén. Gloss Ernő pozsonyi kir. ügyész az ügyvédségtől való elmozdítása mellett foglalt állást, azonban a fegyelmi bíróság Valaseket fegyelmi vétségért 1000 korona pénzbírságra ítélte. Valasek az ítéletet megfeleltette.

DR. HÖNIGIZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézet. Elektromágneses gyógyítás.

Budapest, IV. Károly-körut 24. sz. I. em. Lift.

Gyógytényezők:	Főbb javallatok:
Elektromágneses gyógyítás.	Általános idegesség (neurasthenia, hystéria).
Röntgen sugarakkal való kezelés.	Ideggyengeségi állapotok.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizáció).	Álmatlanság.
Kék fényvel való kezelés és Villamos hőfürdők (Elektrotherm), villamos fényfürdők.	Hűdés (Paralysis).
Villamos massage (Vibratio).	Ide-fájdalmak, zsibbák, (Neuralgiák, Ischias).
Galván, Farad és Frankli árammal való kezelés.	Szívbetegségek.
Villamos vizfürdők.	Közvény és csusz (Rheuma, húgysavas lerakódások, ízületi és csontbajok).
Szénsavas fürdők.	Székrekedés.
	Anyacsere bajok. (Elhizas)
	Bőrbajok Bőrvészkeg
	Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság.)
	Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. —
Közlés egész napon át. — Kiváratra proszpa

KÖZGAZDASÁG.

A sóhiány.

— Országos csapás. —

Sóhivatalok só nélkül.

Budapest, november 19.

Az országos sóhiányról lapunk mai számában megírt vidéki értesítéseinket ma újból ki kell egészítenünk. Ma már az egész ország közvéleménye felzúdult, mert rettegésben tart mindeneket az, hogy egy-két nap leforgása alatt bekövetkezik országszerte az egész vonalon az általános sóhiány. Most még ugyanis a napi sószükséglet fedezéséről az ország sok vidékén úgy gondoskodnak a gazdák, hogy alkalmazottakkal 3—4 községből, városból szerzik be a napról-napra szükséges sót, amely eljárás fölös költséget ró a gazdákra, akiket aggaszt az is, hogy napról-napra mind kevesebb sót bírnak összeszerezni. Azonban nemcsak az állattartó gazdák helyzete kétségbeesítő, de általában az egész vidéki kereskedelmi forgalomra nehezedik nagy súlylyal a sóhiány. A kereskedők vévőközönségüket most már egyáltalában nem tudják kielégíteni, mert a maradék sókészletek is teljesen elfogytak.

Általánosságban véve a dolgot, a sóhiány országos mérvét most már konstatálni lehet az egész vonalon és a baj sújtja az összes ágazatokat. Előre látható volt, hogy magát a parlamentet is foglalkoztatni fogja ez az imminens veszedelem. Farkas házy Zsigmond országgyűlési képviselő ma interpellációt jegyzett be a pénzügyi és kereskedelmi miniszterekhez az általános só- és vagonhiány ügyében. Az interpelláció szövege a következő:

1. Van-e tudomása a pénzügyminiszter urnak arról, hogy az ország egész területén hetek óta nem lehet sót kapni s ebből kifolyólag a lakosság a legnékülözhetetlenebb czikkben állandó hiányt szenved?

2. Van-e tudomása a pénzügyminiszter urnak arról, hogy azon helyeken, ahol időről-időre korlátozott mennyiségben sót lehet kapni, ott annak árát mértéktelenül felemelték?

3. Van-e tudomása a kereskedelmi miniszter urnak arról, hogy a sóhiányt az összes érdekelt tényezők annak tulajdonítják, hogy az államvasutak a szükségelt vagonmennyiséget a sóbányáknak rendelkezésükre bocsátani nem tudják?

4. Ha van a miniszter urnának minderről tudomásuk, hajlandók-e gondoskodni arról, hogy ezen országos csapás haladéktalanul orvosoltassék?

A sóhiány enyhítése ügyében egyébként ma a kereskedelemügyi minisztériumban is beható tanácskozás folyt. Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter ma délelőtt magához kérte az államvasutak forgalmi igazgatóját és Elek Pál udvari tanácsost, a Magyar Kereskedelmi Részvénytársaság igazgatóját. A miniszter azzal a komolysággal kívánja kezelni és el is intézni lehető gyorsasággal ezt az égető kérdést, amelyet az megkíván. Kossuth Szerényi államtitkárral együttesen tárgyalja ezt az ügyet már napok óta s keresik a módokat és eszközöket, melyekkel az országos csapás elhárítható volna s a lakosság megmenthető volna nagyobb veszedelmektől.

Mindenekelőtt elrendelte a miniszter, hogy naponként száz vagon állíttassék a bányák rendelkezésére a só elszállítása végett, úgy, hogy az egész sóhátalék, amely a bányákban elszállítatlanul hever, 8—10 napon belül lebonyolítható és szállítható legyen. Az elszállításra váró sóhátalék a bányáknál azonban sokkal nagyobb, semhogy azt a rendelkezésre bocsátott száz vagonnal elszállítani lehetne ily rövid idő leforgása alatt. A sóhátalék jelenleg ezernyolczzáznegyvennégy vagon só volt elszállítatlanul hátralékban, november 1—15-ig pedig még további 960 vagon hátralék állott fenn. Ezen mennyiségből elszállított eddig az államvasut mint a kimutatás igazolja, 756 vagon sóhátalékot és így szállítá s r a v á r még a bányáknál egyezernyolczzáznegyvennégy vagon só. Ezt a nagy mennyiséget 8—10

nap alatt elszállítani az államvasutak által rendelkezésre bocsátott száz vagonnal teljes lehetetlenség, kiváltképpen akkor lehetetlen, ha tekintetbe vesszük azt, hogy a sóbányák java részéhez a közlekedési eszközök is nehézkesekek.

Hisszük azonban, hogy a kereskedelemügyi kormány meg fogja találni az inség elhárításához szükséges eszközöket; most már az őszi szállítások is nagyrészt lebonyolítottak s a vasúti vagonok oly módon való koncentrálsával, elosztásával lehetne ezen az országos csapáson enyhíteni, hogy az egyes vasúti gőcpontokról a sóbányák felé irányítottassanak a fő- lős vagonok.

A kereskedelemügyi minisztérium ma a helyzet megvilágítása végett kommunikét bocsátott ki, amelyben részletesen foglalkozik egy a vagonhiánnyal, mint a visszamaradt sószállításokat előidéző okokkal. A közlemény így szól:

„Az államvasutak vagonparkja éveken át nem pótolatott a forgalomnak megfelelően és innen van az, hogy dacára annak, hogy Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter azon másfél év óta, hogy a kereskedelemügyi tárczát vezeti, 10.851 kocsival szaporította az államvasutak vagonparkját, 1892-től 1906-ig a 38.8 százalékos áruforgalom emelkedéssel szemben, amelyhez 1907-ben újabb 8 százalék forgalomemelkedés járult, a vagonzaporulat — beleértve a mostani kormány által eszközölt rendelkezéseket — mindössze 24.8 százalék. A mostani kormány ugyanis mindenekelőtt felmondotta az előző kormány által olaszországi forgalomba átengedett 2000 vaggont, melyek 1906. szeptember óta forgalomban vannak; még 1906-ban rendelt 1500 kocsit, amelyek már be is vannak szállítva, az idén pedig rendelt 1550 kocsit, melyekből ebben az évben 1200 kocsi szállítatik be — ennek egyrésze már be is van szállítva — a többi a vaggonyárak csak jövő év október haváig fogják beszállítani; végül az idén a minisztertanács hozzájárulásával 5751 kész vaggont is vásárolt, amelyek közül 1600 még ez év december és jövő év január havában fog szállítatni, a többi pedig ugyancsak a jövő év október haváig. Ez a kormány tehát annyit tett a vagonzaporítás érdekében, mint amennyi tíz év alatt együttvéve nem történt. Minthogy pedig a vagonhiány oka nagyrészt az is, hogy az állomásvágányok és rak- tárok nem elegendők a nagy forgalom lebonyolítására, ebben az évben harmincz millió korona hitelt kért és kapott a törvényhozástól ily sürgős természetű beruházásokra, amelyeket késedelem nélkül folyamathat is tétetett, de ezeknél ismét az a nehézség támadt, hogy a vasgyárak nem képesek kellő időre szállítani, másrészt pedig éppen ezek a sürgős beruházási munkák 7000 vaggont foglalnak el építési anyagok szállításával. A forgalom lebonyolításának igen nagy nehézsége a budapesti pályaudvarok szük- voltában is keresendő. E nehézségek elhárításával a kormány már megalkutása óta foglalkozik és ezt a kérdést a legrövidebb idő alatt dülőre is kívánja juttatni.

Ami a sóhiányt illeti, erre nézve mindenekelőtt konstatálandó, hogy az államvasutak igazgató- sága egyáltalában nem bír befolyással arra, hogy hová szállítsák só. A sóirányítás tekintetében Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter ma délelőtt a képviselőházi tárgyalások alatt magához rendelte az államvasutak forgalmi igazgató- ját és a sóüzlet lebonyolítására nézve évekkal ezelőtt szerződött magyar kereskedelmi részvénytár- saság vezérigazgatóját, akikkel megbeszélte az egész ügyet. Ennek során megállapított, hogy novem- ber 1-től 19-ig 756 kocsit állított ki az államvasúti sószállításra, ma pedig a miniszter intézkedett, hogy holnaptól kezdve naponként száz kocsi álljon a só- szállítás rendelkezésére, úgy, hogy az egész sóhát- rálék most már 8—10 nap alatt lebonyolítottatik.

A Ländlerbank személyi ügyel. A Ländler- bank ismeretes londoni kalandjai s egyben az ezzel az ügyvel kapcsolatban személyi változások még mindig nem kerültek le a napirendről. A bécsi pénz- világ fokozott érdeklődéssel kíséri ezt a furcsa ügyet, melybe, mint ismeretes, az osztrák kormány is beavatkozott. Ami a Ländlerbank-ügy újabb fej-

leményeit illeti, jövő héten ülést tart a bank igazgató- tanácsa és — amint hírlik — ezen az ülésen szóba- kerülnek a függőben levő személyi ügyek. Ezek a személyi ügyek tudvalevőleg a londoni veszteségek folytán lettek aktuálisak, továbbá az is latba esik, hogy a vezetőségben egyenetlenség tá- madt. Az igazgató-tanács vélekedése a bank-vezé- rek irányában abban is kifejezésre jut, hogy a veze- tőség hatáskörét korlátozni akarja és az ellenőrzés fokozása szempontjából egy végrehajtó-bi- zottság létesítését tartotta szükségesnek. Lehetsé- ges, hogy az említett ülés dülőre viszi a személyi kérdéseket és bizonyos ennek folytán, hogy a bank vezetősége alapos változásnak lesz alávetve. Ami a bank veszteségeit illeti, azt az itteni pénzügyi kö- rök is pesszimistikusan itélik meg, sőt — amint leg- utóbb megírtuk — Bécsben a beavatottak nemcsak a bank által bevallott összegekről, hanem tíz millió- nyi veszteségről tudnak. Érdekes ez alkalom- mal felemlíteni, hogy a szóbanforgó londoni fiók- nál tizenegy cég vezető van, de úgy látszik, ez a nagy apparátus sem tudta megelőzni a köny- nyelmű üzletvezetést. A cégvezetők között van egy Michel Palmer nevű is, aki a vezérigazgató rokona s akit mint bizalmi férfit töltek be a fiók ve- zetőségébe, de a nepotizmus itt is ugyanoda vezetett, ahova máshol, hogy nagy fizetéssel alkalmazzák a bankvezér hozzátartozóit, akiknek azután legkevésbé sem az a gondjuk, hogy azt a javadalmazást meg is érdemeljék, mert ha Palmer rokona egy kissé telje- sítette volna a kötelességét mint cégvezető, ki a bank fontosabb üzleteiről bizonyára értesülve volt, valószínűleg gátat vehetett volna a manipulációk- nak. Ami a helyzet megítélését illeti, jellemző, hogy olyan hírek is jöttek forgalomba, mely szerint a bank ezidén csak 16 korona osztalékot fizet a tavalyi 26 koronával szemben. Ez a fel- tevés mindenestre túlzott, annyi azonban bizonyos, hogy az idei osztaléknak nem fognak valami nagyon örülni a részvényesek, mivel ez a tavalyi alatt fog maradni. A balsikerek azonban nem apasztják a bank vállaikozói szellemét, sőt a már tegnap említett fa- üzleten kívül ismét új alapításba fog az intézet. Erről tanuskodik az a bécsi jelentés, mely arról számol be, hogy a Kreditanstalt égisze alatt létesített Austro-Orientalische Handelsgesell- schaft alapításánál — néhány más bécsi intézetten kívül — a Ländlerbank is jelentékeny érdekeltséget vállalt.

Új textilgyár a vidéken. Hajduböszörményben — amint onnan jelentik — szövő- és fonógyárat alapí- tott egy ottani csoport. A gyár alapítókja 300.000 ko- rona és üzemet néhány hét múlva megkezdli.

Tarifamérséklések a Norddeutscher Lloyd va- nalain. A Norddeutscher Lloyd — amint Newyorkból írják — ismét tarifamérsékléseket léptetett életbe a másodosztályú hajójegyeknél. A Newyork- Páris viszonylatban gyorshajóknál 49 dollárt, a New- york-Bréma közötti útra pedig 43 dollárt tesz ki a mérséklés, míg lassubjáratu gőzösknél Newyork és Bréma között 35 dollárral kisebb a viteldi.

Visszavándorlás Amerikából. Newyorki lapok je- lentése szerint Amerikából mintegy nyolcezerer ki- vándorló igyekszik hazafelé Európába. A visszaván- dorlás kétségtelenül összefüggésben van az amerikai pénzügyi válsággal, amely a gyári üzemek nagy- mérvű korlátozását idézte elő, sőt sok helyen be- szüntették az üzemet. A hajóstársaságok, különösen az „Amerikana” és a „Cunard Line”, amelynek hajói a kivándorlást és visszavándorlást közvetítik, egy- egy hajón 600—800 visszavándorlót hoznak Euró- pába. A hajóstársaságoknak természetesen első dol- guk volt felemlíteni a fedélközi díjakat tíz dollárral.

Az amerikai helyzet. Mai számunkban a távira- tok között beszámoltunk az Unio kormányának arról az elhatározásáról, hogy kötvények kibocsátásával igyekeznek a helyzetet javítani. Erre főleg azért van szükség, mert odaát elkövetkezett a bizalom csödéje, a publikum kiszedi pénzét a bankokból és elrejtí, mi végtelen nagy kárt okoz a forgalomnak. Ha a pénz- intézetekkel szemben bizalmatlan a közönség, az állammal szemben nem lesz az s bizonyára szívesen cseréli majd át pénzét a kincstár kamatozó kibocsát- mányaira, míg a készpénzt a kincstár ismét a ban- kokhoz juttathatja s ezzel a forgalom visszatérhet a normális keretekbe. Roosevelt az amerikai pénzpiacz helyzetének javulását nagyban elősegítette azzal, hogy 150 millió dollár értékű kincstári jegyek kibo- csátását jóváhagyta, sőt elő is segítette. Ezzel a ki-

bocsátással remélik, hogy az amerikai pénzpiacz helyzetén könnyítenek és megszüntetik a pénzügyi válságot. Roosevelt elnök még tovább is ment, levelet intézett Cortellyou pénzügyi államtitkárhoz, amely- ben az amerikaiak megnyugtatóra kijelenti, hogy a kongresszus nemsokára összeül s tanácskozni fog arról is, hogyan lehet az amerikai arany- és bank- jegy-rendszert új és jobb alapokra helyezni, hogy ezzel elejét lehessen venni olyan pénzügyi válságnak, amely mostanában egész Amerikában mérhetetlen ká- rokat okozott. Roosevelt elnök a Cortellyou állam- titkárhoz intézett levelében még a következőket mondja: Több pénzeszköz van az országban forga- lombban, mint egy hónap előtt, amidőn a készlet bő- séges volt. A kormány arra fog törekedni, hogy a lakosság ne jusson szorult helyzetbe, ha rendes uta- kon halad. Az aratás jó, az üzleti viszonyok egész- ségesek. A birtokunkban lévő pénz forgalomba akar- jut hozni azért, hogy a jelenleg mutakozó szükséglet kielégítsük. Lakosságunk jóléte és vagyoni hely- zete kielégítő. Most az a teendőnk, hogy a rendes üzletműködés utján haladjunk előre és ekkor az ösz- szes nehézségek el fognak tűnni. Ez okvetlenül be fog következni akkor, ha az összes üzleti tevékenység rendes módon folyik le, miután az ország tényleges viszonyai és üzleti helyzete erre nézve garanciát nyujtanak.

Fizetéképtelenségek. A Schmier és Urban eszéki gépgyári cég fizetéképtelen lett. Passzívái 270.000 koronát, aktívái pedig állítólag 200.000 koronát tesz- nek ki. A cég bíróságon kívüli kiegyezésre törek- szik. A bécsi hitelezői védegyelet pedig a következő fizetéképtelenségeket közli: Halász Miklós cég Bu- dapest, III., Bécsi-ut 2., Braun Armin kereskedő Kör- möczbánya, Bródy és Prater kereskedő Szeged, Ber- liner Lipót kereskedő Zakapaka, Heimer Lipót keres- kedő Perlak.

Magánvasutak államosítása Ausztriában. Megír- tuk már, hogy a magánvasutakat államosítani fogják Ausztriában. Az osztrák államosítási törvényt a vasutügyi és igazságügyi miniszterek már letárgyal- ták, az most, pénzügyi kihatásainak megállapítása czéljából, a pénzügyminisztériumban tárgyalatik.

Csödédek. A szegedi törvényszék Seiler Manó szegedi bádgos ellen, a beregszászi törvényszék Grünwald Jónás és neje nagylányai bagolyszál- lási bérlek ellen, a nyitrai törvényszék Licht- schein Sándor érsekújvári bej. gépkereskedő ellen, a marosvásárhelyi helyi törvényszék Friedmann Jenő székelyszentistváni kereskedő ellen, a brassói törvényszék Jekel Ernő brassói bejegyzett keres- kedő ellen, a debreczeni törvényszék Löwi F. deb- reczeni bejegyzett cég ellen, ugyanaz Rózsáné és Társa debreczeni betéti társaság ellen, az ara- nyosmaróthi törvényszék Braun Armin körmöcz- bányai bej. kereskedő ellen, a debreczeni törvény- szék Rózsá Ignác debreczeni bej. kereskedő ellen csödétt nyitott. — A kolozsvári törvényszék pedig a vagonbukott Salamon Albert mócsi kereskedő ellen az 1906. évben nyitott csödétt vagonhiány miatt beszűntette. Rosenberg J. utóda budapesti bej. cég (üzlete IX. ker., Rádayutca 18. sz.), egyedüli czégtulajdonos: Wiegner Gézáné, recte Sándorné, szül. Rosenberg Teréz borkereskedő ellen a buda- pesti váltótörvényszék a csödétt megnyitotta. Csöd- biztos Szabó Árpád kir. törvényszéki albiró. Tömeg- gondnok dr. Stadler Jakab ügyvéd. Tömeggondnok- helyettes dr. Szász János ügyvéd. A követelések bejelentésére december 23., felszámolási tárgyalásra január 21., a csödválasztmány megválasztására ja- nuár 23. tüzetett ki határidőül.

Magyar vas- és szénbányaterület idegen kézen. A híres torockói vasvidéken, hol egy nagyobb terü- letet a múlt évben az Oberschlesische Eisenindustrie A. G. vett meg, ismét idegen kézre akarják juttatni azon hatalmas, századok primitív munkájának nyo- mait magán viselő vas- és szénterületet, amely To- rockótól délre fekszik s magában foglalja Torockó- szentgyörgy, Gyertyámos, Bedellő, Felsőszolcsva vi- dékét. Köztudomásu, hogy ennek a területnek külö- nösen északi része, vasban (haematit és limonitben) gazdag, déli része pedig a geológusok véleménye sze- rint hatalmas széntelvet rejti. Ezt az óriási és a bá- nyászatra felette alkalmas területet most áruba akar- ják bocsátani és pedig — amint értesülünk — Király Ernő bányatulajdonos és vállalkozó, aki a terület értékesítési jogát megszerezte és azt potom néhány százezer koronáért egy hatalmas külföldi csoport- nak — melylyel tárgyalásokat folytat — akarja el- adni. Semmi beleszólásunk nem lehet a dolog üzleti részéhez, annyit azonban hangoztatni kívánunk, hogy ha akár Király ur, akár bárki más ilyen érté- kes objektumokat a hazában finanszírozni nem tud,

pénzpiac
pénzszük-
ent, levelet
oz, amely-
enti, hogy
szkozni fog
és bank-
zni, hogy
váltásnak,
tetetlen ké-
ou állam-
vételzőket
ban forga-
észet bő-
il, hogy a
endes utak-
ok egész-
mba akar-
szükségle-
yoni hely-
a rendes
or az ösz-
nül be fog
vékenység
tényleges
garanciát

legalább tartsa kötelességének azt első sorban a kincstárnak följárni, mely — amint köztudomású — a hazai bányászat és különösen a vas- és szénbányászat érdekében óriási és szinte erejét meghaladó áldozatokat hoz. Jól tudjuk, hogy nálunk a magánvállalkozás a nehéz viszonyok közepette manapság huzódik az ilyen finanszírozástól, méltányos volna tehát, hogy a tisztelt vállalkozók az ilyen területet első sorban az államnak ajánlanának föl, hiszen amennyiben annak nem felelne meg, még mindig igénybe vehetnék a külföldi tőkét. Hangoztatni kívánjuk ezt annál is inkább, mert utabban föltűnően tapasztaljuk, hogy sok magyar bánya kerül idegen kézre.

A kivándorlási meghatalmazottak fölmentése. A belügyminiszter most kiadott rendeletével a Kunardtársaság összes kivándorlási meghatalmazottait fölmentette. Csupán arra ad a belügyminiszter engedelmét a Kunard magyarországi hegyettesének, az Adria-nak, hogy az erre vonatkozó 1904. évi belügyminiszteri rendelet alapján anak idején létesített fióktelepeken kívül még néhány jelentékenyebb határszéli átomáson fióktelepeket állíthasson föl, ahol a kivándorlók, miután a határrendőrségi eljárásan túl vannak, hajójegyüket megválthassák.

Új festőgyár. A Magyar Textil-festőgyár r.-t., melyet az idei évben alapított a Vereinigte Färbereien A.-G. (Bécs), másfél millió tőkével — amint értesülünk — Ó-Budán egy nagyobb festőgyárat létesít, mely már a jövő év folyamán üzembe lesz helyezve. A gyár kétszáz munkást fog foglalkoztatni és textilgyártmányok festését és appetirozását veszi fel működési körébe.

A kiegyezési javaslatok és a gazdák. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület választmánya, úgy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó-bizottsága ma délelőtt gróf Dessewffy Aurél elnöke alatt tartott ülésében tárgyalta a kiegyezési javaslatokat. Az ülésen résztvett a többek között Wekerle Sándor miniszterelnök és Darányi Ignác földmívelési miniszter is. Elhatározták az ülésen, hogy a korpafakciák megszüntetése tárgyában felterjesztést intéznek a kereskedelmi és földmívelésügyi miniszterhez s a jövő évben tartandó magyar kiállításal egyidejűleg a gazdák részére tanulmányi kirándulást szerveznek. Felirat intézését határozta el a választmány abban az irányban is, hogy a tokaji borvidék nyilvánították zárt területnek s hogy a tokaji bor csakis védőjeggyel oltalma alatt kerülhessen forgalomba. A kiegyezési javaslatokra vonatkozólag Rubinek Gyula előadó terjesztett be indítványt, hosszabb beszédben mutatva rá a múlt vámpolitika hibáira, midőn a nemzeti termelés védelméről szó sem volt. Javaslatára kimondja az igazgató választmány, hogy: a magyar kormány által a képviselőházhoz beterjesztett, Ausztria és Magyarország kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyának szabályozása tárgyában kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat gazdasági előnyeit és hátrányait, létrejöttének körülményeit és az ország jelen helyzetét mérlegelve, megállapítja, hogy a szerződés elfogadása az ország érdekében fekvő. Mert bár az a transzít vasuti díj-szabás megkötöttségének megszüntetése és különösen a kvótának rekompenzációként 2 százalékkal való emelése folytán kétségtelenül hátrányosabb, mint a Széll-Körber-féle vámszövetség, viszont azonban azzal szemben újabb gazdasági előnyöket is biztosít. Az ipari szeszgyárak kontingensét fokozatosan teljes egészében kiséjélteti úgy, hogy a szerződés lejártával az egész szeszkontingenst mezőgazdasági gyárak termeléké ki. Semmi esetben sem tartja megengedhetőnek pedig, hogy mindaddig, amíg ipari szeszgyár működik, a mezőgazdasági szeszgyárak mai termelési jutalma leszállítottassék. A balkán államokkal kötendő kereskedelmi szerződések kapcsolatában létesítendő állategészségügyi egyezmény bármely formája általában az állatbehozatal megengedése ellen újabb és a leghatározottabban tiltakozik, mert az ily megállapodás a jelen kiegyezés minden gazdasági előnyét lerontaná. A kvótaemelés terhének csökkentése érdekében felhívja a kormányt, hogy a közös szükségletek fedezésénél különös figyelemmel legyen arra, hogy abban a magyar termelés a kvóta arányában részesedjék. Sürgeti ama régi kívánságának megvalósítását, hogy a külkereskedelmi forgalomról rendszeresen összeállított statisztikai adatok ne csak német, hanem magyar nyelven is közzététessék.

Uj festőgyár. A Magyar Textil-festőgyár r.-t., melyet az idei évben alapított a Vereinigte Färbereien A.-G. (Bécs), másfél millió tőkével — amint értesülünk — Ó-Budán egy nagyobb festőgyárat létesít, mely már a jövő év folyamán üzembe lesz helyezve. A gyár kétszáz munkást fog foglalkoztatni és textilgyártmányok festését és appetirozását veszi fel működési körébe.

A kiegyezési javaslatok és a gazdák. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület választmánya, úgy is mint a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének végrehajtó-bizottsága ma délelőtt gróf Dessewffy Aurél elnöke alatt tartott ülésében tárgyalta a kiegyezési javaslatokat. Az ülésen résztvett a többek között Wekerle Sándor miniszterelnök és Darányi Ignác földmívelési miniszter is. Elhatározták az ülésen, hogy a korpafakciák megszüntetése tárgyában felterjesztést intéznek a kereskedelmi és földmívelésügyi miniszterhez s a jövő évben tartandó magyar kiállításal egyidejűleg a gazdák részére tanulmányi kirándulást szerveznek. Felirat intézését határozta el a választmány abban az irányban is, hogy a tokaji borvidék nyilvánították zárt területnek s hogy a tokaji bor csakis védőjeggyel oltalma alatt kerülhessen forgalomba. A kiegyezési javaslatokra vonatkozólag Rubinek Gyula előadó terjesztett be indítványt, hosszabb beszédben mutatva rá a múlt vámpolitika hibáira, midőn a nemzeti termelés védelméről szó sem volt. Javaslatára kimondja az igazgató választmány, hogy: a magyar kormány által a képviselőházhoz beterjesztett, Ausztria és Magyarország kölcsönös kereskedelmi és forgalmi viszonyának szabályozása tárgyában kötött szerződés becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat gazdasági előnyeit és hátrányait, létrejöttének körülményeit és az ország jelen helyzetét mérlegelve, megállapítja, hogy a szerződés elfogadása az ország érdekében fekvő. Mert bár az a transzít vasuti díj-szabás megkötöttségének megszüntetése és különösen a kvótának rekompenzációként 2 százalékkal való emelése folytán kétségtelenül hátrányosabb, mint a Széll-Körber-féle vámszövetség, viszont azonban azzal szemben újabb gazdasági előnyöket is biztosít. Az ipari szeszgyárak kontingensét fokozatosan teljes egészében kiséjélteti úgy, hogy a szerződés lejártával az egész szeszkontingenst mezőgazdasági gyárak termeléké ki. Semmi esetben sem tartja megengedhetőnek pedig, hogy mindaddig, amíg ipari szeszgyár működik, a mezőgazdasági szeszgyárak mai termelési jutalma leszállítottassék. A balkán államokkal kötendő kereskedelmi szerződések kapcsolatában létesítendő állategészségügyi egyezmény bármely formája általában az állatbehozatal megengedése ellen újabb és a leghatározottabban tiltakozik, mert az ily megállapodás a jelen kiegyezés minden gazdasági előnyét lerontaná. A kvótaemelés terhének csökkentése érdekében felhívja a kormányt, hogy a közös szükségletek fedezésénél különös figyelemmel legyen arra, hogy abban a magyar termelés a kvóta arányában részesedjék. Sürgeti ama régi kívánságának megvalósítását, hogy a külkereskedelmi forgalomról rendszeresen összeállított statisztikai adatok ne csak német, hanem magyar nyelven is közzététessék.

A magyar malomipar és az OMGE.
Az OMGE. mai ülésében foglalkozott továbbá a magyar malomipar védelme ügyével is és ez ügyben kimondta, hogy szükségesnek tartja, hogy a kormány az osztrák kormány minden olyan kísérlete ellen, mely a magyar malomipar versenyképességét az osztrák piacon megszorítaná, a leghatározottabban tiltakozzék s szükség esetén represszáliákkal éljen.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 kg. 26.05 korona, 400 mm. 78.5 kg. 26.05 korona, 200 mm. 78 kg. 25.50 korona, felső 1000 mm. 77 kg. 26.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25.50 korona, felső, 200 mm. 77.5 kg. 25.70 korona, 300 mm. 76 kg. 25.30 korona, 400 mm. 74.5 kg.

Az O. M. G. E. és a tőzsde.
Lapunk más helyén részletesen foglalkozunk az OMGE. mai igazgató-választmányi ülésével. Az ülés a tőzsde reformjának kérdésével is foglalkozott s ez ügyben kimondta, hogy elvárják a kormánytól a tőzsdékérdésnek a szerződés rendelkezéséhez képest az egész ország területére kiható érvényű mielőbbi olyatén szabályozását, mely a fedezetlen határidő-üzlet, illetve a játék jellegével bíró tőzsdéügyletek kérését kizárja és szabadságvesztés büntetésével sújtja.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 kg. 26.05 korona, 400 mm. 78.5 kg. 26.05 korona, 200 mm. 78 kg. 25.50 korona, felső 1000 mm. 77 kg. 26.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25.50 korona, felső, 200 mm. 77.5 kg. 25.70 korona, 300 mm. 76 kg. 25.30 korona, 400 mm. 74.5 kg.

Karácsonyi Ocassó!
a legjobb és legolcsóbb ajándékok.
Világ-rekord!!
Világ-csoda!!
144 darab I. osztályu alumínium-toll 1.80 kor 144 darab II. osztályu alumínium-toll 1.20 kor

Végül Buday Barna terjesztett elő javaslatokat az új szövetkezeti törvénytervezet ügyében.

Menetrend-értekezlet. Az európai menetrend-értekezlet az évi összejevetelét — mint értesülünk — Bécsben tartják meg december 11-én és 12-én.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonátőzsde.

A tegnap délután a határidőpiacon beállott hausse ma folytatást nyert a malmok intenzív vásárlásai által. Kész búzáért 50 kilónként 20 fillérrel magasabb árakat adtak és tiszavidéki buza már 13 koronán felül kelt el. Ez persze a határidőpiacon újabb hausse-mozgalmat keletett. Meg kell azonban említeni, hogy a tőzsde komolyabb elemi már tülhajtást látnak a mai forszírozott emelkedésben és minthogy a gyengébb elemek vásárolják nyakra-főre az áprilisi búzát, félő, hogy mihamarabb erősebb visszaesés fog bekövetkezni.

Rozs szintén 20 fillérrel drágult. Az áprilisi rozs 12.25 koronáig emelkedett. Olyan ár ez, melyet évtizedek óta nem láttunk. Ezen árt gazdáink felhasználhatják az eladásra, mert a határállomásokon, dacára a nagy vámnak, már külföldi áru is konvenniál.

Tengeriben nagy fedezési vásárlások történtek. Májusi tengeri 7.74 koronáig emelkedett. Zabban még mindig csekély az érdeklődés. Áprilisi zab alig emelkedett néhány fillérrel 8.72-ig.

A jövő évi októberi terminusok iránt a vidék kezd érdeklődni és vételmegbízásokat küldeni. A mai 11 korona 60 filléres ár jövő októberi búzáért ismét egy gyenge termés eredményének felelne meg. Már pedig most már lemondani egy jobb termés reményéről egy kissé korai, ha a jelenlegi időjárás nem is a legideálisabb. A vetéssel gazdáink csak elkészülnek és ha jó hótakaró kerül a földekre, még minden jóra válhat. Ezért sok nagybirtokos eladásokat eszközöl októberi búzában. A készáru piacon egyébként 45.000 mm. buza került forgalomba, amely 15 fillérrel drágább áron kelt el.

Az O. M. G. E. és a tőzsde.
Lapunk más helyén részletesen foglalkozunk az OMGE. mai igazgató-választmányi ülésével. Az ülés a tőzsde reformjának kérdésével is foglalkozott s ez ügyben kimondta, hogy elvárják a kormánytól a tőzsdékérdésnek a szerződés rendelkezéséhez képest az egész ország területére kiható érvényű mielőbbi olyatén szabályozását, mely a fedezetlen határidő-üzlet, illetve a játék jellegével bíró tőzsdéügyletek kérését kizárja és szabadságvesztés büntetésével sújtja.

A magyar malomipar és az OMGE.
Az OMGE. mai ülésében foglalkozott továbbá a magyar malomipar védelme ügyével is és ez ügyben kimondta, hogy szükségesnek tartja, hogy a kormány az osztrák kormány minden olyan kísérlete ellen, mely a magyar malomipar versenyképességét az osztrák piacon megszorítaná, a leghatározottabban tiltakozzék s szükség esetén represszáliákkal éljen.

Eladatott:
Buza. Tiszavidéki: 200 mm. 80 kg. 26.05 korona, 400 mm. 78.5 kg. 26.05 korona, 200 mm. 78 kg. 25.50 korona, felső 1000 mm. 77 kg. 26.10 korona, 200 mm. 77 kg. 25.50 korona, felső, 200 mm. 77.5 kg. 25.70 korona, 300 mm. 76 kg. 25.30 korona, 400 mm. 74.5 kg.

Az O. M. G. E. és a tőzsde.
Lapunk más helyén részletesen foglalkozunk az OMGE. mai igazgató-választmányi ülésével. Az ülés a tőzsde reformjának kérdésével is foglalkozott s ez ügyben kimondta, hogy elvárják a kormánytól a tőzsdékérdésnek a szerződés rendelkezéséhez képest az egész ország területére kiható érvényű mielőbbi olyatén szabályozását, mely a fedezetlen határidő-üzlet, illetve a játék jellegével bíró tőzsdéügyletek kérését kizárja és szabadságvesztés büntetésével sújtja.

Családi levélpapír óriási doboz ára 3 K. 100 darab egész finom csontlevélpapír, 100 darab színes belésű borítékkal összesen 200 darab, 1.20 K. Névjegyek a legszebb kivitelben. 1000 drb. Kohinor cigaretta-hüvely ragasztás nélkül 2.10 K. Vidékre csak utánvétellel, v. a pénz beküldése mellett. A fenti árukat kérem sürgősen beszerezni mivel a készlet rövid ideig tart.

25.30 korona, 1000 mm. 75.5 kg. 25.55 korona, 3000 mm. 74 kg. 25.10 korona.

Pestvidéki: 100 mm. 74 kg. 25.80 korona, 100 mm. 78.5 kg. 24.82 korona, hibás, 156 mm. 77.5 kg. 25.40 korona, 155 mm. 77.5 kg. 25.50 korona, kocsiba, 200 mm. 77 kg. 25.30 korona, 300 mm. 76.5 kg. 24 korona, hibás.

Hartai: 500 mm. 76 kg. 26 korona.

Fehérmegyei: 450 mm. 78 kg. 25.55 korona, 200 mm. 77 kg. 24.50 korona, úszkós, 1000 mm. 76 kg. 52.40 korona, 500 mm. 78.5 kg. 25.40 korona, 500 mm. 79 kg. 25.40 korona, 300 mm. 78 kg. 25.40 korona.

Raktári: 3000 mm. 78.5 kg. 25.70 korona, 3950 mm. 77 kg. 25.40 korona, 3600 mm. 75.8 kg. 25.40 korona, 3800 mm. 74 kg. 24.90 korona.

Bácskai: 100 mm. 75 kg. 25 korona.

Tolnai: 150 mm. 78 kg. 26 korona.

Felsőmagyarországi: 1000 mm. 77 kg. 25.40 korona.

Kalocsa: 2500 mm. 75.5 kg. 25.20 korona.

Rozs: 300 mm. 23.10 korona, 100 mm. 23.10 korona, 150 mm. 23.10 korona, mind kpf., par.

Zab: 100 mm. 16.90 korona, 100 mm. 16.80 korona.

Budapesti gabonaforgalom.

1907. november 17-től november 18-ig.

	Erkezett:	Elszállított:
Buza	19800	145
Rozs	1520	134
Arpa	3993	—
Zab	7199	—
Tengeri	615	407
Liszt	1377	14431
Korpa	200	2290

A határidőpiacon köttetett:

Délelőtt:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):

Buza 1908. áprilisra 13.03, 13.07, 13.02, 13.10.

Rozs 1908. áprilisra 12.11, 12.15, 12.09, 12.18.

Zab 1908. áprilisra 8.72, 8.69, 8.64.

Tengeri 1908. májusra 7.68, 7.71, 7.66.

4 óra 30 perczkor zárulnak:

áprilisi buza	13.12	13.13
áprilisi rozs	12.20	12.21
áprilisi zab	8.72	8.73
májusi tengeri	7.71—7.72	

Délutáni forgalom.

Délután az irányzat még élénkebb lett s árak megerősödtek.

4 óra 30 perczkor zárulnak

Buza 1908. áprilisra — — — — — 13.17—13.18

Rozs 1908. áprilisra — — — — — 12.21—12.22

Zab 1908. áprilisra — — — — — 8.72—8.73

Tengeri 1908. májusra — — — — — 7.71—7.72

Buza új októberi — — — — — 11.66—11.67

Rozs új októberi — — — — — 10.66—10.67

Értéktőzsde.

A már tegnap konstatálható kedvezőbb hangulat mára is áthúzódott, sőt fokozottabb mértékben érvényesült, mint az előző napon s az árfolyamok jelentékenyen emelkedtek. Így a Magyar hitelrészvény az előtőzsdén tíz koronával emelkedett s bár a déli őzsdén arbitrage-eladásokra három koronát vesztett emelkedéséből, mégis 739 koronán zárult. A bankrészvények is mind meglavították árfolyamukat, a Hazai Bank 4 koronával, Jelzálogbank 3 koronával, Leszámitoló Bank 2 koronával, Kereskedelmi Bank 5 koronával s egyéb értékek közül a Rimamurányi 4 koronával, a Ganz-részvény 80 koronával emelkedett. A mai üzlet részleteit tekintve, az előtőzsde jobb külföldi jegyzésekre és az amerikai pénzpiac helyzetéről érkezett kedvezőbb jelentésekre szilárd irányzattal folyt le s az értékek lényegesebben emelkedtek. Zárlat felé azonban bécsi arbitrázs-eladásokra némi gyengülés állott be. A forgalom élénk volt. A déli tőzsdén alacsonyabb berlini jegyzésekre az irányzat némileg elgyengült. A forgalom szűk keretben mozgott. Az utótőzsdén mérsékelt forgalom keretében nyugodt irányzat mellett cseréltek gazdát az értékek.

Kapható, míg a készlet tart, egyedül:

ÖRÖM Y SÁNDOR

levélpapír-áruházában,

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 17. szám.

144 darab III. osztályu alumínium-toll 90 fillér

Előzőzsde.

Előzőzsde szilárd.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 627.—628.50.
Magyar hitelrészvény 738.—742.— Déli vasut
145.—146.—. Rimamurányi vasút 512.—514.—
Közúti vaspálya 529.50—531.—. Hazai bank 275.50—
277.50.

Déli tőzsde.

A déli tőzsde gyengébb
Köttek: Osztrák hitelrészvény 627.—626.75.
Magyar hitelrészvény 740.—739.—. Osztrák magyar
államvasut 657.50—654.75. Déli vasut —.—.
Rimamurányi vasút 512.—511.—. Magyar leszá-
mitolóbank 466.—465.—. Jelzálogbank 424.—422.50.
Közúti vaspálya 530.—528.25. Városi villamos vasut
275.—.—. Magyar korona járadék —.—.
Jelzálog-sorsjegy —.—. Hazai sorsjegy —.—.
Konvertált. Hazai bank —.—. Kereskedelmi részv.
társ. —.—. Orosz járadék —.—. Bel-
városi takarékpénztár —.—. Erzsébetvárosi takarékpénztár.
—.—. Salgótarjáni kőszénbánya r.-t. 555.—558.—
Neuschloss-féle Nasiczi tannin-gyár —.—. Erzsébet
kir. szanatórium-sorsjegy —.—.

Prémium-árak: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák
hitelrészvényekért holnapra 4.—5.— K, 8 napra
11.—13.— K, november végére 18.—20.— K.

Utózőzsde.

Az utózőzsde irányzata nyugodt volt.
Köttek: Osztrák hitelrészvény 626.—626.50
Magyar hitelrészvény 738.75—739.50. Jelzálogbank
423.—423.50. Déli vasut —.—. Orosz járadék —.—.
Végül maradt: Osztrák hitelrészvény 626.25. Magyar
hitelrészvény 738.75. Jelzálogbank 423.50.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, november 19. (Az Egyetértés távirata.)
A ma közreadott jelentés szerint Ausztriában a
téli vetések kedvezően fejlődnek és a legjobb
reménységgel lehet az aratás elébe nézni, a ma-
gyar földmívelési kormány hivatalos kimutatása
azonban aggodalmakra ad okot. Ha az idő enyhé
és esős marad volna, abban az esetben a magyar
földmívelési miniszterium véleménye szerint a me-
zei munkák nyugodtan végződtek volna be és a
vetés fejlődése kedvező lett volna, az idő azon-
ban hideg és száraz s így újabb aggodalmakra a
budapesti tőzsdén az irányzat megszilárdult s erre
az itteni piacon is szilárdabb lett az irányzat, az
árak emelkedtek s úgy buzéért, mint rozsért is
már ma husz fillérrel többet kellett volna fizetni,
semmint a múlt héten. Az üzlet teljesen csöndes
volt, mert a konzum magas áron nem volt haj-
landó vásárolni és a kínálat is csekély. Tengeri
arany fillérrel drágult, csak zab irányzata nyugodt
aranylag s az emelkedés mindössze öt fillér.
Arpa irányzata még szilárdabb, de semmi
említésre méltó kérés nem fordult elő.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 13.05—13.55
korona, mosoni 12.40—12.80 korona, tótfelvidéki
12.50—13.— korona, déli vasuti 12.40—12.70 ko-
rona, marchfeldi 12.25—12.55 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 12.15—12.35 korona,
csepeli 12.10—12.30 kor., pestmegyei 12.15—
12.40 kor., különféle magyar és osztrák 12.05—
12.20 korona.

Arpa: morvaországi 9.40—10. kor., march-
feldi 9.—9.50 kor., bécsvidéki 8.90—9.50 kor.,
tótfelvidéki 8.25—9.90 kor., csepeli 8.40—9.65
kor., győri 8.30—9.25 kor., közép dunai 7.75—8.50
kor., tiszavidéki 7.20—8.25 korona.

Magyar tengeri: régi 8.10 8.25, új 7.40—
7.70 korona, cinquantin régi 8.75—9.05 korona,
új 8.90—9.70 korona.

Magyar zab: selejtes 8.45—8.55 kor., közepes
8.50—8.75 korona, elsőrendű 8.75—9.05 kor.,
válogatott 9.—9.25 korona

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE.

Bécs, nov 19. Az az akció, melyet az Egyesült-
Államok kormánya a hezvet javítása céljából kez-
deményezett, kedvező irányzatot idézett elő a mai
előzőzsdén, aminek következtében nagyobb vissza-

vásárlások történtek az államvasuti és hitelrészvé-
nyekben, alpesi bányarészvényekben, jelzáloghitel-
részvényekben és egyéb értékekben is. Az előzőzsde
vége felé kissé szűkebb körre szorított az üzleti
tevékenység. A déli tőzsde tartott árfolyamokkal nyílt
meg. A déli tőzsde zárata nyugodt volt, Berlin gyen-
gább irányzatot jelzett.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 626.75, Magyar hitel. 739.—,
Länderbank 397.—, Allamvasut 657.25 —.—,
Elbavölgyi vasut —.—, Déli vasut 145.25 —.—,
Alpesi bányatársulat 587.—, Rimamurányi 511.—,
Májusi járadék 95.80, Magyar koronajár. 92.10,
Orosz érték —.—, Török sorsjegy 181.75, Német
márka 117.77.

A déli tőzsde tartózkodó hangulatban nyílt meg.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 626.50, Magyar hitel 739.50,
Länderbank 398.—, Unio-bank 527.—, Allamvasut
656.50, Angol-bank —.—, Bankverein —.—,
Déli vasut 145.—, Gőzhajó —.—, Alpesi bánya-
részvény 587.50, Májusi járadék 95.80, Magyar
koronajár. 92.10, Török sorsjegy 181.50 Német
márka 117.72, Elbavölgyi vasut —.—, Rima-
murányi 510.—, Orosz járadék —.—, Keleti vas-
utak —.—, Skoda —.—, Magyar jelz. 422.—, Kár-
páti petroleum —.—.

Bécs, november 19. (Osztrák értékek zárata.)

4.2 százalékos papír-járadék 95.75, 4 százalékos
osztrák arany járadék 113.70, 1860-as sorsjegy
145.75, Osztrák hitelsorsjegy 432.—, Angol osz-
trák bankrészvény 289.—, Bécsi Bankverein
515.50, Osztrák-magyar bank 1780.—, Déli vasut
145.—, Dunagőzhajózási társaság 978.—, Do-
hány részvény 395.—, Cs. kir. arany (vert.) 11.37.
Német bankváltók 117.82, Osztrák Lloyd 407.—,
4.2 százal. ezüst járadék 95.65—95.97, Osztrák
koronajár. 92.10, 1864-es sorsjegy 248.75, Osz-
trák hitelintézeti részvény 626.—, Union-Bank
526.—, Osztrák Länderbank 400.—, Osztrák-ma-
gyar államvasut 654.75, Elbavölgyi vasut 423.50,
Alpesi részvény 546.25, 20 frankos 19.21, Lon-
doni váltóár 242.—, Lipótkohó 400, Töröksors-
jegy 181.—. Gyengébb.

Bécs, november 19. (Magyar értékek zárata.)

4 százalékos arany-járadék 109.40, Tiszai és szeg.
kölc. sorsjegy 139.—, Magyar hitelbank részvény
738.50, Magyar leszámitoló és váltó részvény 466.—.
Rimamurányi 509.50, Magyar czukoripar —.—.
Adria hajózási részvénytársaság 390.50, Magyar ko-
ronajár. 92.05, 4 százalékos magyar földieherm.
kötv. 92.20, Magyar nyer.-k. sorsjegy 187.50,
Kassa-Oderberg vasut részvény —.—, Magyar jel-
zálogbank 423.—, Magyar keresk. bank —.— kor.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE.

Berlin, november 19. (Tőzsdejelentés.) Ellentét-
ben azon reményteljes hangulattal, amely tegnap az
itteni piacon uralkodott, ma kételyek merültek fel
abban a tekintetben, vajon elégségesek lesznek-e
az amerikai kormány által tett, illetve tervbe vett
intézkedések az egész országra kiterjedő erős pénz-
válság megszüntetésére, vagy csak enyhítésére is.
Az amerikai és külföldi sajtó egy részének ítélete az
amerikai pénzügyi államtitkár intézkedéseiről még in-
kább tápot adott ennek az aggodalomnak. Ezekre
való tekintettel az összes piacokon igen nagyfokú
tartózkodás kapott lábra, amit még fokozott az, hogy
a newyorki tőzsdén a megnyitáskor tapasztalt hatá-
rozottan szilárd irányzat zárlatig nagyon meggyen-
gült. Amerikai vasutak erre a tegnapiakhoz képest
valamivel alacsonyabban indultak, kohó- és kőszén-
bányártekek szintén gyengültek felé hajlottak, mert
a vaspiacon a lapokban megjelent közlemények
kedvezőtlenül hangzanak. Gőzhajózási részvények
igen bágyadtak voltak, mert ezen társaságok vár-
ható üzleteredményeit a spekulánsok igen kedvezőt-

lennek tartják és igen pesszimiztikusan ítélik meg.
Hamburger Packetfahrt 5%-ot veszített, miután ezen
vállalat osztalékát csupán 7%-ra becslik. Bankok-
ban korlátozott forgalom mellett nem jegyezhetők fel
jelentékeny változások. Járadékok jól voltak tartva.
1902. évi oroszok párisi jelentésekkel összhangban
némileg emelkedtek. A tőzsde második órájában az
üzletmenet lanyha maradt. Járadékok londoni jelen-
tésekre szilárd irányzatúak voltak. Osztrák értékek
állandóan a bécsi tőzsdéről érkezett kedvező hírek
befolyása alatt állottak. Különösen osztrák-magyar
államvasutársaság részvények emelkedtek az álla-
mosításról szóló hírekkel kapcsolatban. A tőzsdeidő
harmadik órájában az irányzat, mert a londoni ma-
gánleszámitolási kamatláb 6.56%-ra szállt alá, meg-
szilárdult. Hazai részvények szilárd irányzat mellett
voltak forgalomban. A készpénzpiac ipari értékei
is szilárdabb irányt követtek. Napi pénz 6—6½%,
mágnészámitolási kamatláb 7%.

**Zárlatkor jegyezték: 4.2 százalékos papírjára-
dék —.—, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 96.40,
osztrák hitelrészvény 196.40, Déli vasut 27.25,
osoz bankjegyek 215.25, 4 százalékos új orosz köl-
csön 71.75, Disconto Commandit 167.90, Dinamit-
truszt 153.50, Harpeni 192.60, Unifikált török
járadék 92.20, 4.2 százalékos ezüst-járadék —.—,
4 százalékos magyar aranyjáradék 91.90,
Magyar koronajár. 91.80, Osztrák-magyar
államvasut 140.—, Bécsi váltóár 84.20, Olasz
járadék 153.—, Ált. villamosági Edison 193.50,
Gelsenkircheni 191.75, Laurakohó 216.75, Gyenge.**

**Frankfurt, (Zárlat.) november 19. 4.2 százalékos
papírjáradék —.—, 4 százalékos osztrák arany-
járadék 96.40, 4 százalékos magyar aranyjáradék
91.95, Osztrák hitelintézeti részvény 196.50, Osztrák-
magyar államvasut 140.30, Északnyugati vasut
—.—, Bustiehradi vasut —.—, Londoni váltóár
205.97, Bécsi Bankverein 130.50, Villamos részvény
145.80, 3 százalékos magyar aranykölcson 75.50, 4.2
százalékos ezüstjáradék 96.75, Osztrák koronajára-
dék 95.45, Magyar koronajár. 91.80, Osztrák-
magyar bank 127.50, Déli vasut részvény 27.40,
Elbavölgyi vasut —.—, Bécsi váltóár 84.50, Párisi
váltóár 813.50, Union bankrészvény —.—, Alpesi
bányarészvény 300.—. Nyugodt.**

**Hamburg, (Zárlat) november 19. 4.2 százalékos
ezüstjáradék 96.30, 1860. sorsjegy 148.50, Déli vasut
27.25, 4 százalékos Aranyjáradék 96.10, Osztrák
hitelrészvény 196.25, Osztrák-magyar államvasut
140.50, Olasz járadék 102.70, 4 százalékos Magyar
aranyjáradék 92.—. Nyugodt.**

London, november 19. Angol consol 82½s.

**Páris, nov. 19. (Zárlat.) 3 százalékos Francia
járadék 95.10, Osztr. aranyjáradék 95.85, Magyar
aranyjáradék 92.90, 5 százalékos Bolgar kötelez-
vény 1896. évről 486.—, 4 százalékos Olasz jára-
dék 102.95, Déli vasut elsőbbségi kötv. 307.—
5 százalékos marokkói járadék 509.—, 4 százalé-
kos 1890. Román kölcson —.—, 4 százalékos
Kons. amort. román járadék 86.90, 4 százalékos
Amort. román járadék 1905.—.—, 5 százalékos
Orosz járadék 1906. 91.70, 5 száz. Orosz kincstári
utalvány 1904. 496.25, 4 száz. Szerb járadék 1907.
—.—, 4 százalékos spanyol járadék 91.15, 4 száza-
lékos unifikált török jár. 92.17, Török sorsjegy
163.25, Török dohányrészvény 420.—, Osztrák föld-
hitelintézet 10.49, Osztr. Länderbank 430.—, Ma-
gyar jelzálogbank 456.—, Banque de Paris 13.78
Banque Ottomane 686.—, Osztr. magyar állam-
vasut —.—, Déli vasut 150, Meridional vasut 647,
Keleti vasutak —.—, Waggon Lits —.—, Hartmann
gépgyár 611.—, Rio Tinto 15.96, Sucrerie d'Égypte
33, Tula 395, Thomson Houston —.—, Uríkányl
köszén 132, Chartered 24.—, De Beers 432, East
Rand 91.75, Jagersfontein —.—, Transvaal Consols
—.—, Transvaal Land Company 42.25, Váltó Ams-
terdamra (rövid) 207.93, Váltó német piacokra
(rövid) 122.75, Váltó Bécsre (rövid) 204.18, Váltó
Belgiumra (rövid) 3/16. — Olasz aranyváltó (rövid)
pari, Váltó Svájcra (röv.) 1/2. Csek Londonra 252.45,
Magánkamatláb 4.— Szilárd.**

HETI MŰSOR.

November	Nemzeti Színház	M. kir. Operaház	Víg-színház	Király-Színház	Népszínház (Vig.-Opera)	Magyar Színház	Vár Színház	Uránia
21 Csütörtök	Pozsonyi diéta	Navarrai leány Párisi becsület Táncszerepek	Az igazság	A vig özvegy	Bolond Istók A bálkirálynő	Kerülő ut	—	A tenger
22 Péntek	Rabenstein Bersabé	—	Josette kisassz. a feleségem	A vig özvegy	A donevé	Nóra	Miss Hobbs	A tenger
23 Szombat	Megváltás	Aida	Az igazság	János vitéz	A bálkirálynő	Raffles	—	—
24 Vasárnap { d. u. este }	A három testőr Megváltás	Nemő	Josette kisassz. a feleségem Az igazság	A vig özvegy Májusi Madonna	Piros bugyellars A bálkirálynő	Korona ut	—	A virágok város

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok. Budapest-Kőbánya.

Budapest, november 19-én. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) 123 fillér. Közép (páronként 300-400 kilogrammig terjedő sulyban) 122 fillér. Fiatal nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 123 fillér. Fiatal közép (páronként 251-320 kilogrammig terjedő sulyban) 126 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 128 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) 128 fillér. Közép (páronként 240-260 kilogramm sulyban) 127 fillér. Könnyű (páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban) 126 fillér.

Sertélszárm. 1907. évi november 17. napján volt készlet 30541 drb., 1907 november hó 18-án felhajtott 157 darab, 1907 november 18. napján elszállított 248 darab, 1907 nov 19. napjára maradt készletben 30450 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: csendes.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, nov. 19. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 397 darab sertés, 49 darab süldő, 1 darab malacz. Pótfelhajtás: drb sertés, drb süldő, malacz. Mai napi felhajtás 607 darab sertés, 40 darab süldő, 1 darab malacz, összesen 1004 darab sertés, 89 darab süldő, 1 darab malacz. Eladott 891 darab sertés, 11 darab süldő, 1 darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 113 darab sertés, 74 darab süldő, 1 darab malacz. Mai árak: Zsirterítés öreg elsőrendű 350 kg-on felül 120-122 fillér. II. rendű 280 kg-tól 350 kgr-ig 102-104 fillér. Életsulylevonással 106-107 fillér, fiatal nehéz, 300 kg-on felül 116-122 fillérig, életsulylevonással 106-110 fillérig, fiatal közép 220 kg-tól 300 kg-ig 123-131 korona, életsulylevonással 110-115 fillérig, könnyű 220 kg-ig 120-130 korona, életsulylevonással 110-115 fillérig. Belföldi süldő 100-110 korona. Horvát süldő 100-110 korona. Malacz 100-110 korona.

korona. (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, élsúlyban értendő.) A vásár irányzata közepes, az árak változatlanok.

Kivonat a hivatalos lapból.

November 19.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Szontagh Tibor Jenő, a bosznia-hercegovinai országos kormányánál alkalmazott titkárt a pénzügyminisztériumhoz miniszteri segédtitkárrá, Benkő Andor pénzügyi számtisztet, pénzügyi fogalmazó, földadónyilvántartási biztossá, Szabó Ferencz ungvári segélydíjas pénzügyi számgyakornokot a löcsei pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez ideiglenes minőségben pénzügyi számtiszté, a szepesfalvi járásba a járási számvevői teendőik ellátása iránti megbízatással, Kraicsák Dező trencsényi segélydíjas pénzügyi számgyakornokot ideiglenes minőségű pénzügyi számtiszté a temesvári pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a helyettes miniszter Fasching Antal rendőrfelügyelőt a IX. fizetési osztály harmadik fokozatába és Toifel István fizetés nélküli rendőrfelügyelőt a X. fizetési osztály harmadik fokozatába rendőrfelügyelővé; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Jung Péter okleveles tanítót a szerbbittebi állami elemi népiskolához rendes tanítóvá, a siketnémák kolozsvári államigazgató segélyezett intézetéül üresedésben levő V. erdélyi általapítványi helyre Molnár Róza IV. oszt. siketnéma gyermeket; az igazságügyminiszter dr. Kisfaludy Géza veszprémi és dr. Asztalos Jenő budapesti törvényszéki joggyakornokokat a veszprémi törvényszékhez aljegyzökké; a földmivelésügyi miniszter Szepessy József gazdaszt ideiglenes minőségű gazdasági gyakornokká, Székely Miklós és Garay István deliblati erdőőröket főerdőőrökké, Horváth István deliblati napidíjas erdőőr kir. erdőőrre és a debreczeni itélőtábla elnöke Unger Béla járásbírói díjtalan joggyakornokot segélydíjas joggyakornokká nevezte ki.

Áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter szentgericezi Nagy Géza fejezővármegyei segédtanfelügyelőt a tordaaranyosvármegyei tanfelügyelőséghez ugyanebben a minőségben, dr. Boér Jenő hontvármegyei tanfelügyelőségi tollnokot a pozsonyvármegyei tanfelügyelőséghez ugyanebben a minőségben, Aczél Gizella mosizai állami óvónót az izsópallagi állami óvodához ugyanebben a minőségben, Mellékny Piroksa pomázi állami óvónót a marosvásárhelyi II-ik számú állami óvodához ugyanebben a minőségben, Gönczi Berta marosvásárhelyi állami óvónót a pomázi I-ső számú állami óvodához ugyan- ebben a minőségben; az igazságügyminiszter Kihut János zombori törvényszéki aljegyzőt a szabadkai törvényszékhez és Oláh Imre nagybattyáni járásbíró- sági irnokot az aradi járásbíróshoz helyezte át. Pályázatok. A tamási járásbírósnál albirói állásra két hét; - Bokodon (Komárom várm.) posta- mesteri állásra 3 hét; - a selmeczbányai bányagaz- gatóságnál főmérnöki, Fogaras r. t. városnál rendőr- kapitányi, Zombor városánál két gyalogrendőri ál- lásra 4 hét és a szatmárnémeti kir. kath. főgimná- ziumnál iskolaszolgái állásra 6 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLAS.

Table with columns for location (e.g., Danubius, Tisza, Maros), date (November 19, 1907), and water level measurements in meters.

Felölts szerkesztő:

PURJESZ LAJOS.

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Reszvénytársaság.

Igazgató: ERDŐS ARMAND

Table of market prices for various goods including flour (Buzs), oil (Egyéb gabonaművek), and different types of sugar (Cukor). Columns include item name, unit, and price.

Table of exchange rates and interest rates (Államadósság közközlésű). Lists various financial instruments and their current market values.

Table of exchange rates and interest rates (Bankok részvényei). Lists shares of various banks and their current market values.

Table of exchange rates for various currencies (Uránia, A tenger). Lists rates for different international locations.

Table of exchange rates for various currencies (Különtele vállalatok). Lists rates for various international companies and organizations.

Table of exchange rates for various currencies (Pénzmekek és váltók). Lists rates for various types of banknotes and exchange rates.

SZÍNHÁZAK

Szerdán, 1907. november 20-án.

Nemzeti színház

FATUM.

Dráma 3 felvonásban. Írta Zsirus sivan.

Báró Alpári Dozso Barthes Szacsvaime Erna a neje Lenkey H. Ella, anyuk Meszlényi Szentkereszty V. Meszlényi Gró Valky Sándor Gál Gró Valky László Ódri Zimnaburg herceg Császár Lovas Trautmannsberg Dezső Horváth Z. Peterdy Jenő Bonis Gró Lubinyovszky Garamszegi Báro Wessonyey Balassa Orvostanár Vizvári M. Kovács Marcell Pothos Gozdanovics Kezdeté fél 8 óraker

Várszínház

Folt amely tisztít.

Szomorujáték 4 felvonásban. Fordította Pálthy Károly.

Mattilda Márkus Enriquette Nary I. Fernandó Mihályfi Don Ju tá Szacsvay Don Lorenzó Hetényi Julió Ivánfi Kezdeté 7 óraker

Nepszínház-Vigopera

A falu POSSZA.

Nepszínmű 3 felv. Írta Tóth Ede, zenéjét szerzette Erkel Gyula.

Feledi Gáspár Kúrtli Lajos Kymekel Pázmán Hori-ka Jarian Batkai Teresi Abonyosky. Gándor Sándor Székely Gy. Pinom Rózi Blaha L. Gonosz Pista Nagy Kezdeté 8 óraker

III. Kir. Operaház

Zárva

Király színház

A vig özvegy.

Operette 3 felvonásban. Írták Leon és Stein. Zenéjét szerzette Lehár Ferencz.

Zeta Pépér Valencienne Petráss Danilovics gróf Rathonyi Gavar. Hanna Kodak S. Rosillon Camil Csapó Nyegva Korossó Praskovia Órlai Kromow Körmeny Csacana Sima Kezdeté fél 8 óraker

Vigszínház

Az ördög.

Vigjáték 3 felv. Írta Molnár K.

Jolán Hegedűs János Varsányi János Fonyvesi Elza Gazi M. Czinka Hegedűsne András Győző László Szórány Kezdeté fél 8 óraker

TATRA-MULATO

VII. KIRÁLY-UTCA 77

A város legelőkelőbb családi mulatója 1907. november hó 16-tól kezdve teljesen új műsor.

Különösen kiemelendők:

WOLLNER ADOLF jellemzésű

az 5 kitérő Cabaret-műsorával.

The Jolie's Boston a legjobb néger excentrique-kettős.

Bermonty Áina előadó-művész női műsorral.

Rénard Ada tánc-excentrique.

Kovács Vima átváltozó tánc-soub-ette.

Az említettek kívüli fölül még naponta 16 előrangú attrakció. Teljesen új boházatok Párhajok! Fontosított helyek!

Az előadás kezdeté 8 óraker.

IDOJARAS.

A meteorologiai központ intezeti távirati jelentése 1907. november 19-én reggel 7 óraker.

Az elmúlt nap időjárásának áttezete:

Hazánkban tegnap — csekély kivétellel — száraz, de tulnyomóan borult idő uralkodott. A hőmérséklet helyenkint néhány fokkal a normális alá süllyedt. Ejjeli fagy a déli, illetve délnyugati részek kivételével általános volt. A hőmérséklet maximuma: Crkveniczán 11 C° és minimuma: Tátrafréden 10 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára:

Tulnyomóan száraz és hideg idő várható.

Table with columns: Allomás, Legmagyobb +, A hőmérséklet Celsius szerint, Szélirány és ereje, Felhőzet, Legalacsonyabb mín, Hőmérséklet mín. Rows include locations like Szatmár, Ezer, Arvaváralja, Salmezbánya, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Eszék, Girkvenica, Debreczen, Kecskomót, Orosháza, Arsa, Zsombolya, Versce, Úrszva.

FŐVÁROSI ORFEUM

WALDMANN IMRE igazgató. VI., Nagymező-u. 17

Ma és minden este.

a rendkívüli kacagató hatású

Bernard-társulat

előadása egy

amerikai tingli-tangliban

és a műsor közzel elsőrendű számja.

Az előadás kezdeté pont 8 óraker.

Jegyelvétel: délután 10-11-ig és délután 9-10-ig

A főlektörben szereplő 6 óráig VOROS ELEG előnyosoként hangverseny.

RÓZSATEJ

kitűnő teint-ápolószor 2 K balzsamszappanhoz —.60

OSAN kitűnő fog-ápoló

szájvíz 1 K 76 fill Fogpor —.88 K.

TANNINGENE

legjobb hajfestőszor 5 kor.

ANTON L. CZERNY, WIEN, XVIII., Carl Ludwigstr. 6. I., Wallfischgasse. Raktár: gyógyszerárakban, parfümeriákban stb.

Magyarnak Pécs 1

Ne küldjék pénzüköt koltfődre.

Koczkázat kizárva. Nem tetsző árut kicserélek vagy a pénzt adom vissza. — Csak általam szabályozott, kipróbált órákat szállítok.

Legnagyobb raktár!

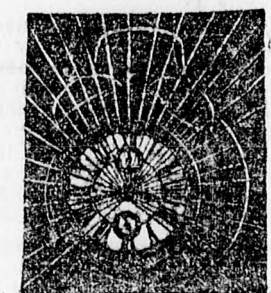
Legelőcsőbb árák!

«Kortos» ébresztő óra kitűnő szerkezettel, 1 haranggal ————— K 3.— Dupla csengős ————— K 4.— Ejjeli világító számlappal, 1 haranggal ————— K 4.— Vasutas ébresztő, legjobb minőségben ————— K 5.— Toronyharang ébresztő óra, kellomen csengősű fall óra ————— K 2.—

.. Osztrák vagy cseh áru 1 koronával előcsőbb. .. Megrendelés legelőcsőbb postautalványon eszközölni. Ki ezen lapra hivatkozik, megkapja 3000 ábrájú árjegyzékemet ingyen és bérmentve.

Schönwald Imre órásmester és Pécs élektromgyáros

Németnek Bécs 1

Most jelent meg! Nagyfontosságú közérdekű mű!

SZTRÁJK ÉS SZOCZIÁLPOLITIKA

IRTA: FERENCZI IMRE

I. kötet 12 K A II. kötet sajtó ára .. 12 K alatt van s rövid időn belül kapható lesz. ..

KIVONAT EGYES LAPOK BÍRÁLATAIBÓL:

Ferenczi, mint a mai rend híve, nélkülözhetetlennek tartja a sztrájkszabadságot, a mit e körzakot alkotó művében hatalmas tudományos felszereléssel, világos és lény gondolatokban fejt ki.

Pesti Napló

Brillians fejtegetések foglaltatnak e könyvben ..

Magyar Hirlap Népszava

A mű beszerezhető minden hazai könyvkereskedésben, valamint a kiadó Athenaeum irodalmi és nyomdai r.-t.-nál Budapest, VII., Rákóczi-ut 54.

Mit mond a nagy közönség?

Tisztelt Uram!

Az Erényi Ichtioi-Salicilt kipróbáltam egy 14 év óta kinzó, viszkető bőrbajomnál és teljesen kigyógyultam belőle. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Nem szoktam felülni a lapokban hirdett csodaszereknek, de annyian ajánlották sómörös viszketéssel kapcsolatos bőrbajomra, hogy azt megrendeltem. Minden dicséret helyett annyit írhatok, hogy ezen kitűnő szerre felhívtam házi-orvosom figyelmét, aki most községükben rendeli és a legszebb eredményeket éri el velem. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Aranyeres és végbélgyulladásos fájdalmaimra kipróbáltam az összes gyógyszereket, míg végre a hirdetések folytán rendeltem Öntől egy adag Erényi Ichtioi-Salicilt és most én vagyok a világ legboldogabb embere. Stb.

Tisztelt Uram!

21 év óta kinlódom, bajlódom lábamon egy kis sebbel, melyen az orvosom nem tudott segíteni. Az itteni rektor ajánlata folytán vásároltam gyógyszer-tárában egy doboz Erényi Ichtioi-Salicilt. Már elmúlt egy esztendeje ennek és azóta nyugtom van a sebemmel. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Örömmel értesitem, hogy egy doboz Erényi Ichtioi-Saliciltől lábizzadásom, mely bűzös szagot terjesztett, végképen megszűnt. Az Isten áldja meg érte. Stb.

Tek. gyógyszerész ur!

A múlt héten orvosom által rendelt Erényi Ichtioi-Salicil égető fájdalmimat teljesen hűstette és ma már ment vagyok minden bőrbajtól is. Stb.

Tisztelt gyógyszerész ur!

Három éve pikkelyes sómöröm van, de nem tudtak rajtam segíteni csak ideig-óráig. Az újzágokból vettem tudomást az Erényi Ichtioi-Salicil-ról, melyet meghezattam. 4 hét óta nem kezelem a sómörömet és amint látom, nagyon szépen begyógyult.

Az eredeti «Erényi-Ichtioi-Salicil» 3 koronás dobozokban csak a kizárólagos készítőnél kapható:

Erényi Bela DIANA-gyógyszertára

Budapest, Károly-körút 5.

(Postal megrendelések utánvétel mellett aznap szállítatnak.)

Több mint egy millió köszönőlevél érkezett be a világ minden részéből.

FISCHER és Tsa NAGYENYED
FA- és SZŐLŐISKOLÁN

150.000 Gyümölcsös csemeter, 1.000.000 Gyümölcsös-alany, 1.000.000 Élő sövény csemeter, szőlőfalak, élecszerjék, tüvelvények, rózsák stb.

1.000.000 szőlőültetvény, Európai és amerikai szőlő és 674 keresztes szőlő.

Különlegesség: Csemeterültetvények.

30.000 Élő szőlő csemeter és bozontos szőlőfalak csemeter.

Aranyos üveg.

Szabadalom-értékesítés.

Lów Sámuel kereskedő és Koller Heinrich fényképész, Wien-i lakosok a

35288. számú és

„Készülék fényképek folytonos másolására“

czimű magyar szabadalom tulajdonosai magyar szabadalmuk gyakorlatbavétele czéljából, magyar gyárosokkal összeköttetést keresnek. A szabadalom tulajdonosai hajlandók szabadalmukat el is adni, gyártási engedélyeket adni, vagy más a szabadalom kivételére vonatkozó megfelelő javaslatokat elfogadni. Bővebb felvilágosítással szolgálnak.

Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
Pásztor czég Budapest, VII., Erzsébet-körút 17. sz.

Deutsch Márkus
gyufa-nagykereskedő
Budapest, VII., Dob-u. 1.

INGYEN

diszkrét és bérmentve küldjük rendkívül értékes tartalmú ábrákkal és használati utasításokkal ellátott arcyképeket.

GUMMI HALHÓLYAG 2, 4, 6, 8, 10, 12 K tuatja PESAR, OCLUS, NŐI ÖVSZER 3—5 kor.
Különlegesen megbízható valódi angol és francia gyártmányok.

„NAKIRA“ törv. védett férfi-övszer különlegesség, valódi indiai paragummból fel-tettlen megbízható, tuatja — 12 K

MINTAGYŰJTEMÉNY 12 darab legfinomabb övszerből — 4 korona.

UTERUS-SPRAY eredeti törv. védve női különlegesség 14 korona.

Universalis-sérvkötők
páratlanok, kis gummi nyomólappal, a legnagyobb sérv is el-zárható. Egyoldali 5—12, kétoldali 10—24 korona.

Műlábak, műkezek, egyenestartók, lerdennót-teknek, támgépek, stb. Haskötők, gummiharisnyák stb. Irrigá-torok, betegápolási czikkek kaphatók.

Magyar Orvosi Múszertár Budapest VII., Rákóczi-ut 32.
Pontos címre és a veres keresztre ügyeljünk.

Ezen specialista legjobban ajánlható szerlefeletti gazdag tapasztalatai alapján, melyeket a kórház húgyszerv és bujakóros osztályán való működése alatt számos éven át szerzett.

Dr. FABINYI
specialista nemi bajokban, emerit. kórházi orvos,
gyorsan és alaposan gyógyít bármely régi és makacs
titkos betegséget
(húgyszervfolyást, sebeket, syphillist stb.)
Impotentiát (férfiui gyengeség még idősebbeknél is meglepő eredménnyel, a rendszeres foglalkozás megzavarása nélkül.
Biztos siker folytán a honorarium utólag is fizethető.
Levelekre díjtalanul válasz. Kívánatra gyógyszerek.
Rendelés: d. e. 9—3-ig és este 6—8-ig.
Budapesten, Rákóczi-ut 8/A. szám
(A Pannónia szállodával szemben.)
Atjáró ház. — Bejárót a lépcsőnél. — Külön váróterem.

Első Alföldi Cognacgyár
részvénytársaság
és szeszfinomítógyár
által üzemben tartott
baraczk-pálinka főzdéje
Kecskeméten

A baraczk egyedüli termelőhelye
Kecskemét.
Kecskeméti különlegesség.

Baraczk-pálinka.
E pálinka tiszta kezelése és kellemes íze folytán az uri körök kedvelt itala.
Hazánkban egyedül Kecskeméten mi főz-
zük óriási mennyiségben sárga kajszin-baraczk-
ból, a mely Kecskeméten millió métermázsza
számra terem.
Csakis az a paraczk-pálinka valódi, mely-
nek palackja «valódi kecskeméti» szalaggal
és a mi pecsétünkkel van ellátva.

Baraczk-pálinka

Égetési év	1 literes üvegekben		Hordókban	
	K	f	Minőség	1 liter
1900-as	8	50	1901 évi főzés	8
1901-es	7	50	1902 » »	7
1902-es	6	50	1903 » »	6
1903-as	5	50	1904 » »	5
1904-es	4	50	1905 » »	4
1905-ös	3	50	1906 » »	3

Páratlan a maga nemében
és rendkívül alkalmas
karácsonyi és ujévi
ajándék.

4 darab különböző magyar kulacs és korsót a legszebb magyar motívumú és festési darabok a legkiválóbb és legfinomabb kecskeméti különlegességekkel.

Baraczk-pálinka Kecskeméti + keserű
Baraczk-cognac Kecskeméti gyomorkeserű
Baraczk-cremo Kecskeméti gyógykeserű

48-as likör és
* ** *** **** *****

Alföldi Cognac-kal
töltve, bérmentve szállítva bármely postai állomásra ládanként 15 korona.
Ezen csatorák, korsók a legelőkelőbb szalonok és ebédlők díszei és az előkelő uri osztály háztartásában teljesen nélkülözhetetlen.
Iour asztalok nélkülözhetetlen dísz.
A kecskeméti különlegességek mindenütt kaphatók

Gőzekéket

a legkülönfélébb szerkezetekben, kisebb és nagyobb gazdaságok, szövetkezetek és bérzantási vállalkozók részére, a legjobb kivitelben és kedvező fizetési feltételek mellett szállítanak

John Fowler & Co.,
Budapest—Kelenföld.

Magyar királyi államvasutak.
229404/907. szám. (A)

Pályázati hirdetmény.

Az alulírt igazgatóság a magyar királyi államvasutak részére 1908. évi január hó elsejétől számítható egy illetve három évez. át felmerülő két jelző üveg szállítást biztosítani szándékozván ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező két jelző üveg szükségletünkre előtűntető jegyzék, mely egyszerűsített ajánlati mintaut szolgál, valamint a szállításra vonatkozó részletes módokzatok a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál Budapest, Andrásy-ut 78. sz. II. em. 40. ajtó, ingyen megkaphatók.

A szabályszerűen kiállított egy koronás magyar királyi okmánybéllyel ellátott ajánlatok lepecsételve legkésőbb 1907 évi december hó 14-ének déli 12 órájáig a magyar királyi államvasutak anyag és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók illetőleg posta útján odaküldendőek és a boríték ezen költséggel látandó el.

»Ajánlat két jelző üvegek szállítására 229404/907. A III. számhoz.«

Bánatpénzül az ajánlott üvegaruk egy évi értékének 5%-a készpénz, vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1907 évi december hó 13-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak budapesti főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módokzatok betartása mellett állítanak ki, végül olyanok, melyek után bánatpénz nem tétetett le, figyelembe nem vétetnek.

Budapest, 1907. évi november havában,
Az igazgatóság.
(Utányomás nem díjaztatik.)

GUMMI!

Valódi francia és amerikai óvó különlegességek eredeti csomagolásban.

Orvosi ajánlat! Feltétlen birtok GUMMI és halhólyag. Árak: tuazantként 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 Női övszer, Pessarium oclusivum. Mensinga tanár szerint, h 8—5.

Ujj! Antó vaginal spray! a legbiztosabb s legényelmesebb női különlegesség. ára h. 15. Irrigátor, sebfeccskendő, bidék stb. gyári árak mellett.

Kérje ingyen és bérmentve legújabb arcygyógykezelési, céri borítékban titoktartás mellett.

KELETI J. orvos-sebészeti mű- és kötszer-gyár,
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17.
(A magy. kir. (postá mellett.) Alapítva 1878.

DR. KAJDACS
v. os. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

„Bizalmas barát“ ezimű könyvet, mely az összes férfi nemi betegségeket és női betegségeket

oglalja magában, teljes- és részben ingyen küldi bárkinek zárt borítékban 20 fillér bulyeg (postaköltség) beküldésére ellenében. — A szerző a könyv en felső olt n mi betegségek ellen

Rendel: 9—4 óráig, este 7—8 óráig.
Budapest, VIII., József-körút 2.
— LEVEL UTJAN IS BIZTOS GYOGYSIKER. —

ket

ebb és na-
s bérzán-
viteiben és
szállítanak

Co.,

d.

mény.

rályi állam-
hó elsejéti
lmerűd két
ván ezenne

veg szükség
mint ajánlat
atkozó rész-
utak igazga-
szakosztálya-
m. 40. ajtó,

más magyar
lepecséltve
deli 12 órá-
g és lejár-
tétőlég pósta
között 14.

a 229404/307.

gy évi étő-
re alkalmas
ber hó 13-án
k budapesti

int olyanok
zatok betar-
melyek utár-
vételnök.

ban,

atóság.

li!

riha!

égek

biroci

13. 14.

8-5.

a leg-
mesebb

h. 15.

dek stb.

ntive

ári bo-
ellett

má-

gyár,

17.

1973.

BY

vos

önyvét

z összes

kei

PAP PAP PAP

GIGHNER JÁNOS
Ágynemű-rév- és vasbutor-gyáros
szék, asztal, poltró, terítő stb.
nagy választékban.
BUDAPEST,
Erzsébet-körút 28.

Gyár:
Kortárs-utca V. és 6.
Árjegyzéket
bármikor fogynak és bér-
mentve küldök.
Gyermekágyakat egy választékban. Még nem felelt áras kiterjedés vagy a piaci viszonyok.

darabja 1 frt
bolleláb 30 k-tól felebb

H u z á s
HOLNAP

TÖRÖK

m á r
csütörtökön!

TÖRÖK

1/1 sorsjegy 12 kor.
1/2 sorsjegy 6 kor.
1/4 sorsjegy 3 kor.
1/8 sorsjegy 1.50 kor.

Főúlet:
Szervita-tér 3/c.
Fiókok:
Váci-körút 4.
Teréz-körút 46.

Török A. és Tsa Bankház R.-T.
Budapestben.
Legnagyobb osztálysorsjegy-üzlet.

Hol keressük a LEGJOBB POWDERT ?
Kérjünk MÜLLER J. L.-től

Blaha Serail Poudert

GREME POMPADUR

MÜLLER J. L.
Budapest, IV., Koronaheczeg-u, 2. Az országban mindenütt kapható.

Gőzeke-, BÁRDI.
kocsirud-, Spritzbogen-,
kézi-, udvari- és asztali.

**Acetylen-
lámpák**

Bárdi József
RÉSZVÉNYTÁRSASÁGÁÉAL,
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.
(Fővárosi Orfeum mellett).
Árjegyzék ingyen és bérmentve.

MEGCSALT ASSZONYOK.
— REGÉNY. —
írta: E. GABORIAU.

— A békebíró ur úgy látszik tréfiát; ezek a nyomok nem téveszthetnek meg senkit, nagyon is otrombák. Hiszen meg lehet ismerni, hogy egy láb volt, mely szédült a homokot, még pedig — a lábujjhegyvel!

— Ez tényleg úgy van!

— Ez a föld nagyon előnyös nekünk, ha itt dulakodás folyt volna le, akkor a támadó és az áldozat lábnyomai tisztán meglátszanának, mert nagyon is különböznek egymástól. A támadó, aki előre bukik, természetesen a lábfejre támaszkodik, míg a megtámadott, aki ki akar szabadulni a támadás alól, a sarkával tartja magát. Nos kérem, hol lát itt saroknyomokat?

— Az ön bizonyítékai igazán meg nem csáfíolhatók.

Lecou meghajította magát és folytatta:
— Sőt azt állítom, hogy a holttestet nem hozták ide, hanem végighurcolták. Itt a fűvön egészen tisztán és jól látható a nyoma. És hogy asszonyt — és nem férfit hurcoltak — azt ez a széles sáv mutatja, mely a nő ruhák surlódása által támadt!

Lecou elhallgatott. Ugy látszik, várt még valamit, vagy a beleegyezést, avagy elismerést, de az öreg békebíró úgy látszik nem hallott semmit, mélyen elgondolkozva állt.

A nap ezalatt végére járt, a folyó felől pedig könnyű, füstszerű köd szállt alá

— Itt az ideje, hogy visszatérjünk — szölt hirtelen Plantat. — Gendron doktor bizonyosan befejezte már a munkáját!

Hallgatagon mentek vissza. A ház előtt a vizsgálóbíróval találkoztak. Utra készen várta már őket, aktatáskáját a hóna alatt vitte és nagyon meglegedettnek látszott.

— Átengedem önnek a teret, békebíró ur — mondta Plantat felé fordulva. — Fontos beszélni valóm van az államügyészszel s mivel nincs vesztegetni való időm, még ma felkeresem. Kérem, tétessen pecsétet a házra és őriztesse! Gendron doktor azt mondta, hogy mindjárt befejezi a munkáját és holnap reggel megkapom a jelentést tőle.

— A vizsgálatot ugyebár holnap folytatjuk? — kérdezte Plantat.

— Aligha hiszem! — válaszolt a vizsgálóbíró és Lecouhoz fordulva, még hozzátette:
— Nos, tett még valami különös felfedezést?

— Igenis, még pedig néhány fontos körülményt vettem észre — válaszolt Lecou. De egyelőre még nem akarok felőle jelentést tenni, míg csak a lakást újra, még pedig nappal, át nem néztem. És ezért kérem vizsgálóbíró ur, engedje meg, hogy csak holnap délután terjeszthessem be a jelentésemet. Azt hiszem, bármennyire bonyolult is az ügy, mégis talán sikerülni fog —

De Domini nem engedte a mondatot befejezni.

— Bonyolult? Kedvesem, ön téved! Az eset egészen világos! Nagyon sajnálom már, hogy önt ide várasztottam! Az eset igazán nagyon egyszerű. Különösen most nincsen semmi kételem többé, miután újabb terhelő bizonyíték került fel mindkét fogoly ellen!

Plantat és Lecou csodálkozva néztek egymásra.

— Hogyan, újabb adatai vannak? — kérdezte Plantat.

— Oh, nemcsak adatok! Ujból kihallgattam az öreg Bestaudot. Elvesztette a nyugalmát és ellentmondásba keveredett, végül pedig bevallotta, hogy látta a gyilkosokat.

— A gyilkosokat! — kiáltotta Plantat. Valóban úgy mondta, hogy gyilkosok?

— Nos, egyet mindenesetre bevallott, hogy látott, de esküszik, hogy nem ismerte fel. De egy éjszaka a tömlőczen majd felfrissíti az emlékezetét és holnap már beszédesebb lesz.

— És Guespint is kihallgatta újból? — kérdezte a békebíró.

— Oh, ami azt illeti, ott minden világos!

— Talán vallott? — kockáztatta meg a kérdést Lecou.

A vizsgálóbíró csak félig fordult a kérdező felé és arcának kifejezése világosan elárulta, hogy nagyon is helytelennek tartja, ha egy rendőr hozzá kérdést mer intézni. Mindannak dacára mégis felelt:

— Guespin nem vallott semmit, de azért a helyzete nem javult. A kiküldött halászok visszajöttek; a gróf holttestét nem találták meg, azt gondolják, hogy a víz sodra elragadta magával. De mást találtak. Megtalálták a második papucsot a sár között és a hid alatt — kérem ezt a tényt jól figyelembe venni — a hid alatt egy zubbonyt találtak közönséges posztóbból, azon pedig véryomok láthatók!

— És a zubbony a kertész tulajdona? — kérdezte Plantat és Lecou egyszerre

Folyt. köv.

Felesége keres
 a házias vezetése mellett könnyű kézi munkával 20 koronát havi bontként.
 Férfiaknak is alkalmas.
 Csekély beszerzési költségek.
 Kérjen prospektust!
 Schöndorfer F. Vannat házipár jel-
 lesztésére, Wien, VII., Heikengasse 150.

Most jelent meg!
ALMANACH
 AZ 1908. ÉVRE.

Szerkeszti: **Mikszáth Kálmán.**
TARTALOM:
 Előszó. Mikszáth Kálmán. Dánielné Lengyel Laura: A megváltás. Krudy Gyula: A Lumpok iskolája. Ambrus Zoltán: A kor vezérei. Farkas Pál: A bolygó hollandi. Szini Gyula: Hólosz. Pekár Gyula: A rezidens. Zöldi Márton: Rátartósan. Kazár Emil: A felesége egyetemi hallgató. Ma onyva Örszö: Egy vén kisasszony és egy kutya. Sas Ede: Hová lett a pinczekeles Bársony István: Volt — nincs. Lux Terka: Amit Borcsa keres. Lőrincz György: Szervusz, Barányi. Lovik Karoly: Borcsa kisasszony. Herczeg Ferencz: Mariska szegyet hoz a családra. Mikszáth Kálmán: P. York.
ARA DISZKÖTÉSBEN 2 KORONA.
 Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál
Singer és Wolfner könyvkereskedésében,
 Budapesten, VI., Andrassy-ut 10.

Dr. FUREDI
 v. kórházi főorvos, katonai, megyei és ker. pénztári főorvos, a medjídíe-rend lovagja stb.
Titkos betegségek
 minden nemi, impotencia, nemi és női bajok, legképzettebb specialista, rendel: 9-től 4-ig és este 7-től 8-ig.
BUDAPEST, Kerepesi-ut 60 sz.
 Vegyi és górcsői vizsgálat mellett, levél után is biztos gyógyásiker Mérsékelt díj.

500 koronát
 fizetnek annak, ki a Bartilla fogvívőnek használata mellett — üvege 76 fillér — valaha ismét fogfájást kap vagy szája büziik (franco küldéssel külön 85 fill.) Bartilla-Winkler Ede Wien 19/1. Sommergasse 1. Főraktár Budapest, Török Király-u. 12., Andrassy-ut 29. sz. Dr. Egger Václav körút 17. sz. — Kapható minden gyógyszerárban. Csakis Bartilla fogvívő kéréndő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik.

Részletfizetésre kaphatók

Hegedűk, fuvalák, cimbalmok
 a legcsinosabb és legkiválóbb kivitelben árfelemlés nélkül.
Szénási és Kardos
 Budapest, VI., Andrassy-ut 1. szám.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.
 — Lemezekből teljes raktár, — 4000 új lemezzel.

Serétes, golyós fegyverek, revolverek.
 A fegyvertechnika legújabb vívmányai.
Kényelmes havi részletfizetésre.
 Világhírű angol töltényhüvelyek, töltények csakis készpénzfizetésre a legjutányosabb árban.
 — Képes fegyverárjegyzék ingyen és bérmentve. —
Anfrecht és Goldschmied
 0000 fegyverosztálya,
VII., Rákóczi-ut 26. szám.

BUTOR
 részletfizetésre vagy meghatározott időszelű árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Fővárosgostással szolgál.
Liszt István
 Bpest, IV. Koronaherczeg-u. 2 (Kilyó-tér sarkán)
 butorraktárában.
 Több mint 500 képpel ellátott árjegyzéket bárkinél 60 fillér ellen franko elküldjük.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek
 kik bármily
nemi betegségben szenvednek
 minni húgycső és hólyagbajok, húgycsőszűkítések, vizeletű savak, éjjeli magömlések, sebék és bajakoros bántalmak (gyph. lis), az öntörzés utóhatásként fellépő idegbeszéd, korai férfi erő elgyengülés, bármily békültségek stb., nőknél fehérletelés méh bajok, alapos, gyors és gyökeres gyógyítására szigorúan tudományos és lelkiismeretes gyógymóddal fogva legjobban ajánljuk
Dr. Garai Antal
 v. cs. kir. orvosty főorvos országos hírv és a legérgebb 82 évre fennálló rendelő intézetét
udapest, VI. ker., Andrassy-ut 24. sz.
 Rendelés naponta 10-4-ig és 7-8-ig este. Időnt húgycső és hólyag bajok vizsgálata villamos áramgyógyászati segélyvel.
 Vidékiek levelekre kimerül ő választ és szakzszerű tanácsot nyújt, gyógyszeréről gondoskodva lesz. Titoktartás biztosítva.
Nőknek külön váróterem.

KÜLÖNFÉLÉK.
 —
Dal.
 Utamon bágyadtan hervadnak a rózsák,
 Szivemben szomorun kialszik a láng.
 Sok gyönyörű álom, mint hunyó zsarátnok,
 Fáradt homlokomra hinti hamuját.
 Amerre bolyongok: letarolt mezőség,
 Hol a hajnal is csak csüggedt alkonyat...
 Haldiklásról, ősről
 Ajkam tétovázva, félve dalba kap.
 Oh, de legyen áldott, ki az ősi égen
 Felragyogtat még egy szemernyi derűt,
 Aki mosolyával elűzi a felhőt
 S mindent, ami fájó, lágyan beterít.
 Aki hü kezével újra megmutatja
 A régi, a kedves, elhagyott utat...
 — Másodvirágzásról
 Ajkam felujjongva, zengve dalba kap.
 —
 (Időjárás-játék.) Indiában, ahol a szegény nép sorsa, mint sehol jobban, az esőtől függ, utóbbi időben különös játék honosodott meg, melyet ott oly szenvédellyel üznek, mint nálunk a kártyát vagy a jóverseny-játékot. A „Barsek ka satta” — ez az indiai esőjáték neve — abból áll, hogy az emberek jóslanak arra, hogy a nap folyamán mennyi eső esik? E célból a háztetőkön tartályt erősítenek meg, melyből egy csövön a víz, mihelyt egy bizonyos magasságot elért, lefolyik. A fogadásnál arról van szó, hogy az ember már reggel eltalálja, mikor fogja a víz színe a levezető cső színvonalát elérni. Ez az első tekintetre ártatlan játék az indiai benszülöttek közt annyira elterjedt, hogy egész családokat tett tönkre és sok embert, akárcsak a kártya vagy a tőzsdé, halálba kergetett, úgy hogy a kormány végre is kénytelen volt az esőre kötött fogadásokat a legszigorubb büntetés terhe alatt tiltani.

(A rádium az iparban.) A rádiumot, ezt a csodálatos elemet, bár csak csekély körben, de már az iparban is alkalmazzák. Egyelőre leginkább a drágakőiparban használják fel, amennyiben, ha a gyémántot hosszabb ideig teszik ki a rádium fényhatásának, az kékre és sárgára festődik. A szafir zöld színűvé, a szintelen topáz világossárgává lesz és melegítésnél lumineszkál. Legújában azonban a cukoriparban nyer fontos alkalmazást a rádium és most már megoldottak tekinthető az a kérdés, a mely különösen Angolországban a nádcukor és répacukor közötti különbség felismerésében oly gyakran felmerült. Most végre sikerült a két cukorfaj között lényeges különbséget megállapítani. A cukor sugárzása ugyan nagyon csekély, de mindamellett határozottan észlelhető, hogy a nádcukor radioaktív, a répacukor pedig inaktív s ez oly lényeges különbség, hogy a két cukorfaj rögtön elválasztható egymástól.
 (A tinta tó.) Amerikában Koloradónak egyik nevezetessége — tinta-tó. Ottani tudós folyóiratok már sokat vitatkoztak azon, hogy mi az a fekete folyadék, mely a 40 holdnyi területű tó medrét betölti, de még nem tudták megállapítani. Az egész tónak a vize olyan, mint a fekete író tinta. A tó felületét mintegy fél méternyi vastag vulkanikus hamuréteg fedi. Egyes részekben a tó 300 méternyi mély, más részekben eddig egyáltalán nem tudtak feneket érni. A forrásról, mely ezt a fekete tavat táplálja, semmit sem tudnak. Az indiánok azt mondják, hogy a folyadék nem más, mint a rossz emberek vére, kik maguk a pokol tüzében vergődnek. A tó vizét már többször vegyjel is elemezték, de eredmény nélkül. Gyapotárúk, melyeket belemártottak, fekete színüket hónapokon át megtartották.
 (A legdusabb szőlőtöke.) A legmegrakodtabb szőlőtő, amely valóságos természeti csoda, Bozen közelében Hals határán látható. E tőn ezer fürt van. London egyik műkertészének sikerült régebben gondos ápolással oly dus szőlőtőre szert tenni, amelyen 900 fürt termett.

(Embervadászat.) Nincs az a bűnügyi regény, amely izgalmasabban tudná megrajzolni a megszőkött fogoly üldözését, a mint ezt most az Oregon állam rendőrsége csinálta meg a valóságban. Egy Tracy Harri nevű fogoly megölte a salemi fogház három őret és elmenekült. Napokig nem jutottak a nyomába, míg a rendőrség végre megtudta, hogy a fogoly Washington közelében bujkál. Tracy fegyverrel és revolverrel a kezében „részélt” egy halász-embert, hogy fogadja be a kunyhójába. Rejték helyét valaki elárulta s másnap egy csomó rendőr vette körül a halász kunyhóját. Tracy négy rendőrt lelőtt s ismét elmenekült. A folyó partján gözbárkát talált. Beugrott s lelévéllel fenyegetve a bárka kormányosát, lehajózott Seattleig. Itt kiszállt s egy japáni ember utmutatása mellett egy állattenyésztő házába ment. A gazdát és családját megköztözte, aztán alaposan jóllakott, magára öltötte a gazda ruháját s a szolgálójával még élelmiszert is vitetett egy csónakba. A gazda felesége nagy kínok után feloldotta béklyóit és kiszabadította a férjét és gyermekeit. A seattlei rendőrség ismét üldözöbe vette. Tracyt, aki csónakba ülve, mesés gyorsasággal evezett lefelé. Egy este Tracy Reuton mellett egy kis házban huzta meg magát. Ötven rendőr vette körül a házat s mikorra berontottak, Tracynak nyoma sem volt többé. Csak Andersont találták ott, a gazda szolgálóját, akit Tracy egy fához kötött. A rendőrök vad tehetlenségükben vérebeikkel vették üldözöbe a foglyot. Tracy a kutyák ellen is nagyszerű szert tudott. Erős cayennei borsot hintett el arra, ahol járt s a rendőrök alaposan megdolgoztak, a míg a trüszköző kutyák orrából a borsot ki tudták mosni. Ekkorra persze Tracy nyomát a vérebe sem fedezték már föl s most ezer, állig fölfegyverzett ember keresi-kutatja a mesés merészséggel és csudás találékonyssággal menekülő szökevényét.
 (A tánczólók utja.) Egy francia kiszámította, hogy egy keringő alatt 1200 méteres utat lejt a tánczos. A francia négyes négy figurájában a nyolcz tánczos majdnem két kilométert gyalogol. Az egyes tánczók között a „táncz-ut” hosszúsága tekintetében a keringő után a tipegő (mazaruka) következik (950 m.), azután a polka (900 m.). Az a jókedvű ur vagy fürge kisasszony, aki egy esti tíz órától hajnali ötig tartó bálon folyvást tánczolt, 56,000 lépést, vagyis 38 kilométert tett meg.

IV. ker.
Központ;
Kossuth Lajos-u.
13.

KISS szerencséseje NAGY!

VII. ker.
Erzsébet-körut
22.

KISS szerencséseje NAGY!

**Huzás
már holnap.**

KISS

Szerencséseje

NAGY

A sorsjegyek árai:

Egy egész	--- 12.— korona	Egy negyed	--- 3.— korona
Egy fél	--- 6.— korona	Egy nyolezad	1,50 korona

KISS szerencséseje NAGY!

VI. ker.
Váci-körut
5.

KISS szerencséseje NAGY!

IV. ker.
Központ:
Kossuth Lajos-u.
13.

nek
dnek
tal
24. sz.

regény,
a megsző-
az Oregon
gban. Egy
mi fogház
jutottak a
a, hogy a
acy fegy-
" egy ha-
a. Reitek-
mó rendőr
gy rendőrt
gőzbárkát
árka kor-
s egy ja-
yészto há-
zta, aztán
a gazda
itetett egy
után felol-
s gyerme-
vette. Tra-
al vezett
kis házban
ül a házat
sem volt
a szolgáját,
ad tehetet-
a foglyot.
udott. Erős
a rendőrök
ő kutyák
rra persze
már föl s
esi-kutatja
sággal me-
totta, hogy
a tánczos.
ez tánczos
es tánczok
ben a ke-
r (950 m.),
vagy fúrge
őtig tartó
is 38 kilo-

E hirdetés rovata minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovata minden szövegegyeszeri beiktatása közönséges betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrényraktárban. Budapest, V. Ráivány-utca 67C. 286

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait.

Azonnal eladó

divatos zongora jó mestertől. Aggteleki-utca 16. sz. földszint 6. 5479

Rizike

salátagomba konserválva 5 kilós postahordó 6 koronára szállít Meleghy A. Kassa 5482

Vigyázzon,

ha meghűt és vásároljon valódi Réthy-féle cukorkát 60 fillérről. 25271 sz.

Nemesfajborok

kizárólag elsőrendű siller szünek, hektoliterenként 50 korért szállítja Szabó XII. Csongrádról.

Üzletvételt

és átdást minden irányban ineyon közvetít Huszár, Budapest, Gresham-palota. Csak levélel. (Válaszbélyeg). Elsőrangú ajánlások.

Finom matt

faragott hálószoba-berendezés, valódi márványon előbb 320 forint, most 165 forint, Veress Pálné-utca 12. I. em. (Ezelőtt Zöldfa-utca.) 27340

Baromfitenyésztők

figyelmében. A baromfi nevelésről és javányos betegségek sikeres gyógyításáról most jelen meg egy füzet, ára egy korona. Kapható a szerzőnél: Márton Ilka, Nagy-Karoly. A nemzetközi baromfiállításán is árulatik. 5483

A Falkogen

tüdőbajt gyógyít, szurást, köhögést, lázat biztosan elmulaszt. Ára 3 korona. Kapható: Falk-gyógyszer-tár, Budapest, VIII. Rákóczi-tér 2. sz. 25828

Házak,

villák, telkek, gyártelekek, gyártelepek a főváros minden részéből eladásra vagy kibérlésre előjegyzésben. Huszár Budapest, V. Gresham-palota. Elsőrangú ajánlások. Telefon 81-08.

Csemegeszőlőt

Jegnemesebb fajokban, fagymentesen csomagolva, 5 kilós postakörteket 4 koronáért, valamint saját méhésztekből garantált liszta szinmetet 5 kilós bádögödönökben 7 koronáért szállít Rottmann Hermia Kiskunhalason

Fénykép-készítéket objektívvel vesz, elad, cserél hi- zes Appelo lemeznek egyedül- eláruló helye.

HATSCHKEK EMIL

Andrássy-ut 13., Békai Erzsébet-körút 28. Alapítói 1872. Sokkal olcsóbb, mint részlet készítése.

Alkalmi vétel.

Butorok, visszamaradt szö- nyegek, kényserítő körülmények miatt eladók; mahagóni hálószoba 180 ft., íróasztal könyvszekrény- nyel, olajfestmények 2 ft., nagy perzsaszőnyegek, lámpák, 3 áru villany 14 ft., Árverési butoreladás. Dob- utca és Holló-utcai sa- vokpincze. 26616

Magánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes meg- bízatosokat, megfigyelése- ket, nyomozásokat elvállal ugy magán, mint családi ügyekben Kossa-Magyar Géza. Telefon 67-47. 26703

Asszonyok vigyázatok!

Minden családra nézve leg- fontosabb könyvet a gyer- mekádásról több mint ezer köszönőírral díszkréten küld 80 fillérről levélbélyeg ellenében is, Fischer Róza asszony Budapest, VII., k. Damjanich-utca 28/b.

Gimnázium

szinjelesen érett, perfekt német, tanításban igen jártas egyetemi hallgató, jó bizonyítványokkal hely- ben nevelői, korrepetitori állást keres. B. VIII. Rökk Szilárd-u 27. I. 10.

Gyászesetben

ruhák soron kívül gyorsan festetnek feketére Halten- berger Béla ruhafestő gyá- rában Kassa. 27086

Valodi

trencsényi borovicska 2 egy literes palackban 4.80 korona bérmentve után- vétel. Ripper Mór Fial. Zsolna. 5476

Lakást,

butorozott szobát, bármely célra, berendezéssel is, mindentelje berholységet gyorsan, csekély díjért közvetít a lakásbérlet-nyiség közvetítő csak V. Gresham- palota: Merleg-utca 2. sz. Telefon 81-08. Minden bérhelyiség nyilvántartva.

Csemegeszőlő

fagymentesen csomagolva, postakörteként 350 teli nemes fajalmak és óriási birsalmák 2.80, 50 kiló 20 kor., papírhéjú idei nagydió postaszakkal 3.80, házilag főzött elsőrendű baracklekvárnak és kitűnő birsalma sajtának kióját 2.40 czukorédes szilvainak 1.40 korért szállítja Szabó XII. Csongrádról.

Magán építő iparos

iskola előkészít építő, kö- műves és kőfaragó vizsgá- hoz biztos sikerrel. Sze- rény díjazás mellett el- fogad tervek készítését, felülvizsgálatokat és sta- tiszikai számításokat, Vagi József műépítész igazgató, Budapest, VII. ker., Baross- tér 17. 27225

Veszek zálogcédulákat,

elzálogosított briliántokat, aranyat, ezüstöt, gyöngyö- ket és ékszereket 100.000 koronáig költségmentesen kiváltak és a teljes értéket kifizetem. Singer Jakab ék- szerkereskedő Budapest, Király-utca 91. Izabella- utca sarkán.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle. 3 liter k 7.50, 4 liter k 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesem 26973

BUTOR

árverésről, finom és egy- szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bór- fo-ellek, gyönyörű tükör, diván, borszék, íróasztal, porzaszönyv és egyes darabok; Páldes B., VII., Kertész-utca 43. Király- utca sarkokházban.

Gimnázium,

reál, kereskedelmi, polgár- egyetemes önkéntesség, bár- mely erőltetési vizsga lete- véséhez igényelt tantárgyak- ból legjobb módszer szerint tanít és tanított kitűnő philológus és matematikus. Egyenkénti oktatás. Tanít- ványok csak korlátozott számban vétetnek fel. A bamu- latos eredményeket igazoló okiratok a lakásban megte- kinthetők. Goitein Hein- rik Budapest, VII, Damja- nich-utca 80. II. emelet 10.

Festményeket

addig ne vegyon, a mig kiállításomat kiváló művészeketől meg nem nézte, mert ideem meg- lepő olcsó árban vásá- rolnak!

részletfizetésre is! **VIRÁNY GYULA** Andrássy-ut 38. sz.

18 forinttól

mérték után készílik a legele- gánsabb férfi-öltönyt, felt- kabátot, felöltőt francia, angol és hazai szövetekből. 28 forinttól szalon. Ferenoz József, frakk és sa- ketöltönyt a legfinomabb krep- vagy himalaia-szövetekből. Buda- pesti évi lakoknak kedvezményes- évi részletekre is. Négy öltöny készpénz rendelkezés szobaszun- kat nagy mintagyűjtemény- nyel vidékre is küldjük.

Grossmann B. és Társa Budapest, Nagydífa-utca 3.

Ha állást

vagy foglalkozást keres, ha helyzetén javítani akar, úgy rendelje meg a „Mag- yar pályázati értesítő és munkaközvetítő“ V. Csáky- utca 4. Egyes szám ára 40 fillér. Mutatványszám ingyen. 27367

Pénzkölcsönt

4. 4/5 és 5% alapon föld- birtokra, jövedelmező, fő- városi, vidéki, városi és Budapest környéken levő bérházakra I. II., III. he- lyen 5-70 évig törleszt- hető. Személyhitel tisztvi- selőknek gyorsan eszkö- zöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu- dapest, Teréz-körút 11a.

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresafonya befőtelt, málna-, sza- mócsa-, csipkebogyókat, gomba- és huskonver- vekeket, pastilomokat ajánl a FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka, Szepes- megye. Kérjen ár- logyzókat.

Építkezéseket!

Gyárak lakóházak terve- zését, felépítését, átalakítá- sát bárhol előnyösen el- vállalja, tehermentes tel- keket törlesztésre felépít. Építési tanácsokkal szolgál Borsody építési iroda Bpest, Rákóczi-ut 71. 782

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egy-es tárgyakból is) Kolozsvarra; Budapestre ugyszintén államszámvevőtanál. Állam- vizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szemléltető; Budapest, VI., Róza-utca 44. III; 8

BUTOROK

háló-, ebédli-, szalonbe- rendezések, továbbá ur- szoba, iroda berendezések rész- és mahagóni butorok, szőnyegek és függönyök valódi angol bérnarturák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné VII., Király-utca 23. szám I. emelet 261

Kerincsv-utca sarok.

Stenográfia

Díjtalan gépirásoktatás az összes írógéprendszerek. Magyar, német gyorsírás, kereskedelmi szaktantár- gyak elsőrendű tanérok ve- zetése mellett Sokszorosító tanfolyamok. Copying Office. A sokszorosító osz- tály elvállal költségvétel- seket, levelek, kizáratok stb. leírását és sokszorosí- tását. Mérsékelt árak, pon- tos és szép munka. Pros- pektusokat küld a Stenog- ráfia orsz. G-belsberger gyorsíró- és gépiróiskola Váci-körút 33. Azelett Kazi- cincy-utca 8. (A 054)

Saját gyártmányu vas- és rézbutorok

Rézagy 45.- irt Vaságy matraczsal 8.50 > Gyermekágy 11.50 > Sodronyagy-betét 3.50 >

Vas- és rézbutorok gyári árban.

WEISZ LIPÓT

Király-utca 99 szám. TELEFON 57-01.

ÜGYNÖKÖK

díszműveknek rész- letfizetésre való el- adásával nagy jö- vedelemre tehet- nek szert. Ajánl- kozók ugy a fővá- rosból, valamint vidékről kedvező fel- tételek mellett azonnal felvétel- nek. Írásban vagy személyesen jelent- kezhetnek Erzsé- bet-körút 50. I. em. 9. ajtó alatt.

Mernoki műszereket

vesz, elad, cserél, lejtme- rök, Planiméter, Teleskop, Goerz-Zeiss-Triäderstb.

HATSCHKEK EMIL Andrássy-ut 13, Fiókja: Erzsébet-körút 38

Modern

urasági butorok

alkalmi vétele és eladása

háló-, ebédli-, szalon- uriszoba és irodai teljes berendezések Dus raktár szőnyegek, függönyök, ter- tek, csillárok, vas- és réz- butorokban.

GROSZ SÁNDOR és társa

Budapest, Lezt Ferenoz-tér 8. sz. ezelött Gyár-utca Telefon 14-09.

Polgári Iskola

reáliskola, gimnázium, kereskedelmi, egyetemes önkéntességre képesítő vizs- gákra, valamint mindenféle javító és pótló vizsgákra legrövidebb idő alatt a leg- jobb sikerrel előkészít „Ta- nár“ Budapest, Thököly-ut B. I. em. 3. ajtó. 26814

Leányinternátus.

A fiumei „Maria Immaculata“-ban ki- tűnő nevelésben része- sülnék 6-12 éves leá- nyok. Nyilvános jellegű iskola.

Mérsékelt díjak Olasz francia, német nyelv- tanítás. Zongoraoktatás. Az internátus a tenger- parton van.

Felvilágosítást vagy prospektust szívesen küld:

Az Igazgatóság.

BUTOR

Alkalmi vételi

Butorvásárlók figye- lmebe ajánlom legjobb minőségű butoraimat. Háló-, ebédli- és uriszob- ák, valamint egyes butordarabok, oszóna- latos olcsón, minden el- fogadható áron kaphatók

PECHNER N.

butor - nagykereskedő Király-u 23. az udvarban. TELEFON 38-71

Ajtók ablakok,

VASREDŐNYÖK,

VASRÁCSOK,

kapuk használ- tak és újak ol- csón kaphatók:

Lefkovits Jakabnál

Bpest, V., Csáky-utca 26. Korall-utca sarok. Lipót- körút közelében

Bőrszékipar

Bőrszótás és bőrfaragás

KENDI ANTAL

Budapest, IV., Károly-utca 2

az evangélikus iskolaépü- letben. Nagy raktár valódi bőrszékék és karosszék- ekben, jóval olcsóbb árban, mint eddig.

Használt székek átalakítása bőrszékékre olcsó árakban. Legelőcsőbb bőrbutorok és állványok.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Sommelweiss-(Ujvilág)- utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26619

Urasági butorokat,

szőnyegeket, csillárokat

és legelőcsőbb berendezé- seket (gyárakat és üzle- ketek is) veszek és eladók.

Nagy Zsigmond

VI., Lázár-utca 3 (a Váci-körút mellett).

Gyönyörű választék a leg- finomabb modern és stilszerű matt és fényezett mahagóni plisander vagy másfajta háló, ebédli, uriszoba és szalonbutorokban. Részletfizetés, bérnarturák és kárpitosfeltekben Perzsa, smyrna és más sző- nyegekben és függönyökben, modern bronzcsillárokból, gaz, villamos stb.-hez.

Polgári árak!

Pontos kiszolgálás!

Kitűnő szabás!

Videkre mintá: küldök, nagyobb rendelésnél sze- mélyesen elmegyek.

Zellszka János

angol őr szobabörme- BUDAPEST, Andrássy-ut 58. I. em.

Állandó választék a leg- divatosabb angol és bel- földi szövetekből.

Ki a YES-OUT-SI

számú lapot megrendel, látzva minden megérkezés alkál és átvétele az

angol és francia

gyelvetek alaposan megtanul- hatja. Előzetési ár negyedévenként minden kiadásra 3 korona. Megrendeléseket elfogad és ma- tatyányszámokat küld a kiadó- hivatal Budapest, Andrássy- ut 92 szám.

Zálogcédulákat,

briliántokat, aranyat, ezüst- töt, gyöngyöket és ékszere- ket legmagasabb árban ves- zek. Brilliantokért többet fizetek, mint utjonnan kerül- tek. SCHILLER IDZOR, Sip- utca 8. 26316

Veresafonyabefőt

BARTA-féle, 5 kilós postakörteket 6.- ko rona FELKAI KON- ZERVGYÁR Felka. Szepes- em. 26972

Urasági butor

Eladok és veszek; mahagóni hálószobákat, ebéd- löket, szalonokat, rézbu- torokat, zongorákat, perzsa és smyrna szőnyegeket, függönyöket, üveg- és bronzcsillárokat, petro- leum-lámpákat, bronzszob- rokat, olasz faragványokat, képeket, olajfestményeket, teljes lakberendezéseket, üzlet berendezéseket.

Nagy és Fia

Állandó nagy lakberendezés kiállítás!

IV., Sommelweiss-(Ujvilág)- utca 21., kapubejáratt. Az egész házban. Telefon 17-77.

Fióküzlet nincsen.

26619